

NIHO LEE VAI
CHAMKIN BU
1924

ACC NO. 14219

079.5418

M618

1924

C-1

MIZO LEH VAI

CHANCHIN BU

BU INA

JANUARY 1924

A mai kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Ohhuahtu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHIUNGA THU AWM.

Phêk

1. Sawma	...	2	8. Nupui Pâagl Neih	9
2. Hriattirna	...	2	9. Naupang Bô Thu	10
3. Hualsen Chanchin	...	3	10. Thu Phungleng	11
4. Kang Hlum Chanchin	...	4	11. Hun Vannei	14
5. Mide Chanchin	...	5	12. Nu leh Pâ Zilhna	21
6. Kawlvai Ram Pei Lutte	6	12	13. Rial Tlak Tha	23
7. Hriattirna	...	8	14. Meitai Ram Lutte	24

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

SAWMNA.

Kum 1924 chhung hian Chanchin Bu hi tun hmalam ai klian a leh hnih in kan ti chhah dawn a, a man crawhchu pung chuang lovin kum khat ah cheng 1/8/0 bawh a ni ang. Chutichuan thla tin thu ziaik tur a tam fo dawn avangin tupawh in Chanchin Bu a chhuah tur thu min han ziaik pui in min han thawn ula kan lawin hle ang.

Khaw tin a, taima leh huaisen chanchin emaw, thlawhhma chanchin emaw leh chanchin mak deuh vantlang hriat tlak tur awm apiang chu, rawn ziaik zel ang che u. Pathian thu ring mite'n an thu chhuah duh zawng leh mahni Mizo dan lam a la khawsate'n an thu duh zawng rawn ziaik bawh sela; amaherawhchu ka hnen a pe hmaza in; chhutna hmun a pek tur a ni love.

Makthanga,
Editor.

1/1/1924.

IRIATTIRNA.

Lal ho thenkhat hnen ah damdawi thingrem an pek, a chhunga damdawi ang kha a lo thleng a, a hnuai a a man ka ziaik ang hian lei theih a ni ang. In thingremte han keng ula, ka lo tikhat leh ang. He ti angin damdawi zat leh a man a ni:-

- (1) Tab. Pulv. Ipecac 22500 (mum khat gr.5) a man 1-2-0 za zel.
- (2) Pills Plumbi C. Opio 12960 (mum khat gr. 5) a man 0-3-3 za zel.

- (3) Saidawiûm (oz. khat) 96 (ûm) a man 0 2-9 um khat.
- (4) Saidawiûm (oz. hnih) 144 (ûm) a man 0-4 6 um khat.
- (5) Saidawiûm (oz. li) 48 (ûm) a man 0 5 6 um khat.

Kum in atan damdawi heti zawng hi pek chhuah theih a ni.

Sd/S N. Mackenzie,
 Superintendent,
 Lushai Hills.

Dated Aijal,
 The 29th March 1923

HUAISEN CHANCHIN.

October thla ni 12/1923 zing chaw ci lai tak-in kan khua ah Sakei in vawk a seh a, kan um ta a ; Sakei chuan a vawk seh chu a lo ei mœk a, hriam keng kan awm si lova, a tih ngaihna hre lovin kan en reng mai a. Tin, rei lo te ah kan lal fapa Domana chu silai pu in a lo thleng a, a han kap a, a silai hma theh a lo huh avangin a puak thei lova. "Keimah ka ni ngai e," ti in a beî ta a, a chem-in Sakei Vawk ei lai chu a sat vak mai a, a thi der mai. Domana hi kum 24 mi a ni a, Sâ chu 30 a kap a, Sanghal fei-in a chhun hlum a, Savawm leh Sakhi a man bawk a, Silai lovin Sa pali a tihlum ta a ni. Domana hi huai ðm a kan hriat avangin Chanchin bu ah ka han ziaak chhuak hial a ni e.

Chalphunga
 Tualpui Khua.

KANG HLUM CHANCHIN

Ngaihban tlang (Haflong Bial) a lal pakhat a hming chu Selvunga a ni a, a khaw hning pawh Leiri a ni. October 1923 thla ni 10 ni khan a a tan tir a, a khuate chuan an lenpui huai huai thin a. A at dan chu at pawimawh lo tak ni hian an hia a, chutichuan a at a chin ni 10 lai ah chuan chhuplai tak, tumah-in an lenpui loh lai hian meichher a chhi a, a nupui chu a mubil si a, ani chuan an kawmchar leh pawh lam leh tukver kawngkhar chung chu a hal kim ta vek mai a, vantlang-in a kang tih an hriat hnu chuan meialh chu, a in chhung chu a lo khat hi a ni tawh a, an va zuang lut ngam tawh si lova, lal nu muhil tho chu a pasal a chuan a pawmbet tlat mai a, chutichuan tih ruat lovin an en reng mai hi a ni awm a. Nakin deuh ah chuan Selvunga chu a lo zuang chhuak a mipui chu a rawn um darh vek a, amah chu a in dawh lova, a tlu tawp a, a thi ta a; mei-in a kan nasat zia chu a hnungzangte hi a kak relrul mai a. Tin, mei a rem hnu chuan lal-nu chu a ruang chu an va thai chhuak a, chen a sahna hlir hi a pang ah chuan hmin li lai-in a kak rul mai a, a kan nasatzia chu a sa pawh hmin hial awm tak a ni, an bungraw kang chu tangka 1600/- darbu bu 3, darkhuang 2, thihna hrui 3 leh buhhum hlam nga zem, a san lam dung chen, heti zawng li a kang ral a ni.

Thangbura, Silchar, Skul.

MIRI CHANCHIN

March 13/1923 khân kan zin a, An mahni chu Sawrkar bial chu ni mahselangin: Pamanga'n a lo ho hi a ni a. Tin, an sakhja chu Boddha a ni ber a, Mizo ang a khawsa an ni, lo nei mi an ni a. luikam deuh ah an châng. Khawtin ah Kharbari an nei (upa tihua a ni) Tin, Hermei an nei bawk a, chu mi chuan Kharbari paknihte pathumte, a lo ho thin a, Hermei chu Pamânga, hnûai ah an awm a, Pamânga chu. Kawlvai a ni a. Tin, Miri ho chu hnam a tak an ni. Puan rêng rêng an sin hlêk lo mai a, puan an sinte chu puanpui tia-tia a ni a zân ah chauh an sin thin, chhûn ah chuan puanfen khap khat chauh an feng a a dang reng reng an sin hauh lo mai a, Tin, mipate chu, puanfen tangka ip tiat chauh an veng a, Kawr rêng reng an nei lo. Tin, zan khat chu Sebawng an talh dawn a, tlangval leh nula hi rawchhem nen an lam ta mup mup mai a, chung zing ah chuan puan sin chu pakhat mah hi an awm lo mai a, han en hian a ruak hian an fai ruak thulh mai si a, chutiang khawpin an la á a ni a. Tin, an ram a tam ber chu, 'Sahdah zûk mi hi an ching hnem hle mai a, in tin ah hian mawnd khat te a tlem ber ah an neih theih. Tin, a ngah te phei chuan mawnd 10 te 15 te an nei a.

Siama, Vervek,
School, Boy.

KAWLVAI RAM A PEM LUTTE CHANCHIN.

Hemi kan Lusei ram ehbunga kan unaute Kawlvai rama lut ta te kha mi tam tak in an chanchin hre ta ngai lo kan awin a ni thei¹ a, chuvang-in tlem in an chanchin leh an ram awinna chanchin ka hau sawi ang e.

Kan Lusei ram atanga tut chho hlir kha an tam zia Chiang tak chuan ka hre ta lova, in 9) emaw, 80 emaw vel lai chu mathei lovin an tling ang. Tin, heti zawng hi lut chho chu an ni a, khaw ruk ah an insiam a, an zing ah hian dan leh nunal a la awm mang lo. An awmna ram hming chu Kalemio a ni a, he ram hi Kawlvai mi, mi pakhatin a awp a ni. chu kaw lal hnenah chuan an dil a, a remtih apiangin veng an nei hrang thei, chutih avangin kan unaute lut ho pawh kha mi parukin hotu nihna an hmu a, veng hrang an nei a ni. Chutia veng hrang an siam thin chu-tlem in an ingeilmawh a, Kawl lal hnenah chuan tlem tlem in an an inhnial buai thin. Tin, he. Kalemio ram vel hi ram awl zau tak a la ni. Mihring awmna bak ah chuan saite, seléte a la tam mai, chung kahna tur chuan silai neih an phal si lova, a mangan thlak zet awm e. Tin, he ram hi phaitual zawl a loni tawh a, en mai chuan namin tak mai a ni a, mahse keini lam ang a ni lo. Mi'n khua-leh-tui ka nei ti mahse Kawl lal thu thu a awm tur a ni a, tin, hnam ropu

kar a awm hi nawmsak ve a har tih kumkhua a lo ni bawk a, kei chu a sawi hnawm lam ah han tang ta ila, ka tan chuan ka it lo zet mai. Tin, Kalemyo dawr hmun ah chuan saptê a thu a, a-mah chu Kawlvai mi a ni a. Skul lehkha zirna chu a la awm lo, Kawlvai tawng an zir chu leh-kha zir an ni ber.

A RAM AWZIA: Thân tlang a zu thlir chuan in chung a lawnin a tual lah zawl en la chuti ang a ni; tin, chutia phaitual zawl pui a lo nih avangin ni a sa êm êm mai. Nipui lai chuan puan hi a silh theih mang loya, zan mutna ah te hian puan chu kapkâr a beng khawm mai a ni. Tin, a awm hote pawh chuan an inte hi bang pin loh te in an nei a; tin, bang phui nei chu tumah an awm lo. Puuphir bang awng deuh deuh in an siam a ni. Tin, thosi chu fûr chhung zawng te hian tam leh zual se tih a awm lo tawp in a awm reng a, vaihmitê te phei hi chu sawi tham a ruat lo mai ila, thokâng an tih leh thosingalsâng hian pângti bawl inpha-man tûp in min lo seh thin. Tin, thingtlang a mite kan nih avangin emaw ni nau nawi chhung tak pêm lût ta te kha kum a lo vei chuan fa hring lo ông mai te an lo ni mai thin. Tin, mi then khat te chu thiante sawi mawi mai avangin an pêm lût a, táwpin-tai nei lovin an inchhir a, mi sawi mawi mai chu zàwm lo in pêm luh ve duh chuan rei deuh chám turin han

zin ila, chām chhūngin in tam tak ah lēng ila, an chanchin Chiang takin zāwt ilang. Mi then khat te chuan a ram zāwl zia leh mi thate chanchin an sawi hi an luh chhan a, pawiti leh êm êm an tam mai. A then crawhehu nuam la ti te chu an awm bawk a. A na zawng chu ka sawi sēng lo-va. He ram a luh tum i nih chuan han zin lāwk la, i hnām a beh cōh chuan i la kal tur a ni. Hriatna nei tawp lo ang chuan lut mai suh ang che. Kan zo ram té hi kéini arg rual mi chhe tân chuan a lo piang luh ber a ni. He Lusei ram a, kamding leh lal te chung a i lungawi lo chuan ram dang ah chuan i lungawi lo theh deuh in ka ring. He Lusei ram hi mi tha tân a hlu lo, ni rethci tân a hlu tak zet a ni.

Zahula Sailo, Champhai.

PRIATTIRNA

Kum 1918 a Labour Corps a kal ka pawlte leh Thanghina pawlte khan Tangkapui France ram a kalte ang bawkin an hmu ve dawn, tuna Sawrkar in an siam mek a ni ; a lāwm awm êm êm mai. Sawrkar in amah atan a in hmang te hi hmun lian leh hmunte a mi an hmaih lo tih a lang êm êm a ni.

Lalsai'ova, Sailo, Lal,
Kelsih,

26/11/1923.

NUPUI PASAL NEI THU.

Mipa tan chuan—

1. Tleirawl lai a nupui nei chuan dam man a nei lo a ni. Van neihna a paih a, a inphuar a, phurrit a in siam a ni.
2. Val upa deuh leh lengtūl deuh a nupui nei chuan a mamawh a lam a ni a, tanpuitu leh thian a in siam a ni.
3. Upate tan erawhchuan nupui chu mamawh leh fankimna an ni a, zangkhaite leh tanpuitu leh khawhar hnem an ni.
4. Nupui nei hauh lova awm leh Hmeichhe ngaih-tuáh hauh lova awm erawhchuan a tluk a awm lo. Engthawlna leh thawvenna ber a ni.

Hmeichhe tan chuan---

1. Tleirawl lai a pasal nei chu a hlawhtling a ni a, a beisei a hmu a ni. Mahse dam lai engthawlna leh a nunna hlu chu a paih a, tuarna leh phuarna ah a lôt a ni.
2. Upa deuh leh lengtūl deuh a pasal nei chuan dan a zawm a ni a, a tih tur a ti a ni. Chung chuan hma bāk en-in pasal an nei a, an tan hlawh tlinna leh hlēpra a ni.
3. Chu aia upa leh zualte tan erawhchuan pasal chu chharpalh a ni tawh. Rualawh phubru a tau leh khawhar hnem a tan an nei mai a ni. Van neihna ropui tak a ni bawk e.
4. Pasal nei hauh lova awm chu van duaina lian tak a ni a, hlawh-chhamna ropui tak leh bei

dawn thlak nasatak mai a ni.

Dahrawka,
Belgaçhir.

NAUPANG BO THU.

Kum 1920 - February thla vel ah khan, kan khawper "Tinghmun" khua ami, naupang 3 kum li mi lek lek in pawl ho hian, dai pawn lek ah hian, Silhlu thei eihar turin an kal a. Tin, an thian pa khat chu an ti tap ta a, chutichuan an mangang-pui hle mai a, a thlen ngaihna an hre silova, hawn-pui ah an sawm ta a. Tin, hawn-pui a an sawm veleh chuan, ani chuan ram lam lilir a pan ta mai a, an pahnih chuan an chelh tâng tâng mai a, mahse an hneh lo tawp mai a. Tin, chung an in pawh buai lai tak chuan, naupang thingnawi lawm rual lai sava veh hawng lam hian a hmu a, a chelh-pui ta a; mahse an hneh thei ta silova, an thlah ta mai a. Tin, in an han thlen chuan an han sawi a, a hmei a pa in an zawn a, a nu mangang chuan, zawn ngaihna a hre ve si lova, hmeithai a thu ching luathel ro te hi tap chung hian a hai mai mai a. Tin ni hnih lai chin ah chuan kan khua an han pun ta a, darkhuang nen an ri thla ta hlut mai a, mahse an hmu zo chuang lawk-rih lova, an mangang tawh hle mai a. Tin, an zawn tantirh vel ni hnih chung lai chu thingler ah te a tap an hre fo thin a. Tin, ni 10 lai chin ah chuan an beidawng vâk mai mai hian an

hmu ta a, an hmuhna chu an zawn hual hnu, an silhlu, chharna atanga mel thum leh a chanve e-maw lai ah ngaw chhengchhe kar a kawrte tui awm mang lo, tling chhun ah tē hian bungbu-in dul chiah reng hian a lo awm a, a dulte chu a tawih zo tawh a, a fūke bawr leh a luruh mai a lāk theih a.

He naupang hi hmeithai fapa mal a ni a, a nu leh amah pawh hi an khawngaihthlāk ngei mai-in a mak hle bawh a ni.

Liannawla, Sailo,
Kawupui.

THU PHUNGLENG

Mitthi-be thei'inti *Spiritualistte'n* an sawi angin thihna hi hmun dang ah kan awm pangngai angin kan awm leh mai a nih chuan tunlai a hnam chau deuh deuh te hi chuan nuam tih hun kan nei ve dawn lo a ang hle. Isua hnen ah hian hlim ve kan beisei a, inthlei danna, mi lian leh mi tē, mi fing leh fing lo, mi ngo leh mi hangte hmun khat a lenna ah chuan.

Inhnuaichhihna anga mihringin kan ngaih theih loh hi a awm lo ang.e. Hei avang hi a ni, khawvel ah buainate a awm thin. Tunlai India ram a buaina hi heng avang hi a ni ber a, inang tlang vek a awm hi kan duh awm e. Hnam hran inhmusit, inhnuaichhihna hi a na ber a ni. In-ang tlang vekin len duh mah ila, hnam khat zing

ah emaw, chhông khát zing ah emaw pawh thu n·itu leh hotu an awm zel angin kan chung a thu nei tur rêng rêng zawng an awm, huam lam a in-hmusitna awm lo sela, a tuaizia a awm hle aig.

Tunlai thu phunglêngin rilru a inbiak theihna (telepathy) ram hrai dailh a awm enginab dang ruai lova inbiak theihna igaihtuahte in briatna a awm an tih chu an la briat zual hun chuan ram dang a mahni a awm pawh a nuam deuh vang chu. Kan duh duhte awm ho anga biak thei a nih hun chuan.

Tar hnu a tlangval nulat that lehna chu an hie chhuak ta zet a ni awm a, kum engti a rei tak la dam hlawn ang maw. Hmanlai Methusela te awm lai chu ni sela kum sang dam pawh an awm thei hial awm c. Hemi hi tunlai a mite'n lo beisei kan awm chuan kan bei a dawng hle ang c. A la harsat ayalgin. He nulat tlangval lehna hi mihingte englo Saplawng in a *Glands* (be)thal an tih ah hian, zâwng chi pakhat mihring ang deuh ber *Glands* an kap lût a, tar tawh te pawh an lo chak leh thin a ni an ti, Tin, nula tlangvalte pawh an titar thei baw a.

Mitdel te pawh hian mit var an la nei leh mai dâwn pawh a ang hle mai c. Sangha mit hi zawh-tê mit ah an sawn a. tha takin a hmu thei an ti. Mitdel ten rannung mit te an la pu ang a, an la hmu ve ang tih a rinawm hle.

Mei maktaduai khat a sei mei alh ni atang khian a lo chhuak a, mahse mit mai chuan a hnuh theih mang loh an ti.

Kum 60 hma kha chuan Sap ram England ah hian damdawi mi hotu (medical officer) pakhat chauh a awm an ti.

Awle mittui : an tih hi a awmzia chu mittui tih tlak der ang deuh a ni. Kan laichin te emaw lo thi palh sela, an ro kan luah tur lo ni lehngahl hlaub sela, kan laichin chu kan hiat ngai mang pawh ni lo sela, a thih chu pawiti lo hle in a ro kan luah ah chuan lawm viau ila, a thih lawm zawk mah si chungin lungngai awm takin tap der vei ila, chu chu *awle mittui ti tla* kan ni. *Awle* hian mite a man dawn in a tap der in mittui a ti tla thin an tih avangin heti angin an lo ti a ni.

Assam ram Sawrkar in mei zuk thu au rein tak chu Mizo ram ah eng ang takin ti ang maw, mi kum sawm leh kum ruk hnuai a mi in mei zuk loh tur. Skul naupang te chu kum 18 hnuai lam in an zu tur a ni lo an ti a.

Mizo hian eng tik ah tak hna dang thawh lo zir ang i maw? Lo neih rgawt loh hi tih tur kan hre lo a ang hle. Ar zuar ngawt pa hnih khat te awm ila, ava hlawk awm em! Lusei ar ngen (man tlem tle a lei) hi an ban hma zawngin ar tha takin seki te a man ang a, a hralh a har bawk eng. In fuhna vak zawng a ni lo hle, mah-

se zuartu awm lovin ar ngen a reh loh a hlauh-awm hawk.

Kuhya ngawt zuar te pawh a rei a rei & li chuan hausa tak an lo ni mai a ; kel te emaw ngun deuhvin han vulh ila, harsa lo takin hausa & an lo nih mai a rinawm hle, kel vulh te a har lo hle si. Chawm pawh an ngai hek lo. Dawr-kai, vai sum zawrtu hausakna ber ah kan ngai ri ngawt mai a.

Mei kang thelh tum in a mei alh ngawt a hem hem in tui te pawh thelh tlang zawr zawr fo ila, chem te pawh in sat chat mah ila, a bulpui a eng lo kang a kan deh hma zawngin kan thelh lovang. A kan ral dêr loh chuan a thi lovang. Tunlai in mei kang thelh tum an awm a, mahse a bulpui an thlen hma chuan an thelh kher ang emaw chu.

Chakna hi a tha a, mahse a ri lo zawnng a hman chuan a chhia a ni. Mihringte kan lo fing zel a, "ti sawk mai teh ang" tih na hi huaisen leh mi ngamna a ni lo deuh deuh dawn. Chaklober pawh in a dikna in mi chak ber rorum thih-ngam pawh a la hneh dawn a ni. L. K. S.

HUN VANNEI LEH REMCHANG

Hun remchang hun vanneih thlak hi, zawn a tul a ni. Tuifinriat kam ah, lawng awm te chuan hun remchang lo thlen' nghakin, an lo in peih reng thin a, "nakin, tuifawn a lo thlen hun ah ka lawng hi ka lo kar thuai ang" an ti a, an tih ang ngei-

in, hun remchang ah chuan tui chu a lo fawn ta put put a, chumi tui fawn chuan, Khawmual sang tak tak a lawngte chu a rawn chim a, chu veleh, Lawng a mite chuan, an lawng thlun an phelha, tuipui ah chuan, an kal thin a, tin, chumi tui fawn lai a, lawng lo buat sailve lo te chuan, hun remchang chu, an lo p-l-ta a, makin a fawn leh hun ngawt lovah chuan, an lawng chu, an kal tir thei ta lo a ni. Chutiang baykin, mihringte'n hun remchang leh hun vannei hi, kan nei theuhva mahse kan hun vanneih lai a, taima tak a kan lo thlir lo chuan kan hmuthei thin lova, tuipui fawn kām leh ta ang hian, kah hun, lawmawm tak hun vannei leh hun lawmawm, kan tan a, lothleng khan min kām san leh ta a, a kām hnu chuan, "lokir leh rawh" ti mah ila, a lokir leh dawn ta si lova aw, ava lungngaih thlakin, 'ava hnufual thlak ta em! Kan hun chuan miu kalsan ta si a, hun kal ta chu, koh leh rual a ni silova, chuvangin naupangte leh tlangvalte-u, fimkhur tak a kām awm hi a tul-in tive lo em ni? Tun hi, kan tan hun lawmawm leh hun remchang chu a ni si a, tun ah kan zir lohva kan inbuatsaih loh chuan, kan hun hian tuipui kām angin min kām san dawn a ni. Tun ah hian i le briat thiam loh chuan, tun hmalam kum 15 lai kal tawn hnu kha i thlir teh ang, hmānlai a sikula lehkha zir hmasa te leh Sawrkar hnen a challeng hmasa te kha an

hun vânceih lai leh' an hun remchâng lo thlen lai khân an mahai awmdân thingtlâng ah zu leh sa ci nuam lo ti zâwk in an lo tlan san ta a, tun ah chong zawng zawng te chu thingtlâng mi ni in puakphur te in emaw an awm tawh a ni. Tin, Sawrkar huen ah puakphurh âwlha emaw dil selang an hmu thei tawh si lo, an hun remchâng an pell tawh avangin hrechawn ti-in an awm ta a, chûng te chuan an ngaihtuah in an hun remchâng lo thlen lai a an lo in huatsaih ta lo chu pawl an ti in in ring lâwm ni? Chuvangin unau duh tak te u, tun ah hian kan vanneih a siam in tuipui a fawn a, a fawn lai hian kan lawng hi i kar ang u, tun ah kan kar thuai loh chuan reilote an tuipui hian min kâm san ang a, kan lawng chu khawmual ah a awm mai dawn a ni. Lawng chuan khawmual ah hian tangkaina a rei lo tih kan hre theuhva, a tangkaina ah hman i tum ang u.

Tute pawhin, hun remchang, hun lawmawm, hun vannei kan tan a, a lo fawn lai hian, mahni lawng theuh kar i tum ang u, Sawrkar hnathâwk tlangvalte'n, mahni thawha lam a kar tum selang, Skul ah lehkhâ zir naupangte leh, tlangvalte'n chuti bawkin. Tin, thingtlang a naupang awm mai mai te leh tlangvalte'n hun vâncei an neih lai hian an lawng chu kar bawk selang, a va lawmawm dawn em! Hun van nei in min pell hun chuan

engmah a tih theih tawh lo tih i hre theuh ang u. Upa tam takin lehkhá thiamte, Sawikar hnathawk a challante an duh hle mai, mahse an hun remchang chuan á pel ta a, an man thei in, an ko kir leh thei tawh lo a ni, keini naupang leh tlangval tan erawh, hun remchang chuan min la chim a nih hi.

FIMKHUR RAWH

Tlangvalte u, nula chungah fimkhur rawh u. Keini Sawikar hna thawk ho pheí hi chu fimkhur leh zual tur a ni, níkhá nawn sakna leh dam chhung nawn sakna leh felna hi a inang lo ém ém a ni. Mi tisuáltu chu nula hi an ni fo a ni. Hun theihngihl lo turin i rilru siam rawh. Khawlai i len chuan ráng takin hawng rawh. I hun thlen hna iu i hnathawhna ah awm rawh.

Dam chhung nawn sakna leh felna chu eng nge ni, ngaihtuah rawh, nawn sakna tak tak eng mah a awm thei lo, kan nawnna hi mahri in kau hre lo, nuam tak pawh in awm ilang nuam kan la ti ngai lova, a dang kan la zawn leh thin, fel tak pawh ni ila kan felna chu kan hre mang lova, felna kan la duh leh zual thin, nawn sakna leh felna chu mahni chan táwk a lungawi mahni hnathawh tha tak leh taima taka thawh hi a ni; I hnathawh hi ngaihtuah fo rawh, i hnathawhna i thlahdah a kawng danglam atanga nawnna leh felna i zawn chuan i hmu lovang, mi tam zawk

in kan hnathawhna hi, nula kan ngailizt'wng te hnen ah kan zuar thin a ni. Nula te chuan lo lei hlauh ta selang eng tin nge kan awm ang, kan awm dân tur chu kan hre thei bawk. Tun hma-lam a mite kan en tur a ni, mi tam z'w'k hian nula kan rim a, kan hlin thin a ni. Nula te pawh hian min lo pak huam thin a, kan in en a kan nui chur chur a, a nih loh leh kan tiam a, 'dar chuti ah chuan in hnu ang, chumi humun ah chuan' kan ti a, kan nu'h pui in kan hlin pui hle thin a, Sikret te kan in theh a, kan pak tual tual a, nuam kan ti hle mai, heti a nuam kan tih lai tek hian kan hnathawhna dar chu a lo ri ta mai si a, tlan vak ilang, kan pha ta lo reng reng tih kan lo in hre ta bawk a. A va lungngaihthlak in a va zah thlak em! Kan awmna kan thlen chuan hotu hma ah kan tlaizia thu sawi turin kan ding theh thawm dawn ta a ni. Hotu hma a din hi, thil zahthlak ber- a ni a, tun hmalam a kan thawh thatna zawng zawng te kha a lo bo zo vek dawn ta a, hemi kan sualna hian a khuh tlat dawn ta a ni. Roreltute'n misual i ni e, i hnathawh ngaituah lovin thil dang i ngaituah a i ngaituahua lam a chuan kal mai tawh, heta hian misualte kan duh lova, mitha fak kan duh a ni. Sakei huai zim lai-in, silai puak thei lo keng ila enge tangkai ang, Ral do turin taltun keng ila kan ngam lovang loti ta mai selang, kan tau a tawk ta a ni, lung

lam hawia kir a lotul ta mai a, i hlimpui dur dur i thiante leh i nula rim, i nuilpui hur hur a pawh kha a lo tum lurh lurh tawh ang, milian leh mitha-in, misual ti-in an mitsir thup bawh ang che a, i tan van ngawt lo chu, entur a awm ta lo a ni. Van en-lang i lawn thei dawn silo, chuvangin unau i hnathawhna hi, engahuge nula hnena i bralh mai dawn thin, inngailtuah fo rawh, i hnathawhna hi i ro a ni, i thawh chung chuan, amah i enkawl tha tur a ni. Nu leh Pa chawm duh lova kalsantute hi, misual an ni tih i hre si a, i thawhna hi i nu leh pa pakhat chu a ni a; thil dang aia, i tan a hlu ber a ni, amah avangin, nuam tak leh hlim tak thenrual zing ah pawh a ti zak bik ngai lo che a; chutiang khawp chuan a awm tir che a, heti a awmtir theitu che hi, engange hralh mai i tum? amah chawimawi a amah hi fak a tul i ti loven ni? a zah loh nan. i awmfel tir a ni, tha tak a amah thuawi a i vawn reng ehuan, i damehhung zawng chu a chawm-in a thlamuan ang che.

Nula erawh chuan rorêltu hma ah a hruai ang che a, i hmai ah chil a chhâk ang che. muang taka lungawi taka i awm pui a i nuil : pui a i pawm lai te pawh khân chil a lo hmuam reng tawh a ni, nangmah chhâk turin ; chuvangin unau te u fimkhur rawh u. Nula avangin i hun pawimayh tak chu hlon lul suh. Nula rim a vâk

vāk te hi tumah in mi tak en in an en mang lo a ni. Nupui a tāt i duh a nih chuan tha takin an nu leh pa te linen ah dilrawh, zan khat nawmna i zawn fo hian kumkhaw hrehawmna leh lungngaihna a la pe ngci ang che. I ngaihtuahna a tawi avangin i kumkhaw nawmna leh himna tur chu zan khat ah i himang zo thin a ni. Khum lai zāwl a mu in in ngaihtuah rawh, chati lo chuan i hre fel thei lovang. Nala rim rim thin te hi an dawi a ni, an suahia leh an dāwt sawi zawn zawngha an rilru ah a lo khat a, a leng ta lo a, an hmuī ah te an mit ah te an dang ril ah leh an kut an ke ah a lo chhuak a, an zām chhe thin a ni.

Nupui zawn ni khua pawh hian, nitin, a rim rim tu leh hēl hēl tute ai hian rim rim lo tu leh hēl hēl lotute hian a tha tha an lo hmu zāwk thin a ni. Amaherawhchu nula te hi kan do tur a ni lova, kan ropui ber na ai hian kan dah hnuaī zāwk tur a ni, nula hnen a kan in hman leh hnih a tam in kan ropuina ah hian kan in hman a tūl a ni. Nula avangin tlangval te kan fai in kan zuan a zāng a, tlangval avangin nula te pawh an fai in an zuan a zāng bāwk a, an lente pawh a lo uamin, kawng tin reng a an lo taima thin, mahse i rilru in ngaihtuah lang um lutuk suh lang, a tu ve ve tan pawh a tha ve ve a ni.

Pakunga,
Lance Naick, Assam Rifles.

NU LEH PA ZILHNA (chhonzawm lehna)

Nangni sipai lo pawh ka fa te dang chung ah pawh ka lungngai a ni, ka fanute ka fapate in lo lian in in lo puitling dawn ta a, lehkha te pawh tlēm tlēm chu in lo hre ve ta a, a then te chu phai lam sikul a zir a lo chhuak te in ni a, in thiamna leh in fin in varna hi in nu leh pa chawimawi nân emaw in human dawn ka ti a, ka lo lăwm rilrūk thin vei nei nêh ka lăwmna leh ka rilrūk na ang chuan mi thenkhat te chu in lo awm lo leh thin a, in fin in varna zawng zawng te chu nangmahni leh nangmahni, in nu leh pa pe lovin in h'ang zêl a. Ka fanute'n tlangvaltê in ngai a, ka fapate'n nulate in ngai a, in thil zir zawng zawng chu in ngaih nân human zêl in tum a; chuvangin in nu leh in pa hi lungngai in kan tap kan tap mai a ni.

Then leh rual zing ah pawh menna reng ka hmu lo mai, ka fa te hi hmanlai ai khân in lo sual zawk ta a ni in ka hria, mi zawng zawng ngaih chuan engkim thiam a fang leh var a nu leh pa cawimawi a awm dial dial tur hi in ni tawh a; uimahselang heti ang thil tha tih ai chuan nu leh pa rêl chhiat a u leh naute uire a in ngaihna leh sual tin rêng hi tum a lo ni ta zawk a. Ka fate thenkhat hian cawh ka mawina tur eh an mawina tur an ngaihtuah sova, an chung ah hian ka lawm thu hi ka hrilh zo thei in ka

inning lo. Nang ka fate, nu leh pa chawimawi tum lo leh nangmahni zing ngei a that lohna leh mawi lohna thil titute chung ah hian erawh kum-khua in ka lungugaihna leh pawl ka tihna hi ka sawi bang thei lovang.

Ka fate u, engvangin nge heti ang rilru zang khai hi, input thin ininna leh ia-thiamna te hi, eugahuge mawi nan a inhuman lova, mawi lo nan inhuman zawk thin?

In nu leh pa hian, kum khua-in, in thatna tur ngaihtuah hian ka thiamna zawng zawng leh, ka theihna zawng zawng hian, kan Sawrkar hma ah hian ka theih tawpin ka lo tangin, ka lo chawimawi thin che u a, nimahselang ka fate'n heti a, innu leh pa in theih pa tawp ka chhuahna hi inin hriatpui duh lova, a pawl ka ti em em a ni, in chung a tlawnngaihna zawng zawngte hi, a borai leh mai thin a ni, fate u in ngaihtuah hian a dik inti ve zawng em ni. ?

Fate u, tun achin zawng tute pawh finkhur tawh ulang, tun a kan sualna leh kan thiltih zawng zawng tawh te kha chu tih kir leh theih rual a ni tawh lova, chuvangin tun hma lam u thu zawng zawng kha kalsan in, thu dang. inchawimawina leh ropuina mi tin ngaih a mawi in awm i tum tawh zawk ang u. In nu leh pa in tlawn kan ngaihna ah te hian tlawn min ngaih pui tawh ulang. A tha love, ti a ka hrilh apiang che u hi

zawm ulang, fate u, englai pawhin tlawmugai in bei tawh ang che u; chuti lo zawng kan boral tuih tuih dawn a ni.

Tun thu ah kan sualuate kan lo sim a, thil engkim a tha lam hlir kan zir chuan reilote ah mi te ang a fng leh var leh mi te ang a ropuina hmu ve thei ram a ni a kan hmu ve ngei ang tih pawh kan in beisei tur a ni.

Mizo Ram Nu leh Pa.

RIAL TLAK THU

November 2/1922 ni tak hian Champhai zawl buh zing ah rial nasa takin a lo tla chiam a nih hi buseng lai tak a nih avangin a pawl em em a ni. A tlak tam bikna vel ah chuan, Leilet bial chhung a a tilnasa em em a mipa khatin ni lengin buh til chiu hri khate an rut thei thin a ni. Tin, he rial hi Champhai zawng' zawng ah a tla vek lova, Thanghlianga ram thenah te Lusheia nu ram nen Gurkha veng ram ah tlem a tla ve a. Heng a tlakna ram a pawh hian lo fng 3 te fng 2 ah te tlak zual bikna a nei thin; a den zualnate hi an khawngaih thlak em em mai, mahsela midang that tlan kum a lo nih avangin tumah mang ang em em an awm vak love, He thu hi kan rahsite'n an ziak ka rin' avangin ka lo ngaihsak lova tuna hian tlai tawh mahsela ka han ziak leh hram a ni. Heng rial tlate hi a hnu lo anih avangin a mak em em a ni.

Zahula.

METEI RAM A PEM LUTTE.

Meitei phai kil khat Tuithapai phai au tih ah chuan mantam kum 1911 vël lai khau Aizawl bial hmar khawehhak vël a mi-te, an pên lût chuan hlawn a, kum rei lo tã chin ah an lo kir leh zo ta. Tin, a then tã phei chu an va thi zo ta in a then te chuan an fato an va ti thi zo hlawn a, chuti chung chuan an lo pên kir leh a; tun thlang hian an ta inchur em em m-i tih pawh kan hia.

Tin, kum 1921 kum a khawehhak chanaphai vël tam khân mi tam ngial an pên lût leh a, tun tun a lût pawh hi an ta khaw-ngaihtlak rih ngawt mai. Mi thenkhat te chu an thih avang-in an rethoi a, a thenkhat te chu ei tur lo avangin rethoi an in ti em em mai. Tlangval hrisel tan chuan, zawng chawp pawh-in nun a sam hle a, chhângkua a pên lût pûrchaw kua nei hang lo tã tan chuan thih nau a ni ngawt mai an ti. Tin, tun ah hian kan khua te in sawm hoih loh in khat pên lût te zing ah emuan in li an lo pên kir leh ta a, chumi te chuan an thianta thenkhat chu an ngaihtuah awm hle mai an ti. Tin, Tuithapai phai chu lei an let tur a ni a, an lo neih dân tur chu phaitial dân ang zel tur a ni; Sawrkar lei man kawng ah te pawh kei-ni Mizo ngaih chuan a khirh hle ang. Tin, cha ram lei chu a sak em em mai a, cha chhawr tur lawi te noi zo lo chuan han tih rual a ni lo an ti. Ran chhawr tur nei zo lo te chuan thingtlang lo neih angin phai phul chu an sam a, buh an tuh tã rawk mai a, hawp khawp thlawh a har zet awm e. Tin, pên lût thenkhat chuan kan ram lam a lo kir leh an duh hle a, mi buh te an bat avangin an lo kir thei rih lo a ni an ti.

Tin, he ram hi a chung a Sawrkar hna thawk te an sual em em mai. Keini han hriat phak ah chuan **Tham** an ngaihlu ber in an ring. Thenkhat phei chuan rapthlak an ti zet mai.

Kan Zo ram tlang thawng tak ah hian intihveina leh **Thamna** bawhlhlawh te lêng lo sela. Pathianin mal min sawm rawh so. Zabula Sailo Lal, Champai.

MIZO LEH VAI

CHANCHIN BU

BU 2NA

FEBRUARY 1924

A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Chhuahtu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA THU AWM.

Phêk

1. Kum 1924 Chhunga Sawrkar Awm Ni Tur Makthanga	26
2. Nupa	L. Kailuia 27
3. Lunglei Mizo Sipaito Kum Thar Lawm	Pakunga 30
4. Lunglei Kristmas Chanchin	Pakunga 33
5. Zinna Thu	Chalrehlova 35
6. Thu Phungleng	L. K. S. 38
7. Lal Fapa Pangate Chanchin	Hawla 44

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

KUM 1924 CHHUNGA SAWRKAR AWMNI TUR.

Awmni hming.

January	1924	ni 1	ni.....	Kum thar ni.
January	1924	ni 25	ni.....	Maghot sav.
February	1924	ni 9	ni.....	Sipanchami-
March	1924	ni 20	ni.....	Shab-i-Barat.
March	1924	ni 21	ni	Daljatra.
April	1924	ni 14	ni.....	Baisak.
April	1924	ni 18	ni.....	Good Friday.
"	1924	ni 19	ni.....	Easter Saturday
"	1924	ni 21	ni.....	Easter Monday
May	1924	ni 6	ni.....	} I dul fitr
"	1924	ni 7	ni.....	
July	1924	ni 14	ni.....	Id-uz zuha
August	1924	ni 11	ni.....	} Muharram,
"	"	ni 12	ni.....	
"	"	ni 22	ni.....	Janmastami.
October	1924	ni 2	atengin ni 13	} DurgaPuja
thlengin	(ni 12 chhung)			
Octoer	1924	ni 27	ni}	Kali Puja
"	"	ni 28	ni}	
November	1924	ni 5	ni ...	Jagat chhatri Puja
December	1924	ni 24	ni atengin ni 31	thlengin.....
Krismas (Isua Pian Champhahâk serh ni).				

Heta ziaak loh hi awmni dang tam tak a awm a, mahsela Pathian ni nen a in tawn avangin ka ziaak lo a ni. Tin, Lalber pian champhaphâk pawh ni khat chu awm tur a ni a, a ni chauh tel tak a sawi fiah a la nih loh avangin ziaak loh a ni

bawk Hêng awmn̄n hian dân naid̄n chuan pisa
khâr a n̄ ang a, mahsela Bawisap thu thu a n̄
Krismas leh Vai path̄in Liak DugaPuja lai
hian pisa lut chu an awm bawk thin

(Gazette no 52 ၁၁) Makthanga Editor

NU PA

Nupui leh pasal inzawmna hi kan Mizo zing
ah hian a t̄ hle mai Nu leh pa kâr i kan th̄i t̄
tak t̄ ang emaw, sam zai tiat l̄kin emaw a
phuai d̄n a, rang takin, haisa lo zet leh pawisa
lovin a hmei-a pa in an ch̄ai ch̄it a, an inzawmn̄
a lo bo thin Kan Mizo zing ang a nu pa inzawm-
na derdep hi, ၁ awm lovange He mi avangin
Pisa kan t̄nat th̄i Hmeichhia in Pisa kal hrehna
a nei hek lo, Mipa l̄h̄m ch̄akkhai ang ah a nei
a He inzawmn̄ derdep avangin mi tam t̄kin
ch̄hiatna leh t̄theih zahna an hmu a, a pawî òm
òim a n̄ Hmeichhia in chaw a ch̄h̄m urh deuh
emaw, belth'eng a t̄ik 'i palh emaw, a pasal ke
a pal palh emaw an inthen phahna a lo n̄ mai a
Chawhmeht̄ ch̄i a ၁ lutuk emaw, a thak lutuk
emaw nupui makna a n̄ ၁ Nu leh pa in an kam
khat h̄k emaw, an pasalte'n an h̄n zilt deuh
emaw-in sum an ch̄hualh nghal a Heng hi eng
yang nge n̄ ? Thil t̄ tak t̄, "a pawî love" emaw,
"Min ngai dam r̄awh' emaw, t̄awngkam tha kam
khat lek n̄ a sum tha leh theih ah hian m̄mak leh
sumchhuahna a lo ch̄huah hi nupui leh pasal in

zawmna, inphuarna, inhmangaihna hrui a te-in a derdep êm vang a ni.

Kan Mizo zing ah hian nupui leh pasalte inhmangaihna hrui hi a sinin a derdep êm êm mai. Nulât tlangval inrim lai-in an inhmangaih h'e a, tha tak takin an inbia a, tawng mawi tawng kam tha, tawng thlum zawng zawng an hmang a, mahse nupui-pasal-a an lo insiam hnu-in heng zawng zawng hi a hova, ava pawî em ! Tawngkam tha leh aw nêu chin rêng rêng li nupui ngam lo nih-na ah kan ngai a, Nupuite hnena zai dawh chu dân lo leh zahthlak ah kan ngai a, ava mâk êm ! Thil engpawh sawi duhin hre duh ila, thinrim angin vin taka biak tur a lo ni ta thin a, hmanngaihna leh induhna a lêng lova. Mipa-in kan nupuite kan thawmhnaw dang ang mai mai in kan ngai a, "Ka sum ka paia ka lei i ni a sin, ka duh duhin ka ti thei che a ni," kan han ti a, ran angin chhawr kan tum a, kut leh tiang kan len a. Sal leh bawi angin kan nawm kan mâk a hman kan tuma, kan kut thak tih-reh nân kan hmang a, kan thinrim brikthlak nân kan hmang a, Mipa-in a lungnihlohna a nupui chung ah a hmu a, engmah sawi lovin a-nawm-a-mak-in a vua-in a vêl a, a mâ a, Thil dik nge dik lo tih ngaih-tuah lovin a duh duh in a hmang a. Hmeichhia-in a sual leh a chet thatlohna hre lo mahse, "Eng nge ka sualna," ti-in a zawt thei tawh lova ; dik

se dik suh se a lungawilohna a nih tawh phawt chuan a nupui thu engmah a ngaithla duh lova. Hmeichhia chuan zah leh retheih leh tihduhdahna a lo tuar ta thin a. Mipa erawhchu a duh duhin a lêng lam thei a, nula hmel thar deuh ava hmuh chuan a nupui hie lovin a ngaizawng a, a nupui chu a mâ a, nula dang chu a uei ta zawka, a nupui in "Eng vangin nge min mak; min ma thei lovang," a ti thei lova, beram no angin ngawi rengin a kal mai a lo hun ta thin a. Hetia mi hring ran ang a kan awm hi kan ban a hun tawh a ni. Mipa-in a nupui a-nawm-a-makin a vêlin a ma thei tur a ni lova, a sum a pai a a lei a ni tih vangin ui leh âr angin a hmaung tur a ni lo. Mihring kan ni a, kan intluk a ni, Mipa aia hmeichhia eng ah mah a hnuaia a awm bik lo. A hmasa berin inang leh ropui, thil tihtheihna leh chungnunna leh kan hlutna ah kan inang tih kan hie tur a ni.

Nu-pa hi inhmusitna leh inentleuna in a phuar dunin a zawm tur a ni lova, **hmangaihna** in a zawm tur a ni. Kan Mizo nupa zingah hian hmangaihna hi a lêng lova, intihduhdahna chauh hi a lang zavk fo mai hi a pawî êm êm a ni. Nulât tlangval inrim lai a kan inhmangaih a, thil tê tak tê ah intihlawm kan tum a, kan zai kan tidam a. kan sakawî thin te kan nem dai a, naupangin a nu a ngai angin kan inngaina kan inlawm a, aw nem leh tawng thlumin kan inbia angig nupui pasal

a inlak thlengin heti ang hian awm thei ila, kan ram leh kan chhungkuate hi a va hlim zawk dawn em! Tawngkam tha lo tak leh vin taka thinrim a inbiak ai khan tawngkam tha leh zaidamin mipate'n kan nupuite be thin teh ila, hmeichhia-in an hlulhan pui-in thil chhia in min thungrul hauh lovang e.

Kan Mizo zing ah hian hmangaihna hi lo leng zawk tawh rawh se. Inneihtate hi hmangaihna avang leh hmangaih Pathian phuarna leh zawmna ah lo ngai tawh ila, duh duh a innak leh sumchhuahle hi i lo bang tawh ang u. Thil lelo mai mai—chawhneh tikthak lutuk te leh chaw chhum urh te in mak nan hmang tawh lo ila; nupa leh nu leh pa-in an zilna leh an kamkhatna leh thil lelo dangte sumchhuah nan hmang tawh hek suh ila. Inneihta hi thil thianghlim leh hlu ah i ngai ang u. "Pathianin a phuar chu tuma'n phelh suh se" ti-in i lo ngai zawk ang u khai, hmangaihna in rorel sela, intihduhdah, inentleuna lo reh tawh rawh se; chutichuan kan hnin nuam kan ti zawk em em ang.

St. Paul's College.

L. Kailuia Sailo.

Calcutta.

LUNGLEI MIZO SIFAITE KUM THAR LAWM CHANCHIN.

Unaute u, tun ah hian in hnenah thu tlem ta ka han sawi dawn a, khawngaih takin lo ch
teh u. Lunglei ah hian Mizo sipai 12 ka

heng kan vel a u leh naute leh kan Lusei babu te Pastor hote hian min hmangaih thei-in min thurualpui thei em em mai a. Tin, kan hotu Subadar te leh Jemadar te ho pawh hian min en hrang lova, thil tinreng ah hian min lawmpui-in min v'pui ve zel a. Tin kum 1923 kha a lo ral ta a, kum 1924 lan lo hmuh leh tak a hi, a lo chhuak ta a, chutichuan kum thar lo hawng chu kan lawm em em mai. Kan Mizo Sipaite leh kan Subader leh Jemader, kan Mizo Babu te leh Pastor-te'n thurualna au lo siam ta a. Sipai veng, vai pathian biak buk ah Pathian hmingin hlim leh lawm leh ci leh bar in, ni 1/1/1924 ni kham kan lo inkhawm ta a ni; vai pathian buk engtik lai mah a, Krista hming hian a tlawh theih ngai hleih loh hmun a, ni 1/1/1924 ni zet hi chuan, thlamuang leh hlim leh lawmin kan lo awm ve thei ta a, a lawmawm em em mai a ni.

. Tin, kan ruai theh chu, mi 30 lai kan ni a. ar 9 kan talh a, chhangper per 200 lai, thingpui nen kan ci hlawm a. Kan ci kham chuan, Pastor Challiana leh, Pastor Haudala'n lawm-thu te leh sawna tur thu Mizo sipaite sawi ai nen, thiam tak leh nga hthlak nuam em em in an han sawi leh nghal a, heti tluk a min zilh thiam leh thusawi thiam hi, keini Mizo sipaite hian kan hmu leh tawh hial pawh-in kan inring lo a ni. Kan vai in hemi kum 1924 ni 1 ni hi theihngah ni ring a awm thei-in ka ring lo. Tin, thawhlawm

na chu, hemi hnuai a mi ang hian kan lo hmu a,
kan Lusei babute leh kan hotute'n tlawmngai tak
a min rawn tanpui avang hian kan lawm em em
a ni:—

1.	Pu Thangughillova	Sub-Overscer	Rs	2	0	0
2.	„ Hrangchhunga	Sub-Inspector	„	2	0	0
3.	„ Thanglula	P. W. D. Clerk	„	1	4	0
4.	„ Sentawta	Lusei Clerk	„	1	0	0
5.	„ Dolianthang	Compounder	„	0	8	0
6.	„ Thanga	Clerk	„	0	8	0
7.	„ Gutman Rai	Suladar	„	6	4	0
8.	„ Pakunga	Quarter Master	„	4	8	0
9.	„ Bawichhunga	Lance Naik	„	2	8	0
10.	„ Lianchhunga	Sipai	„	1	8	0
11.	„ Rumliana	„	„	0	8	0
12.	„ Thanseia	„	„	0	4	0
13.	„ Hangpawla	„	„	0	8	0
14.	„ Ramuela	„	„	1	4	0
15.	„ Kapthanga	„	„	1	6	0
16.	„ Kawla	„	„	1	4	0
17.	„ Thangkawnga	„	„	0	4	0
18.	Belnawt naupang ho	„	„	1	0	0
AVAI IN				Rs.	28	6 0

Pathian zar-ah dam tlang leh hlum leh lawm
takin kum thar ah hian hma lam pan tum theuh
vin kan bei tawh ang a, kan Pathian chuan kan
vai a chung ah mal min sawmsak theuh rawh se.

Pakunga

Lance naik, Assam Rifles, Lungleh.

LUNGLEH KRISMAS CHANĀCHIN

Kumin 1923 Krismas hi, "tun hma lam a Krismas te ai-in, a ropui-in a mawi deuh e," an ti theuhva; chuvangin, ka han ziaak chhuak ani. Tun hma lamte khan, heng hmun hi, hmun tō a nih vang leh mite an la fahrah theih êm êm thin avangin an duh ang leh an tam angin, thil engmah an ti thei ngai lova, Kumin 1923 ah zet chuan Pathian tanpuina leh, khawngailhna zar ah Lungleh Raksiveng ah Isua Krista l'ian Champhaphak lawmawm tak lohleng chu, hlim tak leh ropui takin kan lo lawm ta a. Tin, ni 25/12/1923 ni khan, zing aṭangin zankhua in ruah a sūr a, chuvang chuan engmah a tih theih ta lova, a tūk 26/12/1923 ni khan kan lo ti ta zawk a. Lunglei khua a Babute leh Dawrkai mi thate leh Sipai hotu Subadar leh Jemadar hovin Sipaite pawh an lokal vek a, kan za-in mi 300 lai' in lo tling a. Tin, kan chairman (hotu) chu, Dactor Pika a ni a, roreltu Pu Thanglula, a ni a, heni hnuai a ziaak ang hian ennavm leh nuilhza sām a zaina kan lo nei ta a, dar ruk leh a chanve aṭangin zan lai dar 1 thlengin hlim takin kan lo awm a.

1. Chairman (hotu) thu sawi. Luka .Bung 2 : Hla. Hlimna 2 Xmas dar a ri.
2. Mizo sipai ho an zai. Hla 135na.
3. .Pitar leh Putar an zai. Hla 1na.
4. Vantlangin bla 284na an sa.

5. Nula leh tlangval in Pathian thu chang an sawi.
6. Vantlangin Hla 378na an sa.
7. Mipa naupang an sipai lam a.
8. Ramhnuai milem an entir.
9. Bukawna'n sipai huenah Ar a zuar lem a.
10. Nula hovin Hla 281 na an sa.
11. Tlangval hovin Hla 281na an sa.
12. Khual lam.
13. Mizo sipaite'n Tangka hlutzia an entir.
14. Lady Doctor, Mizo sipai ho bawkin.
15. Hlasa pawlin, 'Lalpa malsawmna nen, tili hla an sa.
16. Koma lova lehkha chhiar.
17. Pathian thu ekzamna.
18. Khasi tawnga zai.
19. Hlasa pawlin Hla 33'a an sa.
20. Mizo sipaite'n Hla no 6na an sa.
21. Spain mite lam dan Mizo sipai leh naupang hovin.
22. Bukawna'n nuitza a sian.
23. Lawmman sem.
24. Vantlangin hla no 273 an sa.
25. Scotch Gawrnel sajin a sipaite tangkapai a pe.

Inthlahna hla, "Mizo yate u, finna zawng u-lang" tih hla hi kan sa a, kan tin darh ta. Krist-mas thawhlawm pawh kan ngah hle mai, tangka 100/- ai-in a tam. Mizo sipaite leh kan hotu Su-

beder te leh vai hote pawh in lawm takin an rawn pe a, Subeder phei chuan Pathian ram zawnan tangka 2/- leh Kristmas atan tangka 2/- a thawh a. Tun achin ah tun kum aia ropui leh mawi zawkin hemi Lunglei Rabsi veng ah hian Kristmas tawh leh kan beisei a ni.

Pakunga, Lance Naik,
Lungleh.

ZINNA THU.

Unaute u, He kan zinna thu ka rawn ziaak hi ngun takin min lo chhiarsak ang che u, "Iu la hmu ve ngai love," ti ka ni lova, Keimah-in ka la hmu h ngai loh avangin ka rawn ziaak mai a ni. August 1923 thla ah khan (Sapthara) Roland sap Matu lam ram a fan hau-in kan khua ah hian a lothleng a, "Halkha lam ah ka kal leh ang," a ti a, mi 5 lai-in kan zui ve ta, Saisih Tuipui chhuah ah hian tui a len avangin kan kal thei lova, Ainak zawn ah lei a awm an ti a, chu mi lam ah chuan kan lokal ta a, Tuipui thleng hian Pastor Thangkunga leh Tirkhoh Thaumura hian min thlah a Tichuan Tuipui ral ah hian khaw pakhat chu kan han thleng a, Anmahni chu Vuangtu an ni. An tawng chu hriat theih loh tak a ni.

A tok ah chuan Vuangtu khawpui kan han thleng leh dawn a, tawng hlang chhawng atan Ainak khua mi 2 kan hruai a, chu mite chu kan kal hmasak tir a, "Sap hovin hmar ho an lothleng

dawn e," an ti a, an lal hovin a khua-in tlan bo
 'vek an lo tum a, "Pathian thu awi an ni a, mi
 daw mi an ni love," an ti a, an lo tlan ta lova,
 daw hi, an hlauh ber a ni a; kan han thleng a,
 Pathian thu kan han hrilh a, a ngailna reng reng
 an hre lova, an hrist loh avang hian anniahni leh
 an ram en hian an khawngaihthlak em em mai
 a ni. Tin, Vuangtu khua kan pell hian Pawi
 khua hlir an ni tawh a, Pawi khaw pakhat a hning
 Hruipui ah tih kiang ah hian, Leileh tur hmun zawl
 tha tak a awm a, za khaw awm theihna ve ve
 turin hmun 2 a awm, mi fel deuh leh hausa deuh
 Sap biak tniam deuh chuan bei sela, an nuamsa
 ngei ngei ang. Haka Vai huai tak a ni si a, Ha-
 ka kan han thleng a, ni 9 kan cham a, Haka hi
 Sawrkar awmna hmun te Lunglei ang hi a ni a,
 Missionary pawh a awm a, Pathian thu awi Lu-
 sei ram ang hian an tam rih lo hle a, Haka atang
 hian Falam kan lo lut a, bangla 3na a ni. Fa-
 laa hi Sawrkar hmun Aizawl tlak a ni a, a vel
 khua a lalte hi an lal em a, an khuate pawh 500
 khuate an ni a. An iste pawh rangva in te hlir a
 ni, Pathian thu ah te an hel em em hlawn a, an
 khuate'n Pathian thu an sawi chuan, lungin ah an
 khung duh zel mai a ni. Tun a kan kal ah pawh
 hian mi 11 Lungin ah an tang reng mai a ni.
 Lal Isea thu tiam hi heng heng mite chung ah
 hian a lang hle mai a ni. Falam ah hian ni-8
 kan cham a. chumi hou in Rural ah kan lo kal a,

Runral hi Paite lam pawl te an lo ni leh tawh a. Khaw pakhat chu kan han thleng dawn a, silai an lo kap dur dur a, kan han en a, leikapui zau tak ah hian mihring chu an lo sen fur mai a, mi pakhat kan han zawt a, "Khu mite khuan eng nge an tih?" kan han ti a, "A thi a an lam a nih khu" a ti a. A hmun ah chuan kan zuk en a, mitthi chu thingphel chungah hian an thuttir a, an lo sep huau huau mai a, an hmuhnavm viau mai. Zu bel chu bel 70 lai tur hi an in a, min han kai a, "Pathian thu awi kan ni," kan ti zel a. "In mitthi hi engtin nge in tih ang?" kan han ti a, "Dai ah kan han paih tawh ang" an ti mai a. Khaw thlen dawn kawng sir ah tawh hi chuan, thangte ah hian mi ruang hi an mut del dul mai a, an ruhte hi a awm rem rum mai a, an in tih dan hi a mak hle mai a ni. Kan nu leh kan pate'n "Runral Paite chu an thih hian an in awichawi thin," an tih thu hi tak tak a lo ni. Tin, Tidim kan han thleng a, Falam atanga bangla 7na a ni, Lunglei hmun ang hi a ni. Tidim ah chuan Hau-tinkhupa bangla a ni e an ti a, rangva in hian tak tak 2 hi a awm a, tangka chu tam tak a neih an ring bawk a, Mizo lai ai chuan a ropui zawk hial awm e. Tin, Sapthara chu Tidim ah hian kan rawn kir san ta a, a ni chu Phaipui lam panin a a kal leh ta zel a.

He ka thu rawn ziaak hi Kristian mite'n in

chhiar ve chuan Kawlvai ram thim êm êm ah hian
Pathian ram lo zau theihna turin, tawngtai a dil-
sak turin kan sawm a che u.

Kan zin chlung zawng zawng hian thla 3 kan
thang a ni.

Chalrehlova,

Chhim, Vanlaiphai Leilet.

THU PHUNGLENG

Kristian sakhua hi hmangaihna a ni a, mi ngo
leh mi hing te kaa inang vek a, Krista zur ah
unau kan ni a, pun khat ang kan ni a, inhmangaih
tawn leh inlawm tawnin kan awm za tur a ni tih
hril chungin, hnam inthliarna theikhat Pathian
tluk a inggai leh thenkhat uicho ang te kan la
awm a. Suro-Phoinikia hneichhia angin **chaw
mal tla** dil mah ila, 'Fa te ci tur lak a, uite
hnena paih chu a tha love," tih loh hi eng nge kan
beisci ang ?

Mihripin thian te hi kan ngai a, thianté hi
min tihlimtu leh min tinuamtu an ni a. Adama a-
tangan tunlai thlengin thian neih a tul leh a hlut-
na a lang a. Inthianna hi mipa leh hmeichhe
kâr ah a lo awm chuan hmangaihna a lo **zuxla**,
tawng dangin **inngaihzawnna** ti-in kan lo kova.
Nunna tinuamtu, inthianna, mipa leh mipa, hmei-
chhia leh hmeichhia emaw, mipa leh hmeichhia
emaw inkâr a mi hi tihbo kan tum a. Hindu dân
tha lo, (Purdah System) hmeichhe khung bora te
mi'n tihbo an tum lai-in keini'n lo chin leh kan

tum a. Heihi an ti thei kher ang emaw chu? Leh-
kha thiam leh ram dang chanchin hre zing ah tih
tum an awm chuan ka luphurhsak hle.

"Pathian in he khawvel ah hian nuam ti turin
min siam lo," ti te hian khawvel a kan awm chhan
hi eng angin nge an ngaih, mak ka ti hle. An-
mahui leh annahni inhnialin heti angin an ti
thei thin. "Mite tanpui a, mite rawngbawl tur-
in kan awm," an ti bawk si a. Ava inhnial em!
mite tihlawm leh mite tin a thil tha tin ang a
lawmna, nawmna leh hlinna hi a awm em ni le?

Chapona hi kan ngaih theih loh zawng tak
pakhat a ni ang e. Kan aia lian ngial leh chak
ngial leh ropai zawk pawhin "I ai in ka lian a,
ka chak zawk a, ka ropui zawk bawk," ti sela,
kan thin a chawh thova, "mi chape, mi tha lo a
ni," kan hin ti zui duh zel thin.

Milbringin eng ang pawhin thil thiam sel, "ka
duh tawk ka thiam ta" a tih theih chhông chuan
a la thiam zo lo a ni ang. Khawvel a Kristian
tha ber Pathian Lehkhabu vawi tam tak chhiar
chhuak thinte'n 'ka thiam in ka hre tawk ta,' an
ti ngai emaw chu? mifingte'n "ka fing tawh e,"
an ti ngai bawk emaw aw?

. Saptawng ka duh tawk chu ka thiam ta tite'n
hemi emaw, khumi emaw engtin nge i ngaih, tih
pawh an thiam si lovin engtin nge ka thiam tawk
ta an tih theih hi thil mak a ni bawk e, chu
mi chuan Saptawng a, thi kam khat pawh hriat

theih a a sawi theih lohva. Mizo tawng a chhun-zawm, ták lai chuan Saplawng ka thiam hawk ta, a tih kha hre tak ang maw.

Kristiante mit hmuh-in Kristian lote hi engmah an ni ta lo ber ang e, mi eng ang pawlin lo tha se Kristiaan nih loh chuan an hmusit thin. An aia a lutuk ah an dah thin hi engtik ah nge a reh ang ?

Kristian ho hotute'n harhna thu ah emaw, thil dang ah emaw Pathian lehkhahu zirtirna rem lo leh mi mawl mai en pawha mawi lo te an hmu a, an duh lo hle chung a mi tihlungaih loh an hlauh yanga an sawisel lo hi thil naran a ni love. Mi tihlungawi an duhna hian an chaklohna, an dawizepna a lantir hle a. Pa fa sabengtug nen a a zinte an va ang em ! mi tihlungawi tumin tumah an tilungawi lova, an Kristianna chhan Pathian lawm zawng an ti hek lo.

Pathian thu hi uar takin sawi thei mahsela, awle mittui titla-in theihtawpin bei mahsela, mi-in a lungchang a a thu hril a entir loh chuan a thu sawi zawng zawng chu chhâm angin a ral ang tih a rinawm. "Zirtirna mai ai-in awmzia a entirna a sawt zawk."

Silai mu chak takin a kal a, lung chang tak a tawka, a kir leh thuai angin tunlai kan bui kal chak te hian lung an la tawka ang tih a hlauhawm. An kalna en tha deuh sela, an ketê pawh an tipem lo yang a, an kir hek lovang.

Kristianna hian thlarau thu lam ngaihtuah lovin Mizo ram atân eng thil tha nge a thlen ti-in zawt ila, tam fê sawi tur kan nei ang, Thil tha hi thil chhia-in a zui bawk thin a, thil tha lo a thlen pawh sawi tur kan hre bawk ang. Tlawm-ngaiha te, huaisennate, mite tanpuinate leh thil dang kan chin thate a lo bo deuh deuh ta, Ka mit ngei-in tlawmngaihna te a bo deuh deuhva, ka hmuhin ka lungngai hle.

Khawi ah nge Vâna pa te, Taitesena te, an awm tak ? an chanchinte ngaihnawm ti iakin kan ngaithla a, Taitesen dang a te leh Vanap a te an loel huak leh dawn ta lo em ni ang le Taitesen ! tunlai mi-in tlawmngaihna, mite tanpuina kan hre ta love, kan zing ah lo leng leh la, min han zir-tir leh ta che, Mizo ramin a theihngihli ta a che.

Lehkate kan thiam a, Sap inthumte in kan inthum tak avângin hlâng hmawrte tawh thiàng lô ah kan ngai ta em ni ? Hlangte'n min pêl sela, en pawh en duh mang lovin kan kal pêl a, Keini te ang tan, (Sap inthum tan) a-mawi love kan ti a ni ber awm e. Thlan vûngte hi kan ke chung ah a kai pawh kan rem ti ta lo em ni le ? Pheikhawk te leh kekawr tluante kan bun a, kan hâk a-vângin a rem love kan ti a ni awm e.

Lehkha zirte hian kan Mizo puite hnen atâng hian fuihna an hmu lo ber awm e, an hmuh chhun ber te chu "I thiam tawh tawh a lawm maw le, zir

zir duh tawh tur em maw ni" tih hi a ni a, Fuih-na tha a ni zet tak e!

Chhim lam nge nge in thil engkim ah min hruai dawn a ni. Tun lawk ah kan unau pahnihte'n Matriculation (Entrance) ekzamna tha takin a sang ber pathum te zing ah an han tel a, pakhat phei chuan tangka pui a hmu nghe nghe a, a lawmawm em em mai, chhimlam a mi pathum in an tling ta a, an zing a pahnih kan sawi te hian heti ang a tha-in an tih avangin kan lawmpui a an pathum in First Division (pawl khatna) ah an tling vek leh nghal a. Hmar lam a mi sawm leh pakhat lai-in kan tling ta, sawi turin an zing a pakhatin Shillong School Khasi leh tlang mi zing a a sang ber pathum zing ah a tel ye a, (a chung a mite pawh khian heti ang ah an tling a ni).

Hlawhtlinna ah hian min lawmpuitu awm suh sela, hlawhtlinna hi a lawmawm lovang. Inlawmpuina kawng ah pawh hian kan chhim lam unau te bawk in min khum leh ta, an lam mi pakhat in a tlin in lawmpuina entir nan Skul naupangte'n chawh an hmu a. Hmar lam unau te'n pahni pathum a kum khat a mal a an tlin-in lawmpuina an nei ve emaw?

Kan chhim lam unau te'n thil tha min entir avangin kan lawm em em a ni. Hmar chipo chawan a chapo chhian a hre ta lovang.

Lehkha thiam kan duhna chhan hi huathawhna duh vâng a ni tur a ni lo an ti thin a, a nih mi retheite hian huathawhna duh lovin lehkha lo thiam ta ila, engtin nge kan awm ang le ? Mizo fate tân kan lehkha t hiam chhan ber leh kan bei-sei ber chu finna a ni lova, huathawhna kan nun theihna hmu h a ni ber. Huathawhna lehkha thi-an chhan a ni tur a ni lo tite chuan hua thawk lova kan nunna min hrilh thei ang emaw chu.

Huphurh leh itsikna leh bawk ! Kan unau lehkha zirte tilawm leh fuih turin thi kam khat te pawh hi kan phuh chhuak tawh emaw ? Kan zing a mi thenkhatte tawng kam tha pakhat in lehkha zir zawng zawngte a tilawm in a fuih thei tih kan hre lo emaw chu ni ? Thehmeh angin kan ngawi hle hle mai si a.

Mi-in tui a tla mangang a hmu a, vau kam ah a thlir reng a, chhan tum awm takin a inti-lang a, a tlân vêl chung a, a kawr te a hlip a, a inpeih hnu pawh-in tlânna hlir a zawng a, chutih chhûngin tui tla chuan a lô vai a lo vai a, vaukam a han huaih deuh deuhva, tuipuisuthlah zar a han man ta ; chuvelh a lo entu kha a lam panin a tlân a, "Unau ka tanpui aug che" ti-in a kut a han pe a. "Unau, i tanpuina ka ngai love, keimah-in ka chhuak thei e, nangmah leh nangmah inngaihtuah zawk rawh, a hlauhawm lai ka pêt ta, minit khat in lokal hma la chu i tanpuina ka

ngai-in ka lâwm tur. Tun ah i Pharisai hmangailh-
na ka lâwm thei ta love," tih loh chu eng nge
a beisei theih ang? L. K. S.

LAL FAPA PANGA TE CHANCHIN

Lal fapa panga hi an awm a, an pa chu a thu-
hmun vek a, an nu erawhehu a hrang, mi 2 chu
Madri-i fa an ni a, pathumte chu *Kunti-i* fa an ni
a. Tin, annahni chu an hmelmate an hlauh avang
in an tlanbova, kam 13 ebhuengin an ram an hmu
tur a ni lova, an hmelmate an hlauh avangin.

Tichuan ramhuuai ah an kal ta, tuma awm-
lohua leh ramsate zingah an biru tur a ni a, an
tan chuan a brehawm hle a ni. Tin, a nakin
deuh ah chuan an tuite pawh a hâl ta êm êm mai
a, tui a vang hle si a, an mang a ang ta hle mai
a, an upa-ber-a chuan, "Nang Madri-i fapa Nakul,
thing ah khian han lawn la, han hwi vel la, tui
awmna áwm han en teh khai, kanghlai hrâm te
pawh i hriat chuan, tui a awm a ni ang e," a ti
a. Tin, Nakula chu a han lawn a, a han hwi
vel chuan, "Saw ta saw, dil awmna ni áwm tak
ka hmu e, kanghlaite pawh an bram ri ka hria e,"
a ti a.

Tin, an upa chuan "Lo hmanhmawh la, i thal
bawm kha keng la, tui va chawi teh, tui a hî
tawh hi lê," a ti a. Tin, Nakula chu a kal ta a,
tui chu a va hmuh chuan, dil nuam tak mai hi a
lo ni a, a kiang vel ah chuan kanghlai nghawng.

sei pui pui leh ke sei puipui a va hmu a ; tin, a han hmuu chuan phawk deuh hru hlawn hian a hmu a, an thlikthlidi a sen a, changpatte leh eng ilo an lo ci a.

Tin, Nakula chuan kânglai chu pawisa lovin tui chu in a tum a, a in dawn lai takin aw a lo chhuak a, "Tlangval, in suh, he dil dan anga i tih zawh hma loh chuan leh tuma'n ka zawhna hi an chhin hma loh chuan an in thei hauh lovang, chhang hmasa la, i in thei ang, i chhin loh leh i thi ang," a ti a.

Tin, Nakula chuan pawisa lovin a in ta mai a, a bul ah chuan thi-in a lum ta reng mai a. Tin, a unaute chuan a lo hawn har em avang chuan mak an ti a, an tui a hli tawh bawk si a, an zinga pak'at an tir a, "Nang Sabade, a kalna hnu kha en la, tui va chawi tawh, Nakula pawh eng ang nge a chanchin han en bawk la," an ti a. Tin, Sabadea chu a kal ta a, a va thlen chuan a thian pa thi a va hmu ta mai a, mak a ti em em a, a lung a chhe hle bawk si a, tah pawh duh mahsela, tap thei a ni si lova, a tui hal em avangin, tin, tui chu han in a tum a, a in dawn lai chuan aw in, "In suh, ka zawhna i chhan hma loh chuan far khat pawh tem hlek suh," a ti a, tin, ani chuan a chhang hlek lo, a in a, a thi ve leh ta a.

Tin, unau pahnihte chu an thi ta a, pathum te

chauh an la dam a, an tuihlzia tawh lah chu a mak mai si a. Tin, an upa ber bawk chuan "kan tui chawite an lothleng thei si lova, engnge an tih pawh kan hre si lova, nang, Arjun, va chawi ve tawh," a ti a. Tin, Arjuna chu a va thlen chuan, a ûnau pahnihi thi chu a va hmu a, tin, mak a ti a, "Tui chawi apiang an lo hawng thei lo kan tih, heti ang a an lo awm vang zuk nia le ka kap hlum ang che," a han ti rawk a, mahsela tumah an awm si lova, a thal chu, hmar lam, chhim lam, thlang lam, chhak lam hawin a han kâp a, mahse a sawt si lova, a tui a hll em a-
 vang chuan tui chu a han in dawn rawk a, aw chuan, "Fimkhur rawh, ka zawhna che i chhin hma loh chuan in hauh suh, chuti lo zawng i thi ang," a ti a. Tin, Arjuna chuan, "E! tunge i nih, ka thal hi i hmu lawm ni," a han ti rawk a, tumah chu a hmu si lova. Tin, aw chuan, nui chung hian, "Mi tihlum hlei lovange, Lal fapa, i in-duh leh chhang mai rawh," a han ti a. Mahsela, a ngai lova, a in leh a, a thi leh ta mai bawka. Tin, pahnihi chu an la dam a, nichina tui hal tawh klu, tui in lovin an la awm ta reng mai si a, an tui a hal tawh em em mai a, a chawi tur te apiang an thi ta zel mai si a. Tichuan an upa ber bawk chuan, "Kan naute ho tui chawi hi an tui hal avangin an va thleng zo thin lo hi a ni a nge, nang Bhima, va kal ve

tawh," a ti a.

Tin, Bhima chū a chau tawh hle mai a, bawkvak in ava thleng bram a; tin, a va thlen' chuan, a ūnau pathum te chu an an lo thih vek avang chuan mak a ti a, mahse chutianga dang-ro tawh chuan tui ngawt chu a ngaihtuah mai si a, a han in dawn chuan, āw-in, "In suh, ka zawhna chhang hmsa rawh, a nih loh leh i thi ang," a han ti a. Mahsela, Bhima chuan a in lui a, a thi leh ta reng mai a, an upa ber-a chauh chu a ni ta mai a, an lohaw thei si lo, a tui a hāl tawh si, amah chu a kai ve ta a, zawi te-in, a tawlh hriau hriauva, avā thleng ve ta mai bāwk a, mahsela ava thlenin mak a ti a, a phu zawk a, tah a han tum a, a dangro em avang chuan a tap theilo a, a then tlawk tlawk ta zawk mai a, a han hawi vel leh mi āwm a hmu si lova, tuihal tawh si tui ava thlen' chuan tui chu in a han tum a; mahsela, āw-in, "In suh, ka zawhna hi i ch han hma loh zawm in suh, a nih loh leh i thi ang, chu chu he dil dan hi a ni a, Kei kanghlai thlikthlidir sen nei hian, he dil ah hian ro ka rel a ni, in lo turin ka khap a che," a ti a.

Tin, Lal chu a han hawi a, a han hmuh chuan, "chuti anga thu neitu chu khawvel dang a mi emaw i ni ngei tur a ni, laksha ropui, Thing te thlarau chu i ni c" a ti a.

Tin, sava chuan, "Lalpa, i sawi angin kei hi Yaksha ropui, thingte thlarau chu ka ni a; chuva-ngin ngaithla la, la in rih suh," a ti a. Tin, lal chuan, "Sawi ta che," a ti a. Tin, sava chuan, zawhna tam takin a zawt a, heng paruk te hi a zawhna then leh lal ch hanna chu an ni:—

- (1) "Mi rēng rēng hi mi fīng-an lo nih theihna ber eng nge ni?"

"Vedas bla leh thu chang zirin."

- (2) "Tu-nge hausa lova, hausa anga awm?"
 "Mi nei tam leh engniah pe lo chu,"
- (3) "Khawvel aia rit zawk leh chhûnte aia sâng
 zawk chu eng nge ni?"
 "Nu-leh-pa hmangailna chu"
- (4) Tu mitte nge chhing ngai lo?"
 "Sangha mitte"
- (5) Hlimna kawng tha ber eng nge ni?"
 "Thu dik sawi leh ngilneia"
- (6) "Mi engtinge Brahman dik a lo nih theih?"
 "Lehkhabu thianghlim changte sawi chhe lo-
 vin, tawngtai tam lovin, thil tha takin ti ila"
 Meng te leh zawhna tam tak chu a chhang a;
 tin, dil huai chuan "I ti tha e, in rawh," a ti a.
 Tin, a in ta a. Tin, dil huai chuan a hnenah "I
 chhanna avangin ka lawm a ni; chuvangin lawm-
 man ka pe ang che, mitthi ziang ah i duh ber a
 thlang la, an nung leh ang" a ti a. Tin, lal fa
 chu a ngawi reng a, "Thlan bik tur ka hre love,
 ka hmangaih vek e, amaherawhchu chntiang a
 nih chuan Nakula hi ka ûnau ngei a nih bik a-
 vangin ka thlang e," a ti a. Kanghlai chu hmuh
 theih a ni leh ta lova; mahse âw in "Lal fapa tha,
 hre rawh, kha yaksha kanghlai ang a i hmuh kha,
 mi ropui a ni e, amah i tilawm e. Chuvangin i
 ûnau duh ber Nakula thlang mah la, i ûnaute
 zawng zawng kha an nung leh ang," a ti a. Tin,
 ûnau palite chu an lo nung leh ta a.

(From Macmillan's New English Reader IV).

Hawla.

MIZO LEH VAI

SHAN CHIN BU

BU 3NA

MARCH 1924

A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu Editor:- Makthanga, Aijal.

Chhuahthu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA THU AWM.

	Phêk		Phêk
1. Nau Enkawlt Dan	50	10. Uanthuanna	59
2. Hmar Chan Skul Zir tur	51	11. Thingtam Thu	63
3. Hriattiraa	53	12. Hriat Tur	63
4. Pihlthiahna	54	13. Mizo Hnau Fakna	67
5. Jawng Dan	54	14. Awmdan Fel	68
6. Mau Fingsual	55	15. Hriattiraa	69
7. Puk Mak Tak	55	16. Puanzar Ropul	69
8. Hriattiraa	56	17. Tangkapui	70
9. Skul Chanchin	56	18. Mizo Ram	71

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

NAU HNUCHHAM ENKAWLNA

Ka zin lai-in khaw pakhat ah chuan nausen a nu thilsan hi ka hcen ah an rawn hruai a, chu nausen, a nu thilsan chu ka hmuh-in khawngaih thlak ka ti em em mai a. Chutichuan bawnghnute tin ruk ka pe a.

A ci zawh hun a a ci leh tur chuan bawng vullh pawh chu khua ah chuan an awm lova. Tin, heti hian ka hrilh ta a, "In khua ah kel tam tak a awm a, kel no nei hi a hnute sawr ang che u, nausen pawh-in kel hnute hi an rgeih hle si a. Tin, in sawr than huu ah chuan bawng aiin thil engkim ah awl pawh a awl zawk a, naupangte takte pawh-in kel hnute chu a sawr thei a. Kel man pawh chu bawng man aiin a tlem zawk em em mai bawh a, mi rethei pawh-in sam takin an nei thei ang.

Tin, chhim lam Zosapte chuan nau hnuchham an enkawlte tan bawnghnute hmuh a harsa a, kel hnute in an naupang hnuchhamte chu an chawm a, an hrisel hle-in an sate pawh a tha hle a ni," ka ti a.

Chutichuan mi zawng zawng-in heng dân hi lo ngaihtuah sela, englai pawhin nausen hnuchhamte an lo awm-in a sawt em em ang. Kan ngaihtuah loh chhung hian thil tha leh tangkai chu kai hloh nasa em em. Mizo ram a ran vullh ngai hi a sawtua leh a tangkaina mi-in an ngaihtuah chuan

an tan a t̃ba zawk òm òm baw̃k tur a ni.

S. N. Mackenzie,

Bawhsap

27/2/1921.

HMAR CHAN SKUL ZIR TURTE.

(1921 ATAN)

Pawl vi (U. P.)

Chhiar	Thurobu
Chhiarkawp	Bung iv leh Rilru chhiarkawp
Geography	Khawmualpui (a thu)
Sap̃awng	New English Reader III leh English Grammar
History	India chanchin (a pum in)
Geomatr̃v	Zo t̃awng a mi a pum in
Pathian Thu	Thiltih mak
Zo t̃awng	Lushai Grammar Pawl v
Chhiar	Thurobu
Chhiarkawp	Bung iv (chanve) leh Rilru chhiarkawp
Geography	Asia (a thar)
Sap̃ t̃awng	Reader II leh Grammar Pri ner
History	India chanchin (a chanve)
Geometry	Zo t̃awng a mi.
Pathian Thu	Thiltih mak.

LOWER PRIMARY

PAWL iv

Chhiar

Bulzi

Chhiarkawp	Bung II&III leh Rilra chhiarkawp
Khawvel Thu	India Ram Thu
Sap Tawng	Read e t
Zir	Hriselra
Pathian Thu	Thiltih mak
Dictation leh } Composition }	A rem apiang
Chhiar	Balai
Chhiarkawp	Bung II leh Rilra Chhiarkawp
Khawvel Thu	Assam (a thar) Zo ram map Ziak tur
Sap tawng	Imabu (chanve)
Zir	Hriselra
Pathian Thu	Thiltih Mak
Dictation leh } Composition }	A rem apiang
PAWL II	
Chhiar	Thawntha Fing
Chhiarkawp	Bung I leh Rilra chhiarkawp
Khawvel Thu	Assam (Zo ram thu ngun bik tar
Sap tawng	Imabu (chanve)
Zir	Hriselra (tlem)
Pathian Thu	Thiltih mak
Dictation	A rem apiang.

Kum 1924 chlung a zirtur hi khaw tin a leh-
kha zir duh apiangte chuan hriat a tul a ni. Heng
lehkhabute hi in lei duh chuan Zosaphluia Lehkha-

bu in ah in lei thei ang Tunlai in kan Zoram Hmar chan Skul tan Pu Pasena'n lehkhabu a siam ta a, hmana Sapthara siam ai khan a thu a chiang zawk a ni. Bu dangte pawh a la siam zel ang tih kan ring. Thingtlang Skul naupangte pawh-in zir zawm zel an tum dawn chuan Sap tawng zir bawk sela a sawt ang ; chutilochuan an hnufual bik thin a ni. Hmabu leh Reader I bei sela a tha a ni.

Tin; Thingtlang Skul naupangte pawh in chhi-arkawp thute hi bei ve selangin a tha bawk a ni. tih tur (Problem) chauh ti lovin, Ekzamna ah thu te a lo awm fo thin a, an tih ngai leh avangin an buai thin a ni. Ram lem ziak hi tih ngun-bawk tur a ri. Thingtlang Skul naupangte'n an thiam lo bik fo a ni.

Heng a ruat lehkhabute hi zir in ekzamna a zawhnate lian in mahni inzawt ve thin sela an tan pawh sawtra a awm ang. Phaitual ah leh Skul lian a mite chuan kum hlui zawhna bu an lei thin, tun ah crawhchuan Charchin bu Enkawltu'n min chhuttir phal avangin kan lawm em em tur a ni.

Zalawra, School Inspector.

HRIATTIRNA.

October 1923 thla Chanchin Bu a Chanchin Bu hlui ka zawn kha ka hmu kim ta a. Tun ah hian November 1902 thla leh April 1906 thla Chanchin Bu ka la duh leh a, tupawh-in nei-in awm chuan khawngaih takin min han thawu u'a, a man

chu bu khat atan ching khat hawk ka pe ang che u.

Makthanga,

Ajal.

IRRIJIFAIINA.

January 1924 Chanchin Bu ah "Sawmna" ti-a ka ziaik ah khan a hmawr ah chhut sual a awm a, cha chu heibi a si-- 'Amaherawhehu ka huen a pe hmasa in chhutna hman a pek tur a ni love,' chin chhut chhut a ni. Heibi a dik lo a ni. "Ka hman pe hmasa lovin chhutna hman a pek tur a ni love," ka ti zawk a ni e. Chuvangin tupawhin Chanchin Bu tur a thu in ziaik chuanin ka hman ah han pe hmasa zetin keim ka en dikin chhutna hman ah ka pek tur a ni e. Ka hriat loh chu chhutna hman a mite pawhin an la deh lovang.

Makthanga,

Editor.

TAWNG DAN

Tun lai-in mi tam takin thu kan sawi hian **khan, chuan leh in.** Kan hman dan hi a dik lovin ka hriat avangin tun ah hian ka han sawi fiah ang. **khan** kan tih chuan kan tih chhan a kha amah kan hmu tih a cutir a, **chuan** kan tih in crawhehu kan hmu lova, kan hriatna emaw leh mi sawi kan sawi chhawng leh tih a lang fiah mai a ni, mi-in Pathian thu a sawi-in, Mosia **khan** emaw, Paula **khan** ti-a thu an sawi, **khan** an hman ai hian **chuan** ti zawk sela a dik a ni. "Amah khan ei rawb se" ti ila, kan tih chhan-a

chu kan hmu a ni a, "Amah chuan ei rawh se"
 kan tih chuan, kan tih chhan-a kha kan hmu lo a
 ni. Tin IN tih leh AN tih hian awmzia thatlohna
 a nei bawh. Mi pakhatin awmthawmna ah thu
 sawi sela, ngaithlatute ngei huen ah "In ti
 thin" ti lovin "An ti thin" emaw, "Kan
 ti thin" emaw ti zawk sela, chatichuan a
 awmzia thuhmu si-in tumah mawhphurh bik
 a rei ta lova, a fel zawk a ni. Chanchin Bu.

MAU PIANGSUAL.

Rothluai khua, Muathuam zawlbuk ah
 mau pakhat a dah a, he mau hi a sei
 lam chu hlam khat chuh a ni a, a tluan
 in a changin a zem chhuak a, mit hmun
 36 ah a nei si a, ram hui in thing aze
 ang hian, a isbahrangulzensi a, a mak hle mai.
 Tut kam ata an hmuh a ni, a pianzia hi a
 mak em avagin en atan ngawt an hawn a ni.

Taia, Rahsi hna zir,

Luangmual khua.

PUK MAK TAK

Ka thiante u,

He ka chanchin zia hi lo chhiar
 ula, mak in ti theuhvin ka ring a ni, Kan ram
 chung kan khua atangin mel 5 lai a ni ang e,
 pok mak tak a awm a, Vangtuai pok kan ti mai
 thin a; a dung hlam 41 a ni a, a vang cho hlam 6
 a zau a ni a, a sanlam fei hawl a ni a. Tin,
 a ching chu hawmual a ni a, pahnei fang lai a

ni a. Tin, a chhung ah chuan tai a awm a, a chhung leh a chhaet leh a bang te cha lung chang rawt dip a chhih augin a môm a. Tin a chhung ah chuan bák cha thlangra tin tia in an bawr khawm thiaitai mai a, a chhung ah chuan a thim awangin mai chhih leh chuan leh rual a ni lova, a rim pawh zawm ab hien bu ila chuti ang mai a ni. Tin, a hmuchhuaktute cha Khuanga leh leh Khama an ni a, an va hmuh tih pheh chuan "Bák awangin mai pawh a chhih theih lova, an bawh hlum zel mai." aa ti. Neihchhunga,

Vervek Khua.

HRIATHIRNA

Chanchin bu man hi dan naran in pék hmasak tur a ni a, mahsela tun hnalam khin a hnu ah zel an pe a ni. Kum 1922 emaw 1923 kum Chanchin bu man hi kam vei dawm lei man pék rual in pék a ni a, chhuang chuan a chhu chhuaktute tin tih rual loh ang a lo ni. Tun achin ah tu khua pawh in Chanchin bu man kum 1924 ata tur hi rawn pe láwk rawh u. Aijal bial in Aijal pisa ah, Lungleh bial in Lungleh pisa ah pék tar a ni.

Makthanga, Editor.

SKUL CHANCHIN.

November thla ni 14/11/1923 khan Mizo ram Hmar chan Skul zawng zawng an in ekzam a, Aijal leh Thingtlang hmun lailum denh deuh ah an in ekzam a, Lower Primary beitute chauh ka ziak a ni, pawl dang chu ni dang ah ka la rawn ziak

leh ang e.

Sandia Sap Bial ah hmun thum ah an ekzam a, Bial dangte crawhchuan an ekzam lova, Aizawl ah an in ekzam vek a. Keini Hmar Bial ho tihzia chauh chu ka han zia k rih ang a.

Hrangchhuana khua Ngopa leh Saitual leh Buk-pui ah Lower Primary an inekzam a ni. Thing-tlang Skul naupangte chuan Sap tawng an bei ve lova, chuvangin mark 40 in an full-mark a tlem bik a ni, tiebuan 295 a lo ni, mi dang Sap tawng beite tan 335 a ni a.

Hming	Mark	Hming	Mark
1 Ralngama	210	17 Thomanga	146
2 Chhunkhuma	201	18 Sangkunga	145
3 Bilata	191	19 Kawaga	143
4 Thangkhupa	187	20 Thawngphunga	140
5 Luaia	177	21 Kapthanga	139
6 Lalrawna	170	22 Khuanga	137
7 Tlawmlova	165	23 Hrangtinaia	135
8 Dengkunga	164	24 Thanga	134
9 Lamthanga	159	25 Thawna	132
10 Chalchhinga	157	26 Clawngpiga	132
11 Liankhuma	155	27 Sata	129
12 Vaia	154	28 Thanga	129
13 Laltuma	152	29 Selvunga	129
14 Chhynvela	150	30 Gawilunga	126
15 Kaithanga	149	31 Dauruma	125
16 Clawnga	147	32 Saitualanga	124

33	Sena	123	55	Lalpianga	103
34	Zachhawna	122	56	Kapthianga	102
35	Tuchhinga	122	57	Lura	100
36	Kala	121	58	Laltala	100
37	Nghinga	120	Heng zawng hi tling an ni.		
38	Chawngkunga	119	59	Chawngbawia	96
39	Thangthaia	117	60	Ngurkhuma	91
40	Khupa	116	61	Zahnuna	89
41	Kaibhuama	115	62	Vela	88
42	Khawtinkaia	114	63	Sapehhuma	86
43	Khama	112	64	Kapliana	85
44	Pakawtha	112	65	Kapthuama	82
45	Thangkhama	112	66	Thangkhuma	74
46	Thangvunga	112	67	Tamdenga	71
47	Laltuala	110	68	Hrangdailova	67
48	Thangtawna	107	69	Kapthianga	64
49	Phunchawnga	107	70	Khawbula	56
50	Sahuta	105	Heng mi 12 hi an tling lo, nak um a bei leh tur an ni eng.		
51	Saichhunga	105			
52	Kaikhawthanga	105			
53	Kaia	104			
54	Lukawtha	103			

Hmar bial thingtiang Skel naupang 70 an in-
ekzam a, 58 in an tling a, an ti tha hle bawh a
ni. Kan theih chuan kumin pawh hian thingtiang
ah -ekzamna a la awm leh a beisciam hle, Pu
Sandia Sapiu a remtin chuan. Sap tawng bei Ai-
zawl a inekzante chu an vai-in 114 an ni a, thing-

tlang a inekzante chu 70 an ni. An vai-tu Lower
Primary ekzantu 184 an ni lōō an tling. 29 an
tling lo.

Zalawra,

School Inspector.

UANTHUANNA.

Mi tinin mahni thiltih that leh huaisenna,
tlawmngaihnaate leh thil mawi rêng rêng kan tih hi
sawi kan châk theuhva, lêng khâwm in ti ti ila,
mitin in kan thu sawi ah kan chanchin teli zêl
kan duh a, huaisenna a nih leh huaissen zing ah
indah ve zêl kan tum a. "Chumi khua a kan awm
lai a sakei kan hualin chati khati-in ka ti a; kan
tleirâwl lai in chuti khati in ka ti a," kan ti fova,
Tlawmngai-theite kan sawi-in Taitesena nih kan
tum a, a tluk hialin kan insawi duh a, zaidam
sawi ila, Vâna pa nih kan duh theuhva, kan inteh-
thin a, tuarchhel thu sawl ila, Neuva angin mi'n
nin ngai deuh thaw tih kan duh a, tin, tui thiam
sawi ila, "Darkawl-chhun-chheka notê rih li ah a
tla ngai lo," kan inti a, zai thiam sawi ila, Bui-
zova kan inchan a, nula ngai thei sawi ila, Lian-
chia (misual) ang hialin mi'n mi' sawi," ti-in cha-
po leh uanthuan kan duh a. Thil engkim ah mahni
hmasial leh mahni chanchin sawi leh mahni taña
ngaihtuah hmasakna hi a lo lang hmasa ber fova.

Huaisenna, tlawmngaihna, taimakna leh zaidam-
nate hi uanpui tlak an ni tak a, mi tin tan a
lawmawm a, zimahni tan lo ngaihtuah hmasa

mahsela, mi huaite, thawnngaita, taiomate leh zaidamte'a min tiehhe lova, min ti tha-in kan lawm a, kan lawmpui em em bawh a. Heng uanthuanna tha hi sawi lohvin mi tima kan briat avangin sawi ka tum lova, kan uanthuanna ve bawh, a hnuhung ber nula ngaih uanthuanna hi mi tam takin kan hre lovin a kan avangin tum ah hian ziaik ka tum ber a ni a. Hnaniai kan pi leh pute zing ah chuam nula ngaih hi mipa uanna a a ni lova, tanthlengin keini an thlabte zing ah pawh a la lang a. An sakhuain thil tihur mamawh pakhat ah ngai-in a lang a; Pawla sairál pèl tu leh pialral kai turin buaise, sa kah theih te a ngai angin nula ngaih hi a ngai ve a. Pawla sairál hi tunlai Pathian thu awi in hremhnun an hlau angin an hlauva. Tlangvalin Pawla sairál dan hlau nula an ngai tih chu he hla ah hian a lang hle a.

Pawla sairál dan nan min tih loh chuanin
I tawn ah tlangrel ka dawn love.

Heti ang rinna atthlák hi tunlai in kan ring ta lo. Kristiante an lo tam ta, Kristianlete pawh in heng rinna atthlák hi nuhza ah an la ve tawh a, natse **uanthuanna rilru** chu an la pu fo in a lang a. Kristian zing ah leh Kristian lo zing ah te pawh heihi kan hnam tihnamtu leh tiretacetu, timawilotu a la ni a, a pawh em em mai. Pawla Sairál dan nan an ti tawh love; mahse kan pi

leh kan pu aṭanga kau lo pianpui uanthuanna ril-
ru hi kan la pu fovin a lang a. Kristian zing ah
te pawh inugaihna hi a la bing lek lo, kan buai-
na ber a la ni fo.

Hmanlai atangin mipa uanna hi hmeichhe tñn
chhiatna mualpho leh mi hmusit leh mi relna a ni
a, tlangval ngaite chuan pasal pawh an van ble
tawh thin a. Mite tiehhe theit mipa in uanna
ah kau lo hman hi a mak a ni. Mahni inugaih-
tualna leh bawh chu! A thatlohzia te hre chung
in tumah-in tihbñ kan tum lova, Lianchia nih
theuh kau duh a. Kan fanute leh kan farnute mi-
in an ngaih kan duh loh hi ngaihtuah lovin mi
fanu te leh mi farnute tihchhiat kan la tum fo mai.
A tha lo tih zawng kan hre hlawn ta. Pawla sai-
ral danna pawh a ni lo tih kan hre ta; mahse
kan pianpui uanthuanna rilru kan la pu fo. A
thatlohzia tunlai mitin briat a nih avangin hetah
sawi a ngai lova. Engtin uge he uanthuanna ril-
ru hi kan tihreh theih ang? tih hi lo ngaihtuah
zawh ila.

Hmanlai in vai ram Hindu zing ah te chuan
hmeichhia, a pasal a tih-in an hal hlum thin. Mi
tamakin a tha lo tih an hria; mahse an pi an pu
aṭanga an chin tawh, an dan a nih avangin in-
halna rilru an nei a, an inhal leh mai thin. Sap
Sawrkhar in an lo bansak ta. "Hetì ang inhal hi
dan a ni lo, a thiango a ni, a inhal chu hrem tur

an ni," an lo ti a, chutichuan zawi zawi in a lo reh ta. A hma in Pathian tha sawi Sapte pawhin a thatlohzia an hrilh a, a thatlohzia an hria mahse dan dang vakin a phuar loh avangin an dan leh en rilru putzia, an pi leh pu atanga an lo chhawn chu an zui mai a, **D**an in a phuar hma in an lo bang ta zel a. Tun ah hian Kristiante'n dan lo an an siam a, nula leh dangval ingai chu Kohbran atangin an lo huawtehhuak a. Pathian blau lova, sualna ti ngam tawh chuan kum khat lek Kohbran a inhuawhechhuahna chu an pawisa lo em em a. Kristian leh Kristian lo zing ah he nanthuanna hi a la kat nuk a.

Dân dangin lo phuar sela, nanthuanna rilru chu a reh chuang tak lo na ang a, mahse mi tin an tim deuh ngei ang. Nula ngaih a uan rêng rêng hi thil tih sual ang ah lo siam ila, *Uan man* tangka te lo chawitir ila, (ngai ngei mahse) mi tin in an nanthuanna chu an tim-gei ngei ang, ngai lova uangte phei chu tam se mai chawitir zel mai sela. *Uan man* rêng rêng hi tun ah lo chawitir ni sela, ka ngaih dan chuan ingaih uanna hi a reh deuh in ka ring tlat a.

Sakhaw thu Pathian hlauhna in a khap thei toza, mihring dân in khap i tum ang u; chuti-chuan kan Miz ram chhiatna retheih leh a hu-a'huun m'e'n min cn lo'na hi a lo reh deuh mahnt. L. Kallia St Paul's College Calcutta.

THINGTAM THU.

Thingtam hi, hmun tin a mi in a blaui thawn awm zia, an sawi fo thin a. A blaui thawn awm tih chaui hi kan sawi thin a. Mautam lai a zuva tam tih chaui lo kha chu: kan khua ah bian zu va tam hi kan la sawi ngai lova. Kum 1923 January thla atang hian sazu puang lovin thehlei nasa em em mai in a thal puang ch'am mai a. Buh an ei hekzia chu zawnng rual buh ei ai a hek in an ei thei zawk a ni. Thlam khat ah hian sawm ruk aia tam mah hi a zwm zel a ni. Buh phur te hian kan va kal a, mautam kum a zana sazu vuak lai a sazu tam khawp a ri sung sung ang mai khin thwim a, nei thei a ni Thingtam hruai a nih hi kan ti a kan h'authawng tawh em am mai a ni. Buh seng lai h zawnngin vui kl at mah bul lovin kan seng kim na a, thlam chung a tangin buh kan chan zo vek ta a ni, chepa leh hleilubial leh hleipui mei-par a ni ber.

Lianhnuna

Palian, Tiente, Tlabung Bial, Lunglei chan.

HRIAT TUR PAWIMAWH

Ch'orodyre, Iodine. China Balm, a hming thar Tiger Balm. Heng pathum te hi Mizo ram a dam-dawi lar pawl-ate an ni a, dam-dawi zuartute zawnng zawnng pawh-in hralh tam ter te an ni ang.

Chlorodyre (thlawr' n) l' n' te an n' l' lutuk thin awangin ei sual an tam awm e. Tin, he dam-dawi ah hian opium a tel a, opium hi naupang

kum 1 hneai lam te hian an haw êm êm a ; chavangin nansen kum 1 thinglo hnen ch chuan ptk loh tur a ni, mite'n ceus'n thla ruk pawh thinglo te hnen ch te hian tam deuh deuh te an pe thln a, an thalna ai-in an thibpei zawk thln a ni.

Iodine (aidin) hi chi baith lo an siam thln a, zu'a siam ve ve ni mahsela chi khat chu ei loh tur a siam a ni a, chi khat erawhebu far 2 atangin far 3 thlengin ei theih a ni. Chi khat erawhebu a hnawih a hnawih ngawt tur a ni. Tin, a chang chuan Chloredyne nen hian a òm a lo intiat lek avang hian mi'n hai palh-in an ei a, an thib lohvin pawh nasa takin an tawrh phah thln.

Tiger balm (Kawl dandawi) heni hi a siam-tute'n eitur tih engmah an sawi lo, a hnawih a hnawih a puan lum a tuam tur tih an sawi, mi t henkhatte'n teihri atan leh kaw tha lo atan a tha êm êm tih an sawi a, nimahsela a siamtu hian chhung lam atan a hman turin leh a ei tawkte a siam si lova ; chavangin ei lam thu hi chu mi in e hng lo sela tha zawkin ka ring a ni.

Tin, keini dandawi zuartu hote pawh hian mi thiamte'n an rawn chawh sa kan lo siam loh keimehni'n a kan lo chawh chawp (prescription) kan lo chawhpawlsak hi chuan a hman dan hrilbfiah zel ila a tha bawh ang. Chutilo chuan thil tha hi thil chhe ber ah a chang dah ang e, mihringin kan thil neih hlu ber hi kan hriselna hi a ni si e, hri-

selna lo chuan mi in engmah an nei thei lo, khawvel a nawmna ber pawh hi hriselna a ni, hriselna lo chuan lai thutthilong a thut pawh a nuam lo ang a, hausak pawh a nuam lovang. Chuvangin damdawi hi damna a ni chungin thilna pawh a ni bawh, thil tha tak pawh hi a hmanlohna lan a kan hman chuan thil chhe ber ah a chang thei thin a ni. Pathian hian khawvel ah hian thil ebhia reng a dah lo, "Pathianin a siam apiang a en a, a lo th. em em," tih a ni si a; chuvangin Pathian hian thil tin hi tangkaina nei-in a siam vek a ni tih kan ring tur a ni. Amaherawhchhi a hmangtute'n eng angin nge kan hman; cha ichuan mi finge'n heng thil hi (thil tha) mi. Th lam nan hmang mahsela mi thiamlote'n mi thilun emaw tawrhthir zawk nan emaw hman theh a ni.

Chuvangin ci lam thil 'ah hi chuan fookhar hram tur a ni, Doctor babu emaw, Compoader mi thiamte hren a lo thawh rei tawhte emaw cin lo chuan damdawi hi bel lun tuk tur a ni lo, chitilochuan damna lei hian thilna lei a lo ni zawk dah ang e, damdawi thei thit ei sel hi a kan khaw bawhsawmna ei thei thei a ni.

Chitichuan damdawi kawltate pawh hian sum lam thu chuh ngaihtuah tur a ni lova, mite thalna tur. 'in neih chhian chhian a an rawn tih kha kan ngaihtuah tel so tur a ni. Tin, damdawi duhtate pawh-in; damdawi an duh apiang-

in, a theih phawt chuei Daktawr babu emaw Compounder (babute) mi thiahte hmaiz a lo thawk rei tawhte rawn hmasak tur a ni. Tin, anni'n mi tan a tál leh the tur on bril ang a a thlawn in sum an seng lo deuh ang a, inchhíraa pawh an nei lovang. Tin, ei suahate pawh hi a lo khít tawh ang a, Chuticháan Pathian thil siam blu tak damna hi tha takin lam lo hmaing thei ang a.

Pathian thil siam zawng zawng, te hian lang-kaina krang mahni zia lama nei theuh; mahsela, damdawi thilte hi a bla ber pawh an ni ang a, damna vawngtu an nih bik avangia, khawvel thil ropui zawng zawngte leh thil mawi zawng zawngte leh ei mawi te hi hriselna a zara lo chhuak an ni a, mi hrisel lovin hna ropui leh hahthlak thawh a duh lo, zai pawh a chak lo; chavangin min a hriselna a veng tha fo tur a ni, chamu zawh an thawh tur leh eitur tha a tál a ni. Tihdam aiin nat thalhtir a tha zawk:—

Heihí a awmzia kan ei emaw, kan tih emaw a nga natna lotling thei áwm kha chu, kan tih loh emaw, kan ei loh emaw a tha zawk. Kan tih a awm lai emaw kan ei lai a tuipa ai khan kan hriselna kha a rei zawk a, sum tam tak a tihdam a lo ngai thin a ni.

Tin, Iodine (aidin) far 2 atang a far 5 thleng a ei theih ka tih kha, zu tha zawk a siam a ni tur a ni Tinch Iadii an ti. Lalhuta Sailo.

Damdawi Zuarta, Aijal.

MIZO HNAM FAKNA

Tun ah hian kan Zo hnam fakna tlem in ka hian ziaak a, a nazawng pheii chuan ziaak sen rual a ni lova: hnam dang keimahni ang a, thingtlang lo nei mi kan thlang lam a awm Tuikuk te, Takam te, Hrangkhawl te, Khawchung te-leh hnam dang, tlang lo nei mi, ka hman hian kan Zo hnam hi, faktik ni berin ka inhria a ni, chung mite chuan thil engkim ah min tluk lo ni-in ka hria; an chanchin chu tiah nakna kawng ah te leh khawsak dan ah te engmah an hre lova, awinna bulbal pawh an nei thei hek lo, an pem an pem a, buh leh bal pawh an nei thei hek lo. kun tin in an tam reng reng tih theih a ni. nimahsela chaw chhia zawng an ei duh lo. Mi haus tang'a an puk teah teuh mai a ni, keini Mizo fate crawhchu buh leh bal kawng ah pawh kan denawm em em love, engmaw ti a tamna in min buak loh chuan, kan an-pui hman dangte ai chuan kan khawsa thei a ni. Pathian hmanahna in kan Zo fate hi kan lo sang thei hle mai. Kan pi leh kan pu te ngaihtuah in. Tamna a lo thlein crawhchuan engmah lo zawng kan ni ve bawh chauh a ni.

Hnam dangte crawhchu kum tin buh ei khawp tih lai an nei lo, an zawng chawpa, a chhia chuan an ei duh lo, chaw chhe ei ai chuan ni thun lai pawh an nghei mai thin. Ram tin ah tlem to in 5 te in 10 te lek lek in an awm thin a ni. Nimahsela unau te u, heng hnam dang awm dan kan sawi avang-

in kan hmuait chuang tur leh kan dem chuang
 tur a ni lova, keinaahui Mizo kan huam sanna tur
 leh fiana turin Pathian hnen ah i dil fo zawk ang
 u. "Mizo kan ni läwm ikangin kan huam thetwa
 thu zawng zelin, Mizo läwm leh u' tih thu ang
 khin. Thil engkim ah tainak i chhuah lehual
 ang u.

- Chah, Dairap.

AWMIDAN FEL

Mihring dam ehrung hian a chang zawngin
 thil eng emaw nasi tak a lothleng phut thin a, a
 chang erwhchuan kum rei fe pawh nuam takin, eng-
 mah manganna nei lo pawhin a awm theih bawh
 a. Tie, chawplechillin dang lamna takte a lo
 awm phut thin a. Kan dam chung khawsakzia
 turte a lo danglam thut thei thin a. Mi ean nuam
 te leh mi liante chung ah te pawh hian finkhur
 lohna avang leh nuam leng luattukna lam ah hian
 lungugai a kunna ngawih hi-a lothleng phut ang
 tih ava hlauhawm tehlu em. Mi retheite chung
 ah chauh hian lungugailna hi a thleng fo bik lova,
 mi retheite chung ah zawng lothleng mahsela re-
 theihna avangin azia tak awm zawk awm tak
 hian a lang a, mi liante leh mi hausate chung
 ah chuan lothleng ta phut mai sela, an hausak-
 na leh mi lian an nahnate kha lo bo ta selang an
 finkhurlohna leh nuam an lengna lam ah te khin
 an tan thil zahthlak ava ni zual dawn in menna
 ava veng dawn em ve aw! a hua a an thian

kawmngaih fote pawh khin an rilru chuan an ngai hnuai in kawm ngeih loh tum hialin ka ring a ni, chuingin mi liante leh mi hausate leh mi retheite pawhin kan chetdan ah leh mahni hua-thawh a finkhur i tum theuh ang u.

Lianhnuna, (Palian)

Tiante khua.

HRIATTIRNA

Tupawhin Damdawi lei duh in awm chuan Januery thla 1924 atang hian Bara Bazaar Daw-pui ah Khamliana dawr an kan zuare.

Thangbuta,

Qualified Compounder.

PUANZAR ROPUI.

Th'asik lai khan ka zin a, khaw tam fe ka tlawh a, an Skul te pawh ka en a; khaw then-khat ah chuan kawtch hi; h e h h'an nunzu in min lo hmuak a "God save the King" **Kan Lalber Edwarda** tih hla hi an lo sa th'n a, a mawi ka ti thei hle mai. Amaherawhehu hetiang hla sak lai a tel ve tur thil pakhat pawimawh chu mi naran a heek in France ram a kal tawh te pawh-in an hre lo a ni awm e, chu chu Puanzar ropui a ni. Sap in "Union Jack" emaw, 'The British National Flag' kan ti a, he'hi khawvela Lalber ai-awh atan a ruat a ni. Mi therkhat in Aijal pisa in chungsa Sawrkar in an zar hi an hmu ang. In en that chuan he puan zar hi a dum pawl leh a

a var a inkawkalh a, chu chu "St Andrews of Scotland"
a ni a, tin, a sen 'eh a var inkawkalh hi "St George of
England and Wales" t'hi a ni. H-hi midia i'heiat
fah a t'ol a ni.

He pwarzar hian fun Sawikar li Lei chung a
huan zung zung zing ah huan ropui ber tih a e'atir
a, chetichuan hetiang hi sakon huan ah chuan Paan
zar ropui pakhat emay tal kien emay zar ve tur a ni a,
e'uch hie thein hang a t'ha e'atir ang.

SL. W. H. Tilbury M. C.

(Sappho)

TANGKAPUI

Ton ah chuan Indona huan mi kalte ho k'han Tong
kapui an 'a kin davn to. chetichuan fah'ier tak the di-
vin mahui tangkapui chu dah that tur a ni a, tupa ch in
hlok sela an huan lei thei davn lo a ni. a khaina pua-
mawi erawh hi chu Aijal Kan in ah emay. Lungleh Kan-
tin ah a lei leh theih zel a ni. He tangkapui hi turlai
tan e'auh a ni lova, nakin a than; har hovin Indo ropui
ber a kal an ni 'ih an h'ia'na tur a ni. Chuan in sim-
khur tak a vawn tur a ni a, a tangkapui a chuan; hi
"Pathian 'hu chah" emay "Angel ermuana" ihna a
ni. Tin, a lehlam en chuan "For Civilisation" 'ih a ch-
ang. Chu chu huan hah te tan tih na a ni a, a a m-
zia tak chu "Sawikar leh Sawika. indona rop i a kal ve
avanga i huch hienna lo awm ta" ihna a ni.

SL. W. H. Tilbury M. C.

(Sappho)

MIZO RAM CHANCHIN.

April 1922 atangin March 1923 hemi thla 12 chhunga Mizo ram chlung chanchin pawimawh Sawrkar in an chhinchhiah chu letiangin a lo awm :—

Ruah sur

Aijal ah pawisa tluk 80.51 Lungleh ah 132.51 Tlabung ah 99.24, Sirang ah 65.00, Champhai ah 79.55, Re gte ah 104.80, Sialsuk ah 203.50. Heihi a wnzia chu kum khat chhunga ruah sur kha lei a tham ral lovin awm ta zel sela, pawisa tluk zat ang zel hian a sang tur a ni.

Mautam buh puk :—

Hemi kum chhunga mautam buh puk man thin chluah tur a ruat chu a pung nen tangka 278,198 a ni. Tin, an thin chluah zat chu tangka 16,531 a ni a, ngaibdam tangka 17,275 a ni. Hemi kum vek ah tangka puktir leh 900 a tling bawh.

Piang leh thi :—

Hemi kum chhunga piang thar chu Aijal bial a mipa 1451, hmeichhia 1552 'ol lungleh bial ah mipa 572, hmeichhia 563 a va'in piang thar 4138 a ni. Thi Aijal bial ah mipa 1166, hmeichhia 1236 Lungleh dial ah mipa 437, hmeichhia 405 a va'in thi 3244 a ni.

Damdawi :— Kum khat chhung a damdawi latu leh damlo damdawi in a awm zat finkhawm chu

heti ang a lo ni:—

Aijal ah mi 31,687, Sairang ah 5,911, Rengte ah 3,662, Champhai ah 7,191, Vanlaiphai ah 6,924, Lungleh ah 13,632, Tlabung ah 3,929 Sialsuk ah 8,158 leh Tuipang ah 5,859 a vaiin 86,059 a ding.

Banzai:— Banzaihia chu mipa 2,930 leh hmeichhia 1813 a vaiin 4,743 heti zât hi banzai sak an ni.

Dawrkai:— Aijal a dawrkai in 60. Sairang ah 13, Lungleh ah 1, Tlabung ah 3, Champhai ah 2, Rengte ah 1, Hmuifang ah 1, Tipaimukh ah 1 leh Tuirial ah 1 an ni.

Silai:— A vaiin Mizo ram ah silai 1358 a awm. Heta tung hian a ebi a thliar hran chuan Mizo silai 723, kâp silai 481, mawngthua silai 145, kawherh 4 leh puakruk 5 a ni.

Silai hlo:— Aijal ah leh Lungleh ah silai blo hralh zât chu a vaiin zên maw a 7 leh ser 5 leh a a chawvê a ni. Kêp 18,986, musep mawn 1, leh ser 37 leh chatak 14 a ni. Tin, Kartus (cartridges) 1650 leh a ruak 1211 a ni.

Salu man:— Kum khat chhunga salu man Sawrkar in an sên zât chu tangka 1985 a ni. He mi hi sem rual chuan sakei lu man atân tangka 712--8--0, keite lu man atân 180, savawm lu man atân 812--8--0 leh chinghnia 280 heti zawng hi a ral.

Awmzêl

Editor.

MIZO LEH VAI

SHAN CHIN BU

BU 4NA } APRIL 1924 { A nan kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawitu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Chhwahtu (Publisher):- The Assistant Superintendent
M. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA THU / A N.

	Phok		Phok
1. Hriattira	74	10. Lepar Zawth Thu	85
2. Thoi leh Thlai	74	11. Mithi Ral Thu	86
3. Hriattira	80	12. Mi Thawmug lo	86
4. Thang Thar	81	13. Muthkawb Makzia	87
5. Mizo Ram Mawina	81	14. Thu Thlankhawm	88
6. Khawohan	82	15. Kaisar-I-Hind	89
7. Thating Thenkhat	83	16. Insawizawina	91
8. Sa Seh Thu	84	17. Notice	93
9. Governor Sap	84	18. I lawm ang u	95

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIAJAL

HRIATTIRNA.

Tunlai in Aijal Mizo dawrkai lo in, puan hlui (second hand) emaw, (sekawiban puan) an zuar thin hi, a tha lo em em a ni. Hetiang puan hlui atang hian natna tha lo nasa tak a chluak thei a ni. Chuvangin tun hnu ah tumah in an zuar thei tawh lovang. Tupawh ka thi lova hetiang puan hlai zaar an awm chuan nasa takin ka hrem ang.

N. L. Parry

Bawrsap, Superintendent,

Lushai Hills.

THEIKUNG LEH THLAI CHIN DAN.

Kum tam tak a ni ta, Mizo ram ah hian mi tam takin thei kung leh thlai chin hi kan ngaih-sak hle a. mabsela hetiang thil hi a sawi leh a hriat hi a sam em em a; amaherawheha thahrui a ngaih nasat leh a harsat avangin chhang khat tan thlawhna a rin tham tur a huan siam puitling hi kan la il em em a ni. Mi tin in huan lo siam puitling sela, a awmna in a zir loh chuan sawtra a nei si lova, chuvang chuan thingtlang a mite khaw thar kai fo te tan chuan mahni ei khawp tur an siam chuan a tawh chauh a ni. Tin, Lungleh leh Aijal, Kolosib, Sairang leh Tla-lung vela tupawhin a theih phawt chuan huan siam hi lo bei ta sela, a siamtu chi a dawng tawp lovang a, a tu-chhuan thlengin matheilovin that phah nan a hman a ni ngei ngei ang. Huar

siam hi a harsatzia leh a lo puitlin a a/tangkai-
 zia hi a inang reng tih theih a ni. Lehkha zir nen
 kawng thenkhat ah chuan telkhin theih a ni. Mi
 pakhat iu a tapa leh'ha zir tir sela, kum 10 hnu
 ah chuan ehung khat chawm thei in emaw a lo
 hlawhtling a ni thei a, amaherawhcha mi vanduai
 ni a nih chuan ehung khat chawm theih a hnêk
 in amah ngei pawh rethei in a awm a ni thei e,
 lehkha thiam apiang in vânnelina an nei lian leh
 kher lo thin bawk-avangin. Tin, enutiangin huan
 thu lo sawi leh ila, mi in huan lo siam sela, ser-
 thlum kung 1,000 leh balhla emaw hung 1,000 lai
 lo phun sela, kum 7 emaw kum 8 ah emaw chuan
 chumi huan chuan mathei lovin ehung khat chu
 a chawm thei ngei ang. Amaherawhchu huan
 neitu tân chuan kum tin rial tlâk a hlauvin emaw
 lo tla ta ngei bawk si se, a tân vânduaina nasa
 tak a ni bawk. Engle khâwle lehkha zir leh huan
 siam tha thei a hlawhtling nihna hi mi zawng
 zawng tih theih a ni lova, mi taima leh vânnel
 thuamhrâw chu a ni rêng rêng a ni. Mi zawng
 tân lehkha thiam hi a tha kher lo a ni thei a, hu-
 an sam pawh chutiang chauh bawk chu ni in a
 rinawm a ni. Hralhna a awm loh chuan hah
 thlawna ropui a ni a, lehkha thiam pawh in
 hmun a hmuah loh chuan hah thlawna ropui tak
 a ni bawk ang. Chuvangin Mizo ram a tân chu-
 an lehkha zir vak vak leh huan siam vak vak hi

a inang reng tib theih a ni a, awmna hmun zir leh vanneihna tha in a hup ve ve a ni. Tun ah hian huan siam a that zia tlem in sawi a nih a-
 vang hian huan thatna ngawt sawi ni mahse, thei kung leh thlai nghaisak dan a tel ve loh chu-
 an a lamkim lova, chutichuan heni hmuah ah hian tlem tlem in, a ngaihsaktu tan a hmuahruaita ah ka ziaak a ni :—

SERTHLUM CHU DAN : Serthlum hi a hmun chu thli natna hmun a ni lo tur a ni. Tin, a chi atan chuan a ziding rah a ngei hi a ma a tha bik a, chet chu nipui thawt veleh thawkzo tan chuan dawhkan ah lei tha dip dah sela chutah chuan zungthum hawk a khat-in kui sela nitin tui vawi khat in leih sela tbla khat lai ah chuan a lo lova, a to chu kut tling zet a a sei hnu ah phun sawn leh a tha a, mahsela heih ch thawkzo thuamhuaw a ni a, phun sawn leh kher lovin a phunna hmun tur ngei ah phun nghal a tha a, mahsela enkawl ngun loh chuan khaubriang emaw perhpawng emaw leli khaun in a sehchhum duh hle a ni, a phunna hmun chu laihkhuar vak a ngai lova, zungzahn chi deuh a nih avang hian hlam bialvel zet erawchu thuk ngial a chehphut a tha a ni. Phun sawn hun chu June leh July in kar thla tak tak a nawi lam leh a de lam khawehhiat duh lai tak hi a ni ber. Serthlum kung lian tak tak phun sawn chu nghet deuhva rah nghet a ngai a, a tet chuan

rap ngheet lovin a chunglâng chem-phekin vuak-bel mai a tha zawk a ni, a khât lam crawh-chu a thatua tur ngei hnun "zawl emaw lei tha tak hnun ah chuan hlam thum a khât in a tawk a ni a, amaheravhebu ni kang lei, leilung tihrit hret ah chuan hlam 2 emaw pawh a tawk mah mah a ni. Hling nei nimalisela hling pu lovin chep chhum thei vek zel ila a thang dah bik a ni.

BALHLA: Balhla hi Mizo ramah chuan buh that na tur awm a ruat ang lei ah hian a tha zel a ni. Thawk zo in crawh chuan a hnun a pum in chek let vek sela a tha dah leh zual a, mahsela lei hi chu mi naran tan a harsa lutuk a, kum tin vawi hnih crawh hu rih vur thei sela a tha a ni. A lo vuib a, thlar a siam zawh veleh a tumbu sah thlak tur a ni. Tin, a hung chu hlam thum in khât sela, hung tin ah chuan a peng pathum a in zuah tam tur a ni lo. Tin, a tuk a lo hun in a bul a tih hiam theih patawp ah sahthluk tur a ni. Tin, a hnah pawh sah sak tur a ni lo. Thal lai a a hrah ro hi crawhchu hlep zel thei sela a tha ber a ni.

THINGFANGHMA: (XUNXUN) Thingfanghma hi chu a chi pho ro a ni sarih lai dah rih in darh takin kui tur a ni. A tiak khûp thleng a nih veleh hlam hnik a khat in lei cheh dip ah phun tur a ni. Tin, mihring chen a nih veleh a zik bial takin sah chhum sak chuan a lo peng darh ang a, buk bial

takin a awm ang a, a rah a blawk a ni. Thing-fanghma hi a nu leh a pa a awm a, a pa chu hmun sei tak tak pu in a par a, chutiang chu puih mai tur a ni. A nu crawlchu chutiingin a par ve lova par lian pui pui in a par a, a rah in a zui ngbal a ni. Thingfanghma hi kawehbung ti vawt tu leh ek ti nôm tu pakhat a ni a, mi tin in kung huih khat chu nei ila a tha a ni.

VAIPUREN : Vaipurin hi a sen emaw a ngo emaw, a chin dan a m ang a ni. A chin hun chu September thla a ni. Lei chh phut ah vut phal is, hniak khat zel a khât in lin tur a ni. Teak tak aia linglo chauh in ling ila a tha zawk. A chi chu a chi tak tak ai hian dawrkai a ci tur a lei ang hi ling ta mai ila a tha a ni. Th'a khat lai a chin ah chuan a hrah hi a ci theih ta mai a, chutichuan a chawh hun February thla thlengin a hrah chu a tak angin a ci theih fo a ni. Kang dur leh vut a ngeih ber a, tui leih thei fo tan chuan ni kang apiang ah a tak duh a ni.

BAL : Bâl hi Mizo tan th'ai tangkai ber pakhat a m ve a, hla tak tak a bah nun siam ai chuan in kiang ah emaw huan ah emaw siam a tha zawk a, a phurhna a hrai dawn si. Thlasik zual lai tak hian a hmun chi leh tar a ni a, chi chu ni-pui lo bal lai tak hian chek nawn leh sela chutichuan thlai chi thlak hun (April) bawh hian vai-min tuh anga khât in ling sela, mihring pil pil in

a sang thei in a tha thei a ni.

MAU: Mau hi huan thlai ni lo mahse a hmun siam atan a tha ve bawh hle a ni. A phun dan chu hlam thum dan ah zel a awn zawngin phun ila, a phun kum chhiar in a kum nga na kum ah hung tin ah kung 8 emaw 10 emaw zel mau pui-ting a lo awn thei ang, a sah dan chu vawi khat-a'n hung khat zel a pahnih emaw pathum emaw chauh sah tur a ni. Sah tam luat chu a tuai tha thei lo, Mau hurgkhat enkawl that chuan kum 40 a chhawr theih a, kum tin hungkhat zel a mau 8 emaw 10 emaw sah theih a ni.

THINGPUI: Thingpui hi a chi lawh ve-leh dam lei ni hmuh lohna hmuna dah darh tur a ni. Chutichuan a lo puam in March thla ah hmun khat ah khat takin kui tur a ni. Tin, a to hnu kum khat zet chin a hlam khat a khit in June thla ah phun tur a ni. Kun thum chhungin sik lovin zuat sela thlasik apiangin a kung sang hlei sat chhum rual zel in a kum lina ah sih tan tur a ni. Chuta chin chu kum tin vawi thun emaw, a tiem berin sih theih in a chawr a, April thla a sih a tui ber fo a ni. Chutiangin a kung a dam chhang chuan a sih a sih theih fova, thla-sik lai in crawhchu sik lovin a tang fere a buk ti huawktu zawng zawng suat thawl zel a, a buk bial turin kawng thleng lek a sang in sah zel tur a ni. A siam dan chu Mizo vin vaihlo kan ngbai-

sa ang hian pho vuaia, nuai tur a ni a, nuai aiin sum ah deng sela a sawt zawk a ni. A dum duh sela, den sawm hnu in zan khat pho lovin dab tur a ni a, sen thep thawp tar in tih leh den sawm ve leh sawr sela, pho ro mai se a tha a ni. Thingpui kuta siam cha rim a nei tha ve lova, mahse a hlui apiang a tui a, a thar apiang a tui lo a ni. Mizo ram ah zu aiin thingpui a repai zawk em em tawh a, thil tangkai leh chin tur ber pakhat a ni. A chi lawh lun chei fawang lai hi a ni. A chi ehbia leh tha hriatna chu tui ah ehbia ila a thalo chu a lang a, a tha chu a pil a ni. Thingpui hmun siam hi Sap biak ngai in ka ring a, mahsela Mizo rama thing chi pakhat a nih ve a yang hian hriatna awmin ka ring lo. Chutichuan tupawh in thingpui huan zau tak lo nei thei sela a tan thlawh hma siam a ngai lo ang tih ngam a ni.

Makt hanga.

IRLATTIRNA.

Tupawh in he thu hi lo hre theuh rawh u

Sakei lu emaw, keite lu emaw a man hnuh tur a Sawrkar pisa a in rawn lak hian, a vun hi in lip dik lova, a mei nen a ké nen a hnuhmul nen samkim tak a fel tak a tet lo leh tin nei vek a in rawn ken chuan, a lu man ehhiar lovin, a hnan in hralh leh theih a ni ang a, chutichuan tupawh heti ang a salu rawn hnuhta tan chuan hlawkna a ni dawn a ni.

Sd/ W. H. Tilburry, M. C.

9/4/1924

Sapté.

THANGTHAR

Tunlai a thangtharte hi kawng thenkhat ah chuan kan thaug sang hle kan inti thei a; mi miangang leh mi rethei chung ah hian nula leh tlang-val hi kan tangkai hle pawh kan ti thei a, a lawni awmin a tha hle mai; amaherawhchu ei leh in lamah hian tunlai mi hian hmanlai mi kan tluk lo em em a ni. Roaithehna hmun ah te, lawi chaw cina hmun ah te, thingpui inna hmun ah te hian tlawngaihna reng reng a awm ta lova, putar pitar te aini ei tam zawk hi kan chuh a, heihi Kristian nihna mawi lo zawk ni-in ka hria a ni. Kan dan hlui kalsan a dan tha zawk hmun a in dah kan nih si chuan, hetiang a ei leh barna hmun ah hian tlawngaihna kan nei hram hram tur a ni. Hmanlai mite chu ruai hmun ah emaw salusa cina hmun ah emaw leh ruai hmun dang reng reng al chuan kaih kaih an ngai a, chutiang chu tunlai mi hi ni in ka in hre lova, chuvangin mi zawng zawng hriat atan tiin Chanchin Bu ah ka han ziak a ni. Tlawngaihna kan thlahthlam chuan mi zawng zawng tan mawilohna a nie.

Lalzuia,

Sialsuk Khua.

MIZO RAM MAWINA.

Ram dang chanchin te kan ngaihtuah chuan, kan Mizo ram a mite hi kan vannei hle e kan ti thei a ni. Inrahbeh leh inzahlohna ropui tak chu

kan Mizo ram ah hian a la awm ve lo. Meitei ram a in kal chuan, a mak hle mai a ei. An bial Ralsite hian khua an fan chuan hnamchawm ho an rapbet nasa em em a, an u leh ar leh an ran vull chung ah lam an nun rawngna an lantir a ni.

Keini Mizo ram bial Ralsite hi cha, zin chhuak mahsela mi chhe dai kil kar aui angin an awm a, ed'n an pek leh lawm takin an ei in an bar a, an ei a, an pek loh leh an phut choang bek lo, dan ba leh Sawrkar lam a bengvarna thu ah hian zir-artu tha tak an ni a, a lawmawm em em a ni. Hi ram chu hnamchawm mi rethei tan nawmna an a rah ang a ni, an inrapbet nasa in, an inti-bahdah em em a ni. Chuvangin kan Mizo ram fan mawina nasa tak a keng bik kan ti thei. tjal a mite lah hi an tha hlei hlei a, Meitei ram en tehkhin chuan kan lawm a tul hle a ni.

25/3, 1924

Thangkhupa,
Sakawrdai.

KHAWCHAN.

Thiante u, he thil mak tak kan khua in tarik 3-2-24, zanriah ei kham ni tlak fel chauh awl la en lai hian awmtual kan chhem a, nunau rawng zawng leh tlangval hote an awmkhawm a, chumi lai tak chuan van ah khian meichher tluk zet a a lo eng pup pup mai a, khaw chhak lam tlanga lo chhuk a ni, kan en in lo ling khat zet a ni ang, a alh pur pur zing ah ckan a khu in a

zui nguai nguai mai a, van dum zing ah khian a in káp lút ta a, a khu chu van dum zing ah chu-an a zâm nguai nguai a ; a khu chu dar kar khat zet a châm reng mai. Vai mei thal lâwn a ni ang ti dawn ila vanlaizâwl atanga lo piang ngawt a ni a. Khawthlang lam pan a lokal a ni si a, chhawihfa te arsi thlawk te a ni ti dawn ilang, van dum a lút a ni si a, herg hian mei angin khu te a nei ngai si lova, huiam tak ah hian a thlawk a ni si thin a, he thil hi zawng van dum ah khian a ni tlat mai a, mak kan ti êm êm mai. Kan rin chuan khawtin in an hmuê theuh kan ring a, vanlaizawl a chutia meichber tluk a lo êng a nih ták avangin mite hian vana thil mak deuh lang te pawh hi an ziaik thin a, engmah hi kan la hria in kan la hmu ve ngai lova, zanin tak a van dum zing a mei lo êng ta chu mak kan ti tâwp hlei thei lo mai a ni. Mak kan ti em em mai a ni.

I thian Liauhuna Palian Tiantc. 3/2/24.

THU FING THENKHAT

1. Thatchhia-in thil engkim duh mahsela engmah a nei thei thin lo Taima cawhchuan a duh ang a nei thei a, zawn-in a aym zawk a ni.
2. Mi taima chuan ro a rel a, thatchhia cawhchuan hna hrehawm a thawk thin.
3. Mi fing dan chu nunna tuikhur a ni a, sualna thangkam a kalsan a, mi a cawhchu a âwk zâwk thin.

4. Mi rethei chéksawh leh tidobdahtu chuan a Siamtu a hau a ni. Thil siamin, a Siamtu a heuh chuan a borol phah thin.
5. Mi fel leh tha tan chuan mi zawng zawng an tha a, mi fel lo leh thalo tan chuan mi zawng zawng a tan an sual.
6. Thil thalovin misual a am a, mi tha crawh-chu thahua-in a am thin.

Thangkhapa.

Sakawrdai.

SA SEH THU.

Kan khua ah chuan ngahelang in kelpui a seh a, a mak hle in kan bria. Tun hmalam khan sanghal in kel a seh lai engtik ah mah kan la hre ngai lova. Khawlai ah a ruang chu kan zawn chhuak a, kan en huai huai mai a ni. A seh ni tak phei chu tarik 18/2/1924 ni khan a ni.

Zanlawn Khua.

Huuna, Khawehbiar.

GOVERNOR SAP.

November 1923 thla Chanchin Bu ah Governor Sap Mizo ram a a lokal tur ka ziaik kha ka la chhun-zawm leh ta lova. Tun ah hian a bi kim nan ka han chhunzawm khawtlai a ni e. Aijal ni 30/11/1923 ah a lothleng ang ti a ka ziaik kha 1/12/1923 ni ah a lo thleng ta zawk a. Tun hmalam a Sap lai lo kal ang pawh in a lokal lova, thawm nei lovin khual zin panggai angin a lothleng a. Tin, a tuk 2/12/1923 ah Pathian ni a nih avangin eng-

mah ti lovin a awm a, 3/12/23 ni in Zosap Skul a en a, Shul naupang hovin Mizo iptê leh vai chem kun an pe a, tlailam ah Bawrsap nupui-in thingpui ruai a theh a, chutah chuan Sap ho leh Ngunhnam pai ho leh Mizo Lal ho an tel ve a. Khamliana Sailo Lal Langleng khua pawh tangpui a hming Kaiser-I-Hind an tih a pe a. Tin, 4/12/23 zing lam ah Aijal khua a fang a, Tân-in te, Damdawi in te, Pisa te a tlawh a, tlailam ah lammual ah sipai ho an intih siak a, Manding sap nupui in thingpui ruai a theh leh a. A tuk 6/12/23 ah a hawng ta. Aijal ah ni li a cham chhung hian engmah" rorel thar a awm lo. Puakphurh chin ser 30 a rit hi ser 25 ni tawh rawh se erawh chu a ti a ni. Kan Mizo hnam tan a lawm awm hle mai. He thu hi a khaw hnu tawh em a, ka rawn ziakna chhan hi engmah vang a ni lova, nakin hnu ah Governor kal hmasa chanchin hriat chiañ nân he lehkhabu a a chuan hi a tangkai a ni e.

Makthanga

Editor.

LA PAR ZAWRH THU.

Ka thu sawi hi la par zuarve phak khua chuan lo chhiar ang che u. Vai ho laka la par kan hralh hian a mu ai ah ser nga an tikiam thin a, heihi a dik lo em em a ni. Khawiahmah la par zuar ia a mu a rih lam buk in ser nga pailua

awm in ka ring lo. Chuvangin inthural ila, tumah in awi lo theuh ilugin kan nep thei hle in ka ring a ni.

Sanglura Lal,

Lungso Khua.

MUTTHI RAL.

December thla (1923) Skul Chawlh chung khan Umar lam khaw thum lai ah ka va kal a, chung khua ah chuan an lai lo chu mitthi ral hi an taina em em in ka va hmu a. Hman lain kan Sailo latte hian miehhe daikilkar in a mitthi an ral thin pawh ka la bre lova, chuvangin hemi lai thekhat mitthi ral ka va hmu hian ka lawm hle mai a ni Taenkhat ah chuan Pathian thiu avang a nih ka ring a, a lawm awm em em a ni.

Thangrikhuma, Aijil.

MI TLAWM NGILO

Ka thu zia k hi Khawngaih takin lo chhiar ang che u. Kan khua hi Chhak leh Thlang inthenna a ni a, Khawzim chu kan khua atengin mel 5 emaw a ni a, kan kar ah Tiau lui a luang a. He Khawzim khua hi in 30 emaw an ni a. Vawi thum lai chu mi kan zawn tawh a, an khua ata damlo kan lak chhuah chang a awm a, kan zawn luh chang a awm bawh a, chung ang ah pawh chuan nuam sip bawl nan a hmang ah hian min ruat zel mai a ni. Amahni chu Hualngo ho an ni a, an dan mawiloh zia chu, mi rethei in tumah tanpuitu an hmu lo : an thih ni te hian raltu

pawh an nei zo lo a ni. An tlawngaihloh zia chu lehkhā mai in sawi fiah theih a ni lova, tupawh in hmu ve se mak an ti ang. Keini Mizo lam hian beti ang dan tha lo hi chu i ching lul suh ang u.

Khualhnawka

Sawntlung Khawchhiar.

MULUKAWLIH MAKZIA

Ni khat chu saruang hi kau paih a, chumi saruang chu kelpui tar tak mai a ni a ; tin, kan in kiang lawk a ni a. Dar hnih lai chauh a awm hman a, chuveleh chuan mulukawli tam em em mai hian keini kal kian deuh nghakin thing zār ah te hian an lo fu khawm tuai mai a. Kau saruang paih chu hriltu awm ang mai hian sawmruk lai an lokal mai a. Phai ah hian mulukawli an tam hle na in a hmu hi a har hle ve bawka ; thing-tiang ah phei chuan a hmu lo hi tam tak kan awm in ka ring. Chuvang chuan saruang kan zuk paih veleh chuan dar kar hnih mai a sawmruk lai an lo kal ta mai chu mak ka ti em em mai a. Tin, chu kel chu lang hauh lo mai hian an zuk bawh ta mai a. Kan khua chuan en turin kan kal khawm tēuh mai a. En tur a kal chu 55 lai kan ni a. Chūng zawng zawng chuan kan hmu theuh a ni a. Dar khat lai an bawh lui lui a ; tin, an kiang deuh a, chutahchuan kan zuk en chuan a ruh chauh kan hmu ta mai a, a ruh

pawh chū a lian deuh deuh chauh an zuah mai a ni. Mulukawh awm khawm chu zawl ah bian an dun tui mai a, an inchuh thawnte chu ri ruai ruai te pawh an awm a. Thenkhat chu thla zap in an zuang an zuang mai. Chuti ang khawpin saruang an inchuh a ni.

Siana,

Lakhipur.

THU THILAN KHAWM

Thiante u, he thu ah bian mahni-in i zawng chawp theuh ang u, a zwmnan hre turin.

1. Chapona hian hian hmelma a ngah, mi huat-zawog an lih tam avangin.
2. Thinchhiatna in mi a titawm, an tihbailhawm avangin.
3. Thatchhiatna hi kawnkawna a ni, mi nei ang nei tura an thawh peih ve loh ayingin.
4. Mahni rilru tlin bāk a fin tum hi— mualphona a ni : hmalam ven thiam tur a tam ayingin.
5. Kam tam hi rehna a ni : anmahni'n mi an rel tam avangin.
6. Indo a reh-in an tan dawn chauh a ni : finna kh dan thar a chhuah tam avangin.
7. Mi rethei leh mi chhiate'n thatna an pan : mihring bāk tawn-a kan awm avangin.
8. Mi hmusittu buen ah phuba lāk tur a tam : khawvel ropuina leh nawmna a boral

theih avangin.

9. Duhinna leh itsikna hi tualthat tluk an ni: mi neih an awh avangin.
10. Lawinna hmuaktu lungugaihna a ni: mi a hruai bo theih avangin.
11. Nu leh pa mawina an fate an ni: fate mawina nu leh pa an ni: fate mawina leh thatna siantu chu ama mawina leh thatna a siam a ni. Rokhawmthanga.

KAISAR-I-HIND

(TANGKAPUI) hming a ni.

He tangkapui hi a narân a ni lova, vangtlang aia Sawrkar tha zawk a tanpuitute chauhvîn an hmu thei thin a ni, Mizo lalte zing ah Pa Khamliana Sailo Lal Lungleng khua a mi hi Sawrkar tanpuitu thahsem bar a lo ni a, a chung a Sawrkar an lâwm êm avangin KAISAR-I-HIND Tangkapui hi Sawrkar in hmu tlâk ah an ruat a, December 1923 Governor Sap lokal khân a pe ta a. Hemi tangkapui a hmu avangin a khuate'n an lâwmpui êm êm a, an lâwmpuina chu hetiang hian a ni. A khuate'n thawhlâwm an siam a, an thawhlâwm chuan sial 2 leh thil nepnawi an lei a, thlalâkna man tur cheng 24/- nen, tin, an khua zawng zawng zing ah Maia Khawrihoim a mi-in a thawh tha be-, sial 1 a thawh a ni, chutichuan sial hlir 3 talh turin an lo thawhlâwm ta a, Aizawl a mite leh khaw dang a mite pawh ruai theh turin an

sawm chiam a, a thei apiangte chu an kal a.

Tarik 23/1/24 hemi ni hian Vawkzawn Pu samliana kulh ah an lawm hmasa ber a, sial pakhat an talh a, Lal lawmmante pawh an sem naupang mipa leh hmeichhe infiammate pawh a takin an ti.

Tarik 27/1/24 hemi ni hian Lungleng ah an awm leh a. Sial pakhat an talh leh a, naupang Marana leh thil daugte a awm leh bawh a.

Tarik 25/1/24 hemi ni hian Vawkzawn ah an awm leh a, Lalin a lawnman Maia sana tha tak pe a, chu lo pawh chu lawnman pik a tam mai : ka zia kim lo mai a ni e. Tin, Pu samliana chuan Sawrkar leh a khuate chung ah an thu a sawi a, heti hian a ti. "He tangkali keimah a that vangin ka hmu a ni love. Sawrkar leh ka khua-leh-tuite thatna vangin ka hmu a ni zawk e. Heti angin min lawmpui ang pawh ka ring lova, ka rin loh angin min lawmpui em em a, hetia mi' chawimawi hi ka em em em e. Sawrkar leh ka khuate chung a lawm thu hi sawi thiam ila ka duh em em a. Vawi-in ah hian sawi zo thei-in ka inring a," a ti a. A ni, keini Mizo late zawng zawng thei-in he thil hi kan lawmpui theuh tur a ni e. Mizo Late leh tapawh-in he KAISER-INDO ngkapui hi lo hmu thei fo sela kan lawm den a ti zel tur a ni.

Chhiartu, he tangkapui hmuh hi thil nêp tē emaw i ti ang e, a ni love. Mizo ram ah lal tam fē an awm, an zing ah Khāmliana chauhvin a la hmu a vi; chavangin thil awlai a ni lo tih chu i hre thei ang.

Lalhema,

Photographer.

INSAWIZAWINA

Game

Themithiamna leh hriselna tura thil tih tur pawimawh ber pakhat chu *Infiamna* a ni. Sap ram leh khaw lian ah te chuan Skul naupangte tan infiamna hi tihluhtir a ni, an infiam loh chuan an chawitir thin. Infiamna kan tih-in naupang chhe infiam ang mai mai hi a vi lova, in hmuh tawh leh in briat tawh so *Inkhel* hi a ni a, Hockey Foot ball, Cricket, Valley ball, Tennis, Badminton, leh Basket ball te hi an tih than deuh te chu a ni. Chakna, hriselna, hningthanna a ni. Insawizawi thungte chu an hriselin an chak zawk a ni. Phaitual Skul sâng a zirte chu an inkhel fo thin a, an in cho fo a, an in match fo thin, a changin he India ram pum a mite pawh an in match pui vak thin a, hnehtate chu tangkapuite, note an pe thin a, na-sa takin an chawimawi thin a ni.

Tunah lian kan Zo hnam fate lian kawng tamtak ah thatna leh hningthanna an lo nei ve ta a, a lawmawm hle. Skul sâng a zir pakhat, Allahabad khua a ni tlangval pakhat

chanchin tlem in ka hrilh ang che u, he Infiamna (Athletic) thu ah hian a chuanawm tawh fang ble a ni. Allahabad khua ah chuan Skul hian tam tak a awm a, chông skul a zirte chu inkhel thiam tak tak an ni a; nimahsela Janana, Mission High Skul team chuan an hneh zing dech ber lo thin a. Chu Skul sâng ah chuan Lasci dangval pakhat chuan a zir mók a, tin, inkhelna kan tha ah chuan hotu (Captain) a ni a, a inkhel thiam man ah tangkapui a hmu a. Tin kumin chhungin a pawlte zing ah a klel thiam ber a h avangin Predu pawl Tangkapui (Champion Medal) palmih a hmu a, a lawmpui awm em em a ni. Mahni hnam zing a thiamte chu ni sela a ropui vak love, amah cawbheh vai hnam thiam leh ting zawk, kumkhaw kha leh chen lo zir tawh zing ah chuti ang a a lo thiam bik ta mai chu fak tlak ve a ni. Hnam intanpui leh achawimawi hi a lêng ta, keini Zo hnam te pawh hian kan silhên danglam mai avangin kan hnam i theihngilh suh ang u. Kan ram leh hnam thatna tur hi ngaih-tuah theuh a hun a ni. Mi mahni inchhunga rupui fanau chunga lairawn a, then leh raal zinga engmah ti ngam si lo chu misual a ni angin mahni hnam pui zinga intihlal a, intihngên a, inhlut a hnehchhiah ai-in kan hnam puite thiamlohna leh dan sual bân turtu chu kan hrilhfiab-in kan zirtu fel zawk tur a ni a. Vai leh hnam dang tih dân

kan thik-in kan el tur a ni.

"Hnam dang i hmasit suh ang u,
 An dân tha kan thik zawk ang chu ;
 An dân sual i bản zél ang u,
 Mizo lăwn: teh u."

Kan Zo ram ah hian kan la chin loh thil tûl tak a awm a ni. **Inchawimawina** hi, mi-in kan nia thil an thiam zawkia emaw, an tih theih zawk chuan kan zah-in kan rawn tur a ni. Mi tha chu mi-in an chawimawi a, an fakin a chapo in a uang ngai lova, amah a insiam tha deuh deuh zawk tur a ni. Misual erawhelu mi-in an fak a, an chawimawi a, an zah-in an ich luhlâng a, an inti-rgêng a, an chapova, an inggaihlut phah thin. "Tupawh inggai blu apiang an tlâwm ang, Tupawh inggaitslâwm apiang chawimawi-in an awm ang." Luka zia-kan a ti.

Zalawra

School Inspector.

NOTICE

In accordance with the rules contained in the Notification No. 900-E dated 29th February 1924 by the Government of Assam regarding the system of reporting the outbreak of Epidemic diseases. It is notified that whenever an outbreak of Epidemic disease occurs the village writer must at once report to the Circle Interpreter or Chaprasi in whose Circle the outbreaks occurs stating the number of deaths and of persons attacked. And the Circle

Interpreter should at once report to the Superintendent, Assistant Superintendent or to the Sub-Divisional Officer Lungleh if the place of the outbreak is written the Lungleh Sub Division

The Assistant Sub-Inspectors at Kolosib and Sairang will have the same duty as the Circle Interpreter in reporting outbreak of Epidemic disease in their respective outposts

Should any delay occur in submitting such report the person in fault will severely be dealt with.

N. E. Parry,

Dated Aijal, Superintendent,
The 8th April 1921. Lushai Hills.

HRIATTIRNA

Assam Sawrkar Hriattirna No. 994-E dated 29th February 1921 a tha awm angin tona china hri tha lo loleng sela khaw chhuar in rang takin a bialtu Circle Interpreter hnenah a report tur a ni, a thi zat te leh a vei zat te sawi in a report tur a ni. Tin, Circle Interpreter in Borsap hnenah emaw; Sapte hnenah emaw; tin, hri tha lo lo len-na chu Lunglei chan ni sela Lunglei Bawrsap hnenah a report tur a ni.

Tin, Assistant Sub Inspector Kolosib leh Sairang a mi pawh Circle Interpreter te ang bawkin anmahni chan chung a mi report an pe ve baw ang.

Tupawh in report thawn hi lo ti tlai sela a tit-

tlai tu chu nasatakin hrem a tuar ang.

Dated Aijal,

N. E. Parry,

The 8th April 1924.

Superintendent,

Lushai Hills.

I LAWM ANG U.

Kan hun kal ta zawng zawng te leh kan ũ
leh kan naute'n kan ram leh hnam ropuina tur leh
mawina tur ngaihtuah a, an theihpatawp a bei in
leh hrehawm pawh hrehawm sawi lova, puan veng
a, inpumpéktute zawng zawng khan kan ram leh
hnam thlamuan nan he mi hla hi an sa thin a.

1. Mizo fate u, finna zawng ula,

In theihtawp in bei rawh u,

At leh sual dova inbuatsaih ula,

In hriamhrei pawb keng rawh u.

Keimahni Zotlang ram nuam ah hian,

Finna leh ropuina tui kan in ang,

Hma lam kan ũm ang thim a kiang ang,

Eng leh thawven a leng ang.

2. Mizo ram, nang hi i ni, ka hmangaih,

I thatua tur ka duh hi,

I ropuina theihtawp in ka zawng ang,

I hming lo than mawina tur.

3. Ka nu, tap suh, vai ram ah ka kal dawn,

Pei lo tō kan inthen ang,

Kan Pathian zar ah kan dam tawn ang a,

Ka nu, kan inhma leh ang.

4. Ka u, ka nau leh ka thenrualte u,

Dam takin lo awm rawh u,

Vai ram ah hrechawm hlauhawm ka tiar ang,
 Kan ram chhan in ka tang ang.

5. Vai ram ata ka lo hawn leh han in,

I hlumin i lawm ang u,

Kan lungugailha hi lawm ah a cheng ang,

Tan ah tap rih mah ila.

Hemi hla hi, ngun takin chhar ala, ngaihtuah
 tch u. Hmanlai, kan ram leh kan hman at lai
 thaa, nu leh patein an fate ram dang a kal tute
 awm selang an phal lova, an tap thin a ni. An
 fate leh an fanute kal bo tur zawng tah a hnu
 ring tak lah e; meler, an tah dan hian, lawng
 tha lo entir tah a ni a, kaevng tha zawng entirin
 an tap ngai lo a ni; chutichuan, kan miichhuan
 tak tak te, leh kan hman zing a thawnngai leh
 lo lung hmasa te chuan, kan ram thawven loh leh
 retheihzia hi an lo hma a, nakin a a lo mawi
 theihur tur zia an ngaihtuah a, vai ram leh, vai
 nungchang leh an chetzia la bre ngai lo te pawh
 khan, "Kan ram leh kan hman mawina tur a nih
 phawt chuan ka inpumpek e," an lo ti ta a. An
 nu leh an pate an fanute zawng zawng mittui ti
 thla a zan mu tuah h'ei thei lova siam khan,
 vai ram ah te, mahui ram ropcina leh thawven-
 na zawng khan, an lo liam ta a, ching an liam
 dawn vel chuan, an u leh an nau, an pi leh an pu,
 an nu leh an pa a leh an vengte zawng zawng te
 thlamurn nan leh an tum a lo ropuzia tur leh a
 lo mawizia tur tih entir ran khimi bla khi mittui
 nen, an lo sa ta a ni.

Awnzel tur

Pakunga.

MIZO LEH VAI

HANCHIN BU

BU 5NA

MAY

1924

A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Chhuaktu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHIUNGA THU AWM.

	Phék		Phék
1. Sipai Hua	98	6. I lawm ang n	103
2. Mizo Hmasi	98	7. Ngai Ngun Teh	105
3. Hun Lawmawm	99	8. Mizo Sipai	108
4. Mizo Sipai	100	9. Hriatrengna Lung	111
5. Ni leh Thla Awk		10. Kristianna in khaw-	
in a Lem Thu	101	vel a Siam Thatzia	114
		11. Thu Hman Tlak	119

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

SIPAI HNA

Tunlai hian kan Mizo tlangval thenkhatte'n sipai a tan duh-in hmun ruak an beisei thin avang-in Sikin Sep ka zawt fiah a, hetiang hian min chhang a ni:— "Kan Aijal sipai ho Sawrkar tiam chin tawh ai-in mi pahnih emaw, pathum emaw lai-in an la tam lua a; chuvangin tuna chin thla sawm leh thla riat chlungin tumah kan lain ka ring lova, lo duh thar ta thut kan nih leh rawn dil tawhte hming kan ziak kha, a tui kang nghak a indawt zelin kan ko ang; amaherawhchu hming ziak tawh te pawh kha ziak tawh an ni tih vangin an tang kher lo ang a, amahen an tlak emaw, leh an duh a thu a ni ang," a ti. Chuti-chuan thingtlang lam a kan Mizo tlangval tute pawh sipai a inpe duh lo-awm ang sela, tuna chin kum khat leh thla ruk chlungin an la duh rih dawn lo a ni awm e. Indonate lo awm phut ta sela cawhchu an duh pawh a ni thei e.

Mekthanga,

3/5/1924

MIZO HMASA

Kan Mizo lehkha thiam hmasa zing a Thangluaia (Luaia) Sub-Deputy Collector tun ah kan Mizo ram a Sapte pahmibna ah a lo tang ta hi kan ram tan lawmawm em em leh vanneihthlak em em a ni tur a ni. Pathian zara'n dam rengin a awm ang a, Kan Mizo hnam chawisang deuh deuh sela tun hmalam a kan duhthusam ang kha

thenkhat chu a lohleng ta a ni. Kumin ah hi-an mi dang pahnih-in B. A ekzamna chu ekzam zovin an lochhuak a, an tlin leh tlin loh thu e-rawhchu July thla ah khian a hriat ang. Kan Mizo zing ah lehkhah thiam sang Pathian zar ah lopung deuh deuh scla kan Zo hnam timawitu lo pung zel rawh se Chanchin Bu.

HUN LAWMAWM

Sawrkhar a lo lian hi, keini Mizo tan chuan hun lawmwam leh hun vanneih thlak tak a ni. Thil tinrêng ah anmahni dan tha leh felna kan lo zir ve a, hunan lai ngaihtuah chuan. Kan Zo ram a lo va thiàng fel ta em! tin, kan Lusei Lalte tan lek pheh hi chuan, hun lawmwam leh zual a ni. Hman lai vai len hma chanchin kan chhiar chuan, Mizo ram ah hian Lal chi bik an awm lova, hnam tin anmahni tawkin an lal; an irdo va, a ngamlo apiang mi khua ah an pêm a, a ngamtu che hnam ehgpawh ni selang lal ah a lo awm thin. Chuti angin, kan lo in lal chhawk zel a. a tawp ah Sailo lo hi an lo lal a, Vai pui a lo lian ta a, tumahin do thei lo in dan tha thu ah min lo hruai lut ta a. Kan lalte pawh hi, tun thleng hian an lo lal ta reng a ni. Vai lo lian lo selang, kan lapa thu ah hian, chhuan enge maw zat kan in, dawt leh tawh tur a ni. Chuvângin lalte u, Sawrkhar chung ah hian lawm em em leh in tan a hun vanneih awm reng hi in hriat chian a lawm tak a in awm a tha a ni. Tin, heng lo pawh hi lawm-

awm tak a la awm a ni, Vai len hma khan mi chhiate'n lal hnen ah, fathang leh sachhiah chauh bawh kla an chiwi thin a. Chhng lai chuan Mizo lalte hian, ram an neih apiang pawh anmahni ta tak tak a ni a, tumah-in an chung ah ro an rel ngai lova, tun ah erawh Sawrkar in kan ram an rawn awp ta. Kan Zo lalte lalna ram zawng zawng, kla Sawrkar in lal nân leh, sachhiah ei nân a lo hnung ta a; mahse kan lalte hi a dah hmaui êm êm chung lova, an ram ngai a rorel turin, hma khawsang a dan angin Sachhiahle, fathangte, a la pe fo che u, chuvang-in min hmangaih tih a lang tulh tulh a ni. Tun ah kan zo ram hi hnam dangin rawn awp sela beti angin kan awm lovang, kan lalna te kan hloh ang a, kan ramte nen, betiangin buhchhun leh Sachhiah ei-in, kan lalte hi an dah a rinawm loh a ni.

MIZO SIPAI

Kan Nu leh kan Pa te u, in fate in chhuan theih êm êm thin, eng lai pawh a, lo mawi ve in, mite angin lo awm ve selang ti-a, in lungkham thin Mizo Sipaithe chanchin tlem ka han ziaak a, lo chhiar ve teh u.

Tun ah chuan kawng tindrng ah a pawimawh ber leh kan zir tur tul ber vai tawng pawh, mi naranin, kan lo hre thei ta hle a ni. Tun a chin kum khat hau ah chuan kan thiam ble tawh in ka ring. Tin Sipai awm dan tur te pawh kan lo

hre leh ta deuh deuh a, tun ah chuan, Sipai a chhiar tlak kan lo ni ve dawn dawn ta a ni.

Tun chin ah nangni, kan nu leh kan pate, tanpuina zar ah leh kan Kumpinu, hmangaih a zar ah, in fate hian, thatna lam pan zel a, kal tumin awm ilang, reilo te hnu ah, kan beiseina angin, hlawhtlin ka inring a ni.

Tin, tunlai a, Lungleh khua ah Mizo sipai awm ho chu, lai kan ni a, Kristianna lam thu ah te pawh kan la chhuang hle hrih a, Sawrkar Sipai mai ni lovin lalberte Lalber Sipai ni turin in pe ang u, an ti thin a, an fak awm hle mai.

Lalpa chuan tanpu-in malsawm sak zel rawh se
Pakunga.

NI LEH THLA AWKIN A LEM THU

Vai ho ngaibdan chuan, ni te, thla te awkina lem hi heti angin an ngai thin a ni.

Hmanlai leilung siamtirh hian mihringin buh an tuh a, a lo tova, a lo lian deuh deuhva, a vui te a lochhuak ta a, mahse a tak a awm thei ta lova, a vui chu a kawh ta reng mai a, chutichuan van a mite an mangang a, an inrawn khawm ta a, "Buhvui hi a fang nei turin engtinngan kan tih ang," ti-in an inrawn a; tin, heti hian an lo ngaihtuah ta a, "Buhfai siam turin hnute tui kan duh ang, hnute tui lovin buhfai siam theih a ni lo," an ti ta a, tun thleng hian buh vui chhung ah hian hnute tui a la awm a ni.

... hñute tui chu an zawng ta a, Saikini
 (... hi zing a savun thui mi, chi chhe ber hi)
 ... an va pūk ta a, pauva khat chauh an va hnuu
 ... etichuan buh ah chuan an theh ta a, chu
 ... tui chuan buhfai a siam ta; chutichuan
 ... el a mite hian kan lo ei ta a ni an ti.

... chu hmeichhia chuan a hñute an pūk chu
 ... thin a, Pathian a timangang a, Pathian
 ... hnhlih thin a ni an ti.

... dan in ni leh thla hi Pathian a ni a, awk
 ... a kan tih hi, chu hmeichhia chuan a din
 ... thin a ni an ti. Tin, Pathian chuan a hñu-
 ... paksak chu pe let thei a ni a; mahse lei a
 ... hmangaih avangin a pe lét duh lo a ni an
 ... lét selang khawvél a mi zawng zawng hi-
 ... leh bar tur nei lovin kan thi boral dawn
 ... chuang chuan a pe lét duh lo a ni an ti,

... nute hñute kan hnek zawng zawng kha
 ... dawn ilang. kan taksa thi thuai mah-
 ... kan rûl zo dawn lova, chuti ang bawkin
 ... hi a boral thuai si loh chuan chu hñute
 ... rullh rual a ni lo an ti.

Vai ho chuan, Awkin ni emaw, thla emaw a
 ... chuan silaite an kap a, Pathian hnen ah "Aw
 ... lungngaihna nasa tak chuan i chung ah a
 ... che a, tuarpui thei che leh tanpui thei che chu
 ... ilang tun ah hian ka tuarpui-in ka tanpui ang
 ... che," an ti a, an au vak vak mai a ni.

Mahse an rindan hi a dik lo a ni. Pathianin ni te, thla te, arsi te a siam a, awk te hi lei hlim a ni tih hre mah ila, Pathian siam bawk a ni a, kan hmuh theih leh kan hriat theih zawng zawng hi Pathian siam loh tuma sjam a awm lo, chuvangin thil siam zawng zawng hian an Siamtu chu an timawi-in an tiropui thlin a, a thil siam ai-in a Siamtu-a chu, fak loh rual a ni lova; chuvangin Pathian ropuizia hriat a, Amah kan zawn a hun zawk a ni.

Tbil tha kan hmuh ang hi,
Tuma'n an hmu thei lo,
Kan Pa ram tbil a ni,
Khawve'in an hmu lo.

tih hla angin, heng kan Vai hote hian an hmu thi-
am lo takmeuh a ni; chuvang chuan a Siamtu
ai-in a siam-a chu Pathian tak angin an ngai thlin
a ni.

Pakunga.

1st Assam Rifles.

I LAWM ANG U

(*Chhunzāwmlhna*)

Aw! a va ropui-in a va mawi em! hêng an sak le
leh, An nu leh an pa an han then tur te hi ngaih
tuah mai pawh hian a va lungchhiat thlak-in pasal
that ava ngai tchlul em ve maw, mahselang, kan
hla-in a sawi tawh angin a vai ram ata ka
hawn leh hun chuan, i hlim in i lawm ang u, ka
lungngaih te hi lawm ah a chang ang tun ah te
"ah ilang," a tih ang tak in, tun a hian blin

leh lawm takin kan lo awm ta a ni, kan ram re-
 thei leh, ram a tak ah chuan, a fate chuan hmun-
 tiu ah, thlamuanna leh zirtina kan lo nei thei ta
 kan ram a roreltu te, an hmuithmai kan en ngam
 ngai hleih loh, Pathian ang mai a kan hlauh thin
 te hmun luah tur chuan, keima hui ngei kan lo thu
 ta bawk si a; tin, Pisa Baba, tau hna lam a, kan
 hlauh em em thin te leh, biak pawh a min chhang
 duh hlei lo an kawngkhar biang ah pawh kan dah
 ngam ngai loh te hmun ah chuan kan tapate 'an-
 lo awm leh ta a; tin, sipai lo zing a puak phur a
 kan kal lai te a hrehawm tehluh vei nen khan kan
 Lusei sipaite ngei an lo awm leh ta si a.

Tin, dandawi in a va kal a dandawi va dil a
 lak hleih theih lohna hmun ah pawh kan hnam
 leh kan pianpuite an lokhat leh ta, sawi ilang sawi
 sen a ni lo, hmun tin ti thlir ilang lung a awi ta
 reng a ni. Misslorary lam ah lah Pastor leh Koh-
 lran tam tak thlarau thu a, kan nu leh kan pate
 an ni si a, kawng tinreng ah a bul ber leh a tawp
 ber a min kualkhungtu, anmahni kual chhung a
 thlamuang a ci leh barin kan lo awm ta. Aw!
 "Ngaihtuah bawk lang lawmin i lo khat ang,"
 hla pakhatin a tih angin, anaute u, ngaihtuah teh
 u, hlim leh lawm tak a awm a hun ta a ni, kan
 manganna zawng zawng leh kan lungngaihna
 zawng zawng te kha lawm ah a chang ta a nih
 hi. Chibai u leh naute u,

Pakunga, Ch. L/N1stA. R.

NGAI NGUN TEH

Kristiante hi, sipai pawl ang deuh kan ni, sipai ho chu, a hnuai ber aʔangin indawt zelin, Field Marshal, (Sipai hotu lian ber) thlengin an indawt chhova, chuti ang bawkin keini Kristiante pawh, kohhran ho zing ah hian, a tē aʔangin, a lian thlengin kan indawt chhuak chho ve a ni. Tiu, thu sawi thu leh Biak-in a ʔawngʔai tur a min ruat hian in, mi tamtak thu sawi ngai lo leh la ʔawngʔai lo chuan, heti angin kan ngai ʔhin a ni, "Pathian Lehkha hrilhiah dan ka thiam si lova, ʔawng la n thlum pawb ka thiam hek lo, beng ka kiang vel a ʔhu te hi. Pastor leh tirhkoh, mi lian leh mi zahawm, Pathian thu sawi thiam leh, hre thuk tak tak hlir an ni si a, kei teh lul hian heng zing ah hian thu han sawi ilang ngaihthlak tlak leh, beng khawn tlak a ni dawn si lova, a zahthlak teh lul vei nen, ka sawi in ka ʔawngʔai lovang", kan ti mai ʔhin a ; chutichuan inluang lo vin, kan zah avangin kan awm bo ta mai ʔhin a a pawl hle a nī, heti ang rilru putu i nih ve bawk chuan, hemi hnuai a tēlkhin tur ka ziak hi lo chhiar lang i taksa nen, lo in teh'khin lang, thiam lo tak leh zak tak chung a, i tih hramna sawtzia i hre thei ang. Vawikhat chu, Sawrkar lian leh Sawrkar lian an indo ta vak mai a, Sipai tamtak leh hotu lian ber aʔang a hnuai ber te pawh heng sipai rual zing ah hian an tam ve em em a ni.

Chutichuan, ral lam sipai ho chuan, an rawn ùm dawn a, an lo sen tuar tuar mai a, silai in an rawn kap dur dur zel a ; tin, a lo dangtute chuan dang thei lovin, an tawlh zel a, nakin deuh ah chuan, kulh lian pui kiang ah tan hmun an lo khuar a ; tin, a rawn ùm zeltute chuan, theihpa tawp chluah-in an rawn kâp a, lei laihkhwar a-si-pai sang engemaw zat lo tang te chu an kâp hlum teuh mai a, a tawp ah chuan sipai pakhat chauh li a nung ta a, a thiante leh an hotu zâwng zawng an zawrnel te nen chuan an thi ta vek mai si a, a tan chuan a va thlaphan thlik dawn òm, chutih lai chuan, ral ho chuan an beih tur kulh chu an kâp leh ta zel a ; tin, chumi sipai pakhat thi bâng a chuan, a theih tâwp in silai puak rangin râl lâm chu a kâp ta vak mai a, râl ho chuan he kan kulh lâk tum ah hian sipai tam tak an awm a ni ang, kan beih pheh mai chuan min lo that vek ang tih an hlau ta a, an bei pheh ngam ta lova, bei pheh sela chuan an lâksak vek tur li a ni a.

Chutichuan, "Kan thiante i pun hrih ang u" an ti ta a ; tin, an thiante an pun lai vel chuan Sipai pakhat a puitu tur chu sang tam tak an lo thleng ta a, an ùm ve ta thung a, a tâwp ah pheh chuan an va that chimit ta a ni.

Hetia sipai pakhat mai, hotu pawh ni si lo, Hawldar pawh tling zo hlei lo, dan hriatna thu leh lehkhî chhiar thu ah pawh engmah thiam ve

hlel lo hian hemi ni hian hotu zawng zawng te leh an Lalber Field Marshal te ai mah chuan hna a lo thawk sawt ta êm êm a ni. Hotu tam tak te chu an ngunhuam nen an lo mu ta, Hawldar tamtakte pawh an hawldarnate nen an borol ta, a thiante zawng zawng pawh chutiingin an lo borol ta a, an ngunhuam leh an hawldar belte chu an engmah ah finna leh sawtna tur thu ah hemi an hnuai a awm thin sipai hi an lo tluk ta lo tih a lang ta êm êm mai a ni.

Heti bawh hian Keini Kohhran zinga naupang ber leh thiam tlem ber te pawh hian kan kiang vel a Pastorte leh Tirbko upate thu khepkhup in awm mahselang zak lo tawpin kan Lalpa hming hi kan briatna angin kan puang hram hram tur a ni, tih hram tumna hian hnehna hmuh theih a ni tih khi mi sipai khian min entir si a, Pathianin a duhzawng apiangte hnenah ropuinate chawimawinate, hnehnte a pe thei-in a pe thin a ni.

Khi kan sipai pawh khian engmah a thiam lora a, a tawp ah chuan Zawrnel leh hotute lovin hnehtu hming a lo pu ta si a, keini pawh-in kan theih ang a kan beih a, kan rilru a thahnem kan ngaih phawt chuan hre tlêm tê leh kam tlawm tak te ni malí ilang, hnehtu kan ni ve thei ang tih Chiang takin a briat a ni.

Pathian chuan, tawng hmang thiam tak te leh tlutawi thiam tak te pawh hi, a endikna chu,

rilru thu a ni si a. Kan raldote huch tur a endikna pawh rilru leh huaina a ni bawk a. Lalna leh kaisanna mai hian, ral ngam theih a ni si lo, chuvangin, ûnoute u, Krista hian kan thianna mai ah min en lova, kan rilru ah min en a ni, rilru a entu chu zah a tul a. Amah a lak ah chuan fimkhur a ngai ber a, Amah chu, kan Lal leh kan Pathian a ni si a, Amah faktu nih leh chawimawitu, rilru ah pawh Amah lainattu, nih kan tum tur a ni.

Englai mah a thu sawi ngai lo leh, tawngtai ngai loten, rilru tak a, Lalpa hmangaih a a thu an puan leh mahni sual zia hria a, ngaidam dil a, tawngtai hrântute chuan, mihring hnen a an dil a ni lova, Pathian hnen a a dil an ni si a; a chhangtu tur leh a sawiseltu tur pawh kan Pavan a Mi a ni tih hriat fiah tur a ni; chutichuan ngaihtuah teh, kan zahmate hi khawvel rilru a la ni ta fo a ni. Pakunga,

MIZO SIPAI

Lunglei a Mizo sipaite chuan, heti ang hian kan lawm thu leh kan Rahsivêng upate'u min zirtir thatzia thu hi, kan sawi thin a, kan tan a hun lawmawm leh hun vanneihthlâk ber a ni-in ka hria a, kan lawm êm êm-in hetia kan upate'n khawngaih leh hmangaihna luang hmun a, mittui chhiarsenloh tifar-in, an naute tlan bo hnu lokir lehite lawm'in leh, tlanbona la awnte tap chung

zawngin leh an mut pawh tuah thei lova, kan felna tur ngaihtuahna avanga, hrehawm tinreng lungngaih sawihleihtheihloh an tuarnate hi, theihngihlhi ni reng a awm lovang.

Kan upate'n min zirtir that zia chu, keini Mizo sipaite hi, thim zing a la awm, êng thu hi hre ve hlek lo hhr kan ni a, kan thlarau rilam leh tui hal tak a awm hi an hmuh-in, kan zing a upa deuh deuh leh Krista lam a lo ding ve lek lek te hi, an Biak in a an hun pawimwh leh an in zir tirna hmun pawimwh ber ah te chuan, Krista chanchin puang darh tur leh, zir turin min duh a, an hun pawimawh tak tak te chu min kian thin a ni, kan sipaite hi mihring sipai ni lovin, Krista Sipai an lo nih theih nan tih an ngaihtuah avang leh lo ni ngei ngei rawh se ti-in, tlawm min ngaih pui êm êm a ni, tih hi a hriat fiah a ni. Heti êm a khawngaihna leh hmangaihna keini Lusei sipaite'n Isua thisen zara kan lo hmuh hi lawm loh rual em ni ang; Kawr thuk tak te chu chhun pawin a awm ang a, tlâng sang tak tak te chu tih phai-in a awm ang, tih zia kha hemi hmun ah hian a lo thleng a ni-in kan hria a ni. Hêng kan upate hi tûn hmêlam thu kan thlir zawngin mi chapo leh mi ingaisang tak te pawh an ni ang; tin, a thente phei hi chu Sawrkar hnathawk a eitur bartur thlaphâng lova nuamsa tak a awm thei leh khawsa thei an ni; nimahselang an ropuira

ang leh an khawvel mawinate zawng zawng ata kha an lo tla thla ta a, keini kawr ruam leh luidung hnim hring mai mai zing ah hian tlang sâng thaw veng ata chu an loelhuk ta a. Kawr ruam a awm te nen chuan kan lo inzawl ta a ni e, Krista thisen avangin lunen khat a inlaintna leh inzirtirna ropuite kan lo bei ta a, kan va lâwm teh lul ôm ! a ni, Pathian malsiwm sakna zar ah kan upa duh takte'n tlâwnng i tak a an neih lai leh an duh lai ngawih ngawih thilte pawh an nan te rilam leh tuihâl tak an hmuh hian pêk leh neih-tir vek min duh a, kan tân a ropuina leh mawina chang tur a min zirtirna hi thlâwn lo hrâm rawh se, chutichuan Pathian malsiwmna zar ah kan unau sipaite ho pawh-in theihpatâwp chluah in kan Upa te thu tha min zirtir hi kan lo bei zel ang a, heng kan unau Gurkha ho te leh kan thiante zawng zawng thim zing a la awm te le kan hrui chluah theihna leh kan Lalpa hma a lawm tak a kan thlenpui theihna tur a lo ni ang, chulo vah pawh heng kan sipai veng chhung thim tak mai, englai mah a Krista chawimawina leh tawngtai a fakna awm ngai blei lo, Krista hian kan awmna kawng-lhar a rawn kik pawh a, hawn duh awm a hnêk in kalh thatna hmun zawk thin Lalberte lalber tlâwmna leh sawiselna hmun ah hian Krista chu lo ropui-in leh kan kawngkharte inhawngin kan veng chhungte hi Krista vawn leh a lalna ram atan.

kən lo siamsak ve theihna turin, heng kan Upate'n min zirtirna hi pawm in theih tawp in Kista Isua chanchin mawi ropui hi, i bei theuh ang u.

Kan Lal Isua zuitu nih hi, hemi khawvel ah pawh hian a nuam ber a ni, mi chapote, milian mi lal leh hausate nun kan awt lova, kan thla-rau rilṭam leh tuihal tak hian, Kista hnen ah puarna a nei dawn tih hria-in thlamuang takin kan awm si a,' 'ka Lalpa hi a mawi ber e, hling lukhum in phuar vel mahse,' tih-hla angin, a mawi-in ava ropui-in, a fate hi min lo va lainat em! Aw Kista zui duh lo te u, tun a chin ah Kista chu rawn zui tawh ulang, hmangailh ropui a man chhiar sen rual loh chu, lawm takin i hmu tawh ang.

Pakunga, Lance Naik

Mizo sipai tan a ziaik.

HRIAT RENGNA LUNG LIAN BER

Mizo ram ah tunlai hian in-hriat-rengna lung lian leh ropui hi kən ngaina in kən hlut leh zual ta, deuh a. Hmanlai in lehkhia ziaik thiamte pawh kan la awm lova, mahse lal leh mi tha te chuan an hlut hle. Tun ah erawhchuan, lehkhia ziaik thiamte kan lo tam ta-deuh a, lung phun tamtak ah te chuan, a neitu chanchin hi an ziaik dul thin a, a tam apiang kən duh thin a ni awm e.

Sap ram ah leh ram dang ah te pawh an hlut hle a, mi ropui thlan chung ah te chuan in ropui tak tak te an sa a, milem ropui tak tak

leh mawi tak te an dah thin a ni. Hông zawng zawng hi a thi tawh a tân khin a ni lova, a dam te tân a ni zawk tih kan hre theuh áwm e. Mit-thi tawh chuan a mawizia leh a ropuizia te an hriat tawh si loh avangin. A ni, bêngghi a tha êm êm mai, mitthite'n an hman tawh loh hi a dam a te hian kan lo hman thin a ni. Mi ropui-te leh mi thate hian an thih hnu-in kan hman tur thilte min hntechhiah thin avang hian in kan sáwt pui ber thin a ni. An dam lai chauchin te kan lo ngaihtuah ching hian min ti lăwm in thil tha te min zirtir thei êm êm a, misual te pawh lo ni sela soal dona rilru te pawh min siam sak thei êm êm thin a ni. Tin, ching an chauchin te chu lungphun a tang a kan hmuh te a ni lova, anmahni thatna mite hnen a tang a kan hmuh a ni ber thin ; lungphun ah thil tam tak a ziak theih si loh avangin, chuvangin lungphun lian ber chu thil ngilnei leh thil tha tih hi a ni. Kan ram a Lungphun ropui leh tlo nei thenkhatte chu Vana pate, Chawngbawla te, Khuangcherā te, Neuva te, leh Taitescna, benghi hmingthang ber a te chu an ni, an chauchin kei-in tam ka hre lova, a hria in rawn ziak ve ula mi tam tak tân a ngaihnawm hlê ang. Chutichuan khawthlang lam a mi hmingthangte khaw chhak lam in an lo hria ang a ; tin, khaw chhak lam a mi'n chuti ang-in, tiu, chhim leh hmar chutiang bawkin. Lehkha

zirte naupang deuh pawh an lo finna hi thil dang a ni lova, mi tha leh mi ropui te chanchin an zir fo avang a ni ber. Hetia zir zel hi a lo nih avangin mi tha te hming hi a dai thei ngai lova, ram tin ah a thang thin in hla tak atang te in hriat theih a lo ni thin a, chuvangin lung phun lian ber ang a lo ni. Taitesena chanchin tlem tē chauh ka han telli ang e, a hre tam in an rawn zawm atān. Khawthlang Lal Hrangvunga khua a mi a ni a, a rualpui te leh a el vetute pawh an la upa chian love. A hmahruaitu a nih avangin a hming a thing ta bik a ni ber, huaisen lam ahte chuan a tluk pawh an awm an ti, Nimahsela chaw ci tlem ah an tluk thei lo ber a ni, ramchhuahna ah hian tē tak tē in bar hnih aia tam a bar ngai lova, mahse a taima ber fo thin a ni. Upate pawh in a hriat phak in duhzawng an sawi ngam ngailo, an sawi hlek a hriat chuan, ni khat kal a lak theih te chu a bei zel thin a ni. Vawi khat chu an ram chhuahna ah kal kawng ah hian chaw an fak a, Tarpilu chung ah hian a thu a tin, an riahna hmun an thlen chuan Upate chuan, "Zan in chu tarpilu muh tur kan duh hi le" an ti a. Taitesena chuan a lo hre ta hlauh mai a, a rûkin zan ah tarpilu la tur chuan a kal ta tlaih mai a, chawhma kal lai a hla a ni si a, a thiante'n an va lam a, an chawfak a a thutua tak chu a kawr hian a lo ak ting mai an ti. Hlauh-awm hmuu a

leh ram reh ah te amah a a awm chu a muang
 êm êm mai an ti. A huaisenziate pawh tam tak
 ziak tur a awm ang a, tun ah chuan a sei lutuk
 dāwn a, a hria apiangin kan ram a mi hūing-
 tlang te chanchin hi ziak ching fo ila ka ti a ka
 han ziak mai a ni. Tlem tlem in rawn ziak vê leh
 u khai. Sawt nân a hmang te pawh kan lo awm
 mahna.

Saichhunga

Sailo.

KRISTIANNAN IN KHAWVEL A SIAMTHATZIA.

A hmasa ber ah chuan kan Kumpinu Sawrkar
 hi Kristian Sawrkar a ni tih in hriatreng ka duh
 a. Mi t herkhat in hriatna te leh finna te, huam
 ropuina te hi amah in a tharg a ni an ti thei e.
 Mahsela Kristian zirtirna a tel hlek loh chuan dân
 tha lo tam tak a tel ve thin. Kristian zirtirna eng
 ah chauh dân tha lo chu a lo lang thin. Isua
 hming hriatna ram leh hriat lehna ram chu a in
 ang lo êm êm a ni. A hmasa berin Roman Sawr-
 kar ah han en ila:—

Roman Sawrkar hi khawvel lam ngaihtuah
 chuan Sawrkar ropui ber a nih lai a awm tawh
 a, finna lam ah te Greek mite'n an rawn ti fīng
 êm êm, tin, chūng lai chuan khawvel a ropui ber
 leh thil ti thei ber an ni bawk. Mahse kristianna
 in a pawlh hma chuan an dân tam tak tunlai mi-
 te rilru ah chuan a tak tak a lang a tam a ni.
 Amphitheater an tih te hi mihringin suauna hnun

a ni, mi chak tak tak, ram khat a chhuan te hi an thlang a, vantlang cunnawm atan te an insual tir a, a chak lo zawk chu a chak zawk chuan ti hlum mah sela engmah a pawl lo; tin, mihring vèk sahuàn ah te an theh lut a, sa te nen an in sual tir thin chungte chu engmah a that loh na leh a sualna te hmu lovin, lawm takin vantlangin lal nu leh lalpa hovin an thlir thin. Tin, Pathian hlauhate a awm loh avangin sualna dang tam tak te leh rûkrûkte pawh a tam. Heng thilte hi tunlai mi-in kan ngaihtuah chuan mi fmg hnamte'n han tih awm rêng rêng in a lang lo. Mahse hmanlai mi chuan a thatlohua an hmu thei lo. Mi fmg tak tak te pawh an awm ve bawh si. Tunlai Kristianna eng a thil tha lo tak tak a lang te hi hmanlai chuan a thatlohna a lang ve lo a ni.

Tin, Sap ram ah te pawh Kristian an luh hma chuan dân tha lo tak tak a tunlai a mi mit a lang te hi a leng nasa hle. Mihring te pawh ransa angin an hralh thin. Mihring inghaisakna te a nasa in ngilueihlohnate a nasa hle thin. Kristian an lo nih hnu in crawhchu dân a that lona an hmuh ngai loh te kha a lo tha lo ta em em a, tunlai a mite mit ah leh thinlurg ah pheh chuan hmanlai mite chu mi a hlir an mi ta. Kristianna eng ah chuan thil engkim a chhia leh a tha a lo lan fiah vâng a ni. Tunlai a Kristian lo Sawrkar chu Turkey khu an la ni, mahse an vèl a Sawrkar dang

dân tha tam tak an lo hria a, hmanlai mi ang
 êm chu an ni lo, mahse an ram chu ram dang nêu
 a tehkhin chuan ngilceihua a awm lo êm êm. Tun
 indo lai a an râl mante pawh an tiduhdah bik,
 hmelma hrem tawk te an thiam lo. Kristian
 sawrkarin erawhehu an hmelmate pawh a pawh-
 mawbna chin chung lam ah chuan mihring chung
 ah thu neih an duh lo. Pathian siam hawk an ai
 tih hria in Pathian zahna an nei thin. America
 Sawrkar leh Turkey Sawrkarte kan tehkhin chuan
 a inang lo nasa êm êm a ni. Turkey mi America
 ram a lo zin te leh lo awm te chuan Pialral a
 awm tluk hial ah an inngai a ni. Mi ram a Kris-
 tian êng in a ên ram a an awm hru a, an ram
 lam awmzia an enkir leh chuan hremhmun ang
 chauh in an ngai a ni. Annahni ram a an awm
 lai in erawhehu ngai ah an neih avangin engmah-
 nun dan mawi leh mawi lo leh tha leh tha lo an
 hre chuang lo. Kristian êng a an en in erawhehu
 raptulak takin a lang ta a ni. Sawrkar tam tak
 chanchin tunah kan chhiar seng lo ang a, chhiar
 zel ila, Kristian ên ram leh a ên loh ram danglam-
 z'a chu kan hre zel ang.

Hemi kan India ram chanchin hi erawh chu tlem
 in han en leh ila. Sawrkar lo len hma chuan nêu
 dan rapth'ak tak tak a tam a ni. Nausen piang
 hma a ber, fatir apiang hi Path'an hnen ah kan
 pe e ti in an nghawng ah an ât hlum a, tui biak

nan an hmang zel ani. Tin, nupate hi a mipa zawk a thih chuan hmeichhia chu mit-thi ruang zing ah chuan an hâl tel zel. Nau-pan lai te-in an inhual a, a mipa zawk a thih phawt chuan a hmeichhia chu eng rual pawh ni sela naupang emaw, nula tleirawl emaw, nula emaw pawh ni se an hâl hlum ve zel a ni. Tin, Pathian tihlawm nan ti-in nghakuai te in an-in-khai a, taksa te nasa takin an intirethei thin.

Hêng zawng zawng te hi a thatlohna hmu lo vin lawm êm êm-in an zawm thin a. Nu leh pa te pawh-in an fanu duh tak hal hlum turte chu tah lovin thil tha lam emaw ka tih tiin lawm takin an then thin. Nausên fatir te pawh chu ui ang mai-in an ât mai thin a; engmah a thatlohna an hre ngai lo. Ama herawhchu Sawrkar hian an rawn khap hnu ah, dân tha leh mawite an zirtir hnu ah chuan a lo danglam ta êm êm. Tunah te hian vanflang mit hmuh leh thinlung ah chûng mi te chu mi â angin an lang ta, Krista êng a kan thlir avângin, mahse châng chu kan aia mi â te an ni tih kan ring tur a ni lo. Krista êng an neih loh vâng chauh a ni. Anni pawh-in Krista êng a an en hnu chuan kan en ang leh ngaih ang bawk in an en in an ngai ta a ni.

Tin, Australia ram lam a Fiji thliarkar lam en leh la:—chûng a mite chu hringei an ni a, an thianta ko khawmin an nupui fanau zing a a

thau ber an doh apiang thlangin kel ang mai-in
 an ât hlum a, an ei khawm thin a ni. Chûng an
 tih lai te chuan engmah rilru nawmlohnate an rei
 hlek lo a ni, ran kan talh ang chauh takzet hian
 an nupui tanaute an talh thin. Mikhual an hriat
 ngai lohte chu an ûm a, an man a, an ei zel a ni.
 Chûng ang te êm a mihring zet awm cha a make
 ti rawh u maw ! ransa pawh an thuk tawh lo ani.
 Mahse an zing a seilian ni la, an ai a danglam a,
 an thitib ah te chek vawng vawng in i inring
 em ? I awmna anga ram êng ah an awm ve
 loh vang chauh a ni zawk e. Chûngte cha enginge
 mihring nun dan ang a nuctir leh thei ang lep an
 ram a lut apiang te chu an lo ei zel si. Lal Isua
 Tihkhohte an ni ! Missionary tam tak an lo ei thin ;
 mahse Lal Isua'n mite a tibeidawng hlen lova,
 an rilru lam hnebin a mite chu thu a hrilhtir a,
 chatiang ransa ai pawh a hmun hmuai zawkte chu
 a rawn ên ye ta. Tunlai chuan an ram ah han kal
 ula, "Aw ! nang hi a ni maw Lusci ram a kan
 ûnan chu, Lalpa nin h nangailma hi a va ropui
 êm ! Ka hmoeh che avangin ka lawm êm êm mai,
 chibai" tiin i kut a lo man vawr vawr in ka ring
 a ni. An hring ei lai chanchin reng reng a hre
 ngam tawh lovang. Tunlai chuan Kristian tam
 tak an awm a, lehkha thiam sang tak tak, Sap
 hna ropui tak tak thawk an tam ta a ni. An
 hring ei lai chanchin a an han hawikir leh changte

in, a then-in an tah phah a, a then in an nuizat tawh a ni. Lal Isua êng chu a va ropui em!

"Ram tin ah Kros thihna hlu hi
Lothang nghal sà tul tak a ni,
Kalvui ah khua lo var se
A chhin en kil tin thleng rawh se,"

Tin, kan Mizo ram hi tlem in lo en leh ila. Chbiartu zawng zawngin ka aiin in hmu sel thiam zawk in ka ring. Sawrkar lo len hma a muanna te kan neihlohzia, kan thil hlauh a tamzia te leh tun hnu a kan engthawl takzia te. Tin, Sawrkar lo kal hnu a nun din pawh hmun hnih ah then theih a ni. Hmanlai a Sawrkar hnathawktute an hlauhawmzia te leh tun hnu a Lal Isua êng a kan huat zawng te ka unau duh tak ah te an lo chan takzia te. He ng hi thu hrau a kim deuh a la chhiar chhuah ah ka duh.

Hrawva.

MIHRING TAN A THU HMANTLAK

1. Zirtirtu tha her chu "hun" a ni.
2. Thu-te khawnvar chu 'thu-sing' a ni.
3. Inngaihtlawmna hi lawmna 'ki' a ni.
4. Khuai angin tul chhen rawh.
5. Hriatna hi thuncihna a ni.
6. Mi rethei inngaihtlawmna nei si lo chu, khawnvar a tui tel lo ang chauih a ni.
7. Thu leh lung hi an paih tawh phawt chuan an lokir leh ngai lo.

8. Mi fîng tân 'thu' a ni a, mi sual tân 'tiang' a ni.
9. Mi tha in khaŵvel tha a hmu chhuak.
10. Chithlum ai-in thu ngaihuawm (thawnthu) reng reng hi a thlum zawk.
11. Moneitu chu ni hnih khat 'chhâng chu "Lalber" ang a ni
12. Mi a hrehawm lai berin a sim tha thei ber a ni.
13. Inngai hlu chuan Pathian nuih a tiza ting chauh a ni.
14. Ngunhnâm (thal) ai-in lei-in mi a that hnem zawk.
15. Hlimna mup mup reng reng hi chhâm lo zing chûk a, kianp leh ta ang chauh hi a ni.
16. Indona tha ber chu i chung ah a awm thin.
17. Hmelma fîng chu thian fînglo aiin a tha zawk.
18. Au vak aiin nungehang in thu a sawi ring zawk.
19. Thian sual i hmuu te chu khuai-in chithlum bawm ang an ni.
20. Leilawnin lui kam tuak a zawm angin rinna hian Pathian leh mihring a zawm.

Hawla,
Thakthing vêng.
Aijal.

JUNE - 1924

MIZOTE THANZIA

Tunlai a Mizo tlangvalte lehkhā lama an zir sei chin hi briat theuh kan duh in ka ring a, tin, briat atan pawh a tha hle reng a. Tun hmalam kum 20 lai kha chuan lehkhā thiam pawh sawi tur an la awm lova. Kum 1903 ah khan ekzamna hmasa ber LOWER PRIMARY hi a awm a. Chumi hma chuan ekzamna awm lovin an zir ngawt ngawta, chumi kuma Lower Primary ekzante chu Saptaweg lam ah chuan tunlai a MIDDLE ENGLISH tluk lai hi an ni. Tin, a kum leh 1904 ah UPPER PRIMARY EKZAMNA a awm leh a, chuta chin chu kum tin Lower leh Upper ekzamna a awm ta reng a, kum 1909 ah khan Aizawl skul ah Middle English ekzamna a awm a, naupang pahni an tling. Chu ta chin reilo tē ah Serkawn Skul ah pawh MIDDLE ENGLISH ekzamna an nei ve leh ta a. Chutichuan Mizo ram ah hian tun thlengin Middle English Skul pahni a awm ta. Kum tin Mizo tlangvalte sawm aia tam mah ve ve in Middle English chu an lo tling ta fan rih. Kum tin Upper Primary tling chu an pung leh zual a, Lower Primary tling pawh an pung deuh deuh zel bawk a ni.

Tin, kan Mizo tlangval Shillong a kal hmasa ber te chu kum 1903 khan a ni a, a dawttute 1903 ah khan a ni a, a dawt leh tu te 1910 ah khan; tin, a dawt leh tu te 1912 ah, chuta chin chu kum tin a tlem a zawng chu tun thleng hian

an la liam ta reng a nê. Tin, Entrance, Matriculation an tih tâk hi kan Mizo tlangval pakhatin Kum 1910 ah khân a tling a, chu chu a tling hmasa ber a ni a. A kum leh ah pakhat a tling leh a, tun ah chuan Matriculation passed zawng zawng an vai in 14 an ni ta a. Tun ah hian pakhatin a rawn ekzam a, a chanchin hriat loh in a la awm a, a rawn tlin ve leh kan beisei êm êm a ni. Tin, Shillong atangin tlangval thenkhat te Dibrugarh ah damdawi zirin an kal a, tun ah mi 7 in s. A s an tling tawh a, Doktor Babu lien 6 Sawrkar huathawk mek an awm ta: Tin tun ah mi 2 chu zir lai an la awm. Tin, tlangval 2 chuan Dacca a Engineering Skul ah Suboverseer an tling bawk. Tin, Cherrapunji Khasi ram ah Pathian thu zirna Skul ah Kristian tlangvalte sawm ai a tam ekzam an tling bawk.

Tin, Shillong Skul zir zawh, a lehkha lam zir leh na COLLEGE ah Mizo tlangval kal hmasa ber chu kum 1913 ah khân a ni. Tin, I. A. tling hmasa ber chuan 1920 ah khân a tling. Tun ah chuan tlangval pathumin I. A. chu an tling tawh a. Kumin hian pahnih an in exam a, an chanchin a la chhuak lo, an lo hlawhtlin a I. A. tling tlangval pa nga neih thuai a beisei awm hle a ni. Tin, tlangval pathum chuan B. A. an exam ta, pahnih te chu kumin a exam an ni a, an chanchin a la chhuak lo bawk. Lo hlawhtling ve ve se lawm-

awm êm êm a ni ang. A hmasa a pakhat chuan a tling lova, Mahse tun ah Sawrkar hna a thawk tawh a, tunlai in Aijal ah Bawrsap puitu 2 na ah a tang.

Tin, tunlai in Mizo tlangval phritual a lehkhazirte chu an lo pung ta hle mai. Shillong ah leh Silchar ah Skul sang a zir sawmhuah aia tam an awm ta. Allahabad ah pakhat a awm bawk. Tin, Calcutta ah Skul sang bawk a zir pathum lai an awm bawk. Tin, zirna sang leh zual College ah paruk an awm a, an zing a pahnih a te chu tun tum a B. A. ekzam mek a te chu an ni. Tin, Calcutta ah Mizo tlangval pakhat Ran Doktor zir a awm mek bawk, nakkum ah hlawhtling a a lo chhuah a beisei awm hle Mizo ram sakawrte, Sebawngte leh ran dang zawng zawng te pawh-in an nghakhlal em em a ni.

Mizo hnam falrah tak hian hnam dang chu el tut kan ni lova, Mizo ram a mite hian Mizo tlangval lehkhazirzia hriat fiah nan ti a zia mai mai lek a ni e. Tun hnu kum tamtak chin ah leh thangtharte tan heti a zia a dah fel hi hmantlak-na a la awm tak dah ah tih thu mai a ni e. Eng kin ah hian Mizo fate hi kan la naupang a, chuti chuan heng hi hnam dang tan sawi tham ni lo mahse Mizo ram atan chuan zia chhuah tlak a la ni rih in a lang a ni.

Chanchin Bu

PALESTINA RAM.

Kan Lal Isua he khawvel a a lokal lai chanchin hi Kristian lo te pawh in thaynthu mai mai a ni lo tih in lo hriat theih nân tiin hmau deuh tawh ah khan Sawrkar chanchin bu vèk ah khawvel chanchin Grik Sawrkar, Roman Sawrkar leh British Sawrkar inzawm zêl khan ka rawn chhuah a. Chutah chuan Palestina ram chanchin kan Lal Isua a lo pian' lai thu ka telh hlek a, chu chu ka ziah chhan ber a ni nghe nghe a. Tun ah hian Palestina ram chanchin chu tlem te in a tawi zawng leh a chiang thei ber zawngin ziah ka tum leh a ni. Hei hian Chanchin Tha in chhiar na te a pui êm êm che u in, Kristian lo te pawh in chanchin in lo hriat chian leh zualna a nih bei-sei in lak khawm a ni.

Kan hriat angin Israelte hi an awm that duh loh avangin buainate an tawh-fo thin a. Athian in mi ram lalte hmangin a rawn hrem thin a, an lo sim in a siam tha leh thin tih kan hriat kha. Chuti angin B. C. kum 500 lai vel ah chuan Babylon lal Belsazara'n a rawn la a, Davida ho sala an man tum chu a ni a. Chu chu Jerusalem chhiat hmasak ber a ni. Tin Juda mite chu Persia lal Cyrus (Kura) khan a la leh ta a. Tin, B. C. 343 vel ah Greek lal Alexandera India ram thleng in a lo lian a, Persia ram pawh a hneh a, Palestina ram hi a chhuhsak a, a thih hnu ah pawh

a upate'n an ro chung ta a. Suria ram ah Sacu-
cida mi an lal a, Aigupta chung ah Pholemic chi
te an lal a. Chutichuan kan Lal Isua lo pian
hma kum 300 vel lai ah pawh Greek mi te leh Juda
mite hi an lo in fin tawh fova. Greek tawng hi
an khual zinna ber a lo ni tawh reng a. Roman
Latin tawng hi an Sawrkar tawng a ni. Sawrkar
lehkha ziah nan an hmang. Amaherawhehu Juda
mi tamtak te'n Greek tawng hmang mahse, Juda
thenkhat te chuan an haw em em a. Jentailte
nen a inkaibhrawih reng reng an duh lova. Chu-
tichuan Suria ram a Seleneid chi Antiochus Epi-
phani an Juda sakhua tihchhiatsak a tum a.
Mathathia puithiam lai leh a pa Maccabus a te
ho an tang a, an indo vak a, Judate chu an chan
a lo tha ta rib a; mahse anmahni leh anmahni
inkar ah indonia a lo awm fo avangin an lo chak
ta lova, a tawp ah chuan Roman Sawrkar an lo
lut ta a ni.

Roman Sawrkar chu chutih lai chuan Khawvel
a Sawrkar ropui ber an ni! A tir ah chuan Lal
ber nei a rorel an ni a, Lal 10 an lal hnu in Re-
public Lal pahni zel kum eng zah emaw dan
thlengin ro an rel a. Tin, Lal thlan thenkhat te
an lo chak ta em em a. Emperor hming pu in an
lo lal ta a.

Tin, Khawvel ram nasa takin an lo hneh ta zel a,
ram zau pui chung ah ro a rel ta a. Roman Lal

Pompeya hian Palestina chu B. C. 63 ah a rawn hneh a, Jerusalemta a la a, chuta chin chu Roman Sawrkar hian a ram lak, ram muang deuh Sipai ngai lo ram ah chuan Proconsuls Republic Lal aiawhtute an dah a, ram dangte chu Emperor in a awp a, a aiawh tu Procurators, Larsap a dah a. Chutichuan Pontia Pilata te Felixa te leh Festusa te hi hmuu hian hian ah Palestina a Roman Larsap lo chhuak te chu an ni a.

Tin, chutia Roman in ram an rawn luah hnu chuan Maccabian lalte chu an chak tak loh avang-in Juda lal chi vek Idumean Lalte'n an lan ta a. Tin, Roman ho hian Juda Lalte chu ro an in rël that theh phawt chuan an lal an phal, an kut a awm chungin. Chutichuan Heroda Idumean lal hian Palestina ram chung ah chuan ro a rel a. He Heroda hi Isua pian lai a nausen thah chiam thu petu kha a ni. Mathaia ziaak Bung thumna ah a chuang. Amah hi Greek leh Juda inpawlh a ni a. Greek tan infiamna in te leh lehkha zirna in te a siam a. Judate tan Biakin ropui tak Jerusalem Biakin a sa a. A nupui leh a fa pahnih a that a, Isua pian hru rei lo te ah a thi ta a. A ram chu a fapate pathumin an insemin a, Archilusa'n Juda leh Idumean ram a chang a, Herod Antipasa'n Galili ram leh Persia ram a chang a, Philipa'n Gaulantis leh Trachonitis leh Jordan chhak lam ram a chang a.

Tin, Archelus hi a chak loh avang leh rò a rel sual avangin kum sawm a rel chin ah an hnawt-chhuak ta a. Roman lal in a ram chu a aiawhtu Pilata a rêltir ta zawk a ni Chuta chin chu Bawrhsap an awm ta. Pilata a lo awm chu Isua hnathawh lai leh an khen beh lai a ni. Tin, Herod Antipas chu fíng tak a ni a, kum 39 A. D. thleng-in ro a rel. A únau nupui Herodias vantlang rem tih loh chung a neitu leh Johana lu tantu kha a ni. Roman Emperor Gatigula in Gaul ah a hnawt chhuak ta.

Tin, Philipa pawh hian kum 34 A. D. thleng in ro a rel a, a rel fel hle, demna a awm lo.

Aiawhtu chu Herod Aggripa I na a ni, hemi hi Heroda ropui tupa an ti mai, he mite únau pathum a tu ber emaw fa chu a ni phawt ang a, a tu ber tih chu an sawi lo. A naupan' lai a tang in Rome khua ah lehkhá zir in a sei lian a, Rome Sawikar chanchinte a hre ém ém mai. A pu Heroda ropui a ram zawng zawng deuh chu a rawn luah a. Kum 41 a tangin 44 inkar chu lalber hming pu in ro a rel a. Mosia dante a vawng fel ém ém a, Kristiante a nghaisa hle. A chanchin a taẃp dân chu Tirkkohte Thiltih bu ah hian a chuang. Tin, a fapa Aggripa II na in a ai a awh a kum 53 ah lal ber hming pu in ro a lo rel a. Juda dante a hre ém ém a, Paula thu pawh a ngaithla a, a ngai thiam hle. Mahse Tirkkohte

Thiltih Bung 25-26 ah hian a 'chanchin kan hua a, nun a thiam vak lo. Chutichuan Juda lalte chu an lo chak lo ta deuh deuh a, Roman Bawrh-sap Felika, Festas te kha an lo chak ta deuh deuh a. Judate chuan Roman Sap te chu an lo hup huih ta deuh deuh in an lo haw ta deuh deuh a, hel an tum ta a. Aggripa II remtih loh chung in an hel ta a; mahse an hinch si lova. Kum 70 ah Jerusalem an chhu chhe ta chiam mai; Chuta chin chu tun thlengin Judate an darh hlen ta a ni.

Hrawva

MIZO RAM CHANCHIN

(*Chhunzawmlchna*)

P W. D. Kum khat chhungin lamlian leh in vawn that nan P. W. D. lam in tangka 114,855/- an seng. Kum hmasa crawh kha chuan 119,014/- an seng. LEIMAN:— Mizo leiman chawi dan ni lovin phaitual dan ang a leiman chawi zat tangka 628-6-6 a ni. Tin, Mizo lam leiman chawi zat tangka 31,475/- a ni. Hei hi Aijal leh Lungleh bial nen vaifawm in a ni. Vai lo in-khat ah cheng 5/- chawi ho nen a leh khawm a ni.

SIPAI:— Mizo ram a sipai ho chung a Sawrkarin he mi kum khat chhung a an sen zat tangka 444 670/- a ni. Kum hmasa ai-in tangka 2859/- in an seng tam zawk.

CHHIAH:— Mizo ram atangin phai lam a hralh tur a thing leh mau leh hrui hnung an tawlh yanga Sawrkar in chhih an lak chu a vai in tangka

88071/- a tling-

THA SEN ZAT:— Kum khat chhung a Sawrkar in kuli an phût zawng zawng chu tha 21,002 a ni. Hetah hian tha 15817 chu Lungleh bial lam a phut a ni.

LUNG IN:— Aijal lung in (tan in) a tang chu kum khat chhung in mipa 24 leh hmeichhia 1 a ni. He tah hian 19 Mizo leh vai 6 an ni. Sawrkar in hemi tan in chung ah hian a sen' chu tangka 485 5/12/- a ni a, tang ho thawh chhuah tangka 416/- chauh a tling.

Makthanga,
Editor.

HRIATTIRNA

German lal'in (Lantera) ka dawr ah ka zuar a a pangngai ai chuan hmun 2 in a eng tha in a hriat a. Tupawh lal'in eng tha deuh duh chuan han lam zel rawh u, neih fo deuh ka tum a ni a.

A man chu cheng 3/8/- a ni a, chu chu a dang man ang a ni.

Nakin ah zawng cheng 4/- a kai leh ang. A lei hmasa chu a vannei a ni ang.

Kulikawn

Thuama

30/4/24.

Dawrkai

LAWM THU

Thiante u, he kan lawm thu ziah hi lo chhiar ve teh u, May thla 4 1924 ni khan Hringchar khua an kan thian pakhat Thanchhunga Mizo sipai a lo thi ta a. Kan mangang hle hlawm. Kan

Pi Zolawmi (Miss Evans) Kan han hrilh a, mi lo lungngaihpu-in a phumna tur hmunte chu a ngaih-tuah ta chung mai a, Sap thlanmual a phum turin a bei a, Sap thlanmualvawngtu in chu mel 2 a ni a, kan Pi Zolawmi chuan Motor a chuang in Sap thlanmual vawngtu in ah chuan a tlan ta a. Chutichnan kan thianpa chu Sap thlanmual ah chuan a thlan kan lai a. Kan laih chhung zawng te chuan kan Pi Zolawmi chu kan bul ah a awm ve reng a, Tin, kan laih zawh chuan kan Pi ho chuan kan Thianpa Thhanchunga chu tha tak leh fel takin kan vui ta a. Kan Pi Zolawmi hian Mizo mi khawngaih em a. Kan lawmna ah te mi lawmpui a, Kan lungngaihna ah te mi lungngaih-pui bawh avangin kan lawm a, kan Pi Zolawmi hi awm suh sela kan thian pa chu dai kiang ah Sihal leh Mulukawh ei zawhna mai tur hmun ah kan phum mai tur a ni a, nimahsela kan Pi Zolawmi mi khawngaih avangin Sap thlanmual mawi tak ah chuan kan thian pa chu kan phum-ta a ni. Hetiahg a Sap nula Mizo chung a tha leh bengvâr hi an awmin ka ring lo.

Kan Mizo raw a kan Unaute leh kan thian te pawh in min lawmpui kan ring. -

In thiante,

Hringchar Mizo tlangval ho.

HRIATTIRNA

Kum tin Kum thar January chanchin bu ah ni

chîn hriatna Kalender kan telh thin hi chanchin bu
la tute hnen ah a thleng kin thin lova; chutichuan
ni tam tak an lo phunnawi a ni. Tus hnn ah
chuan chanchinbu latute hnenah thleng tel thei zel
sela, chutilochu a latu tan a vuithlâk hle mai a
n.

Makthanga,
Editor.

LALBER PIAN CHAMPHAPHAK.

Tun thla June m 3 ni kha Lalber pian cham-
phaphak ni a ni a. Tun hmalam kum tam tak
chhling khan Bawrhsap in an hlut nasa em em
lova, tun tum ah hi chuan Bawrhsap leh Manding
Sap hian an hlut hle in a lang a, chutichuan hemi
ni hian Aijal sipai lammual ah ennawm siam an
rawt a. Tin, Aijal vel Sailo lal ho pawh an sawn
a, Khnmliana, Lalluaia, Kamliana. Ralduha, Khaw-
velthanga, Lalsailova, Rohrenga leh Hrangliana
an lo tel ve. Ennawm siam chu chawbnu dar 2
ah an tan a, zan dar 7 vel ah an tiak a. Hemi
ni hian lammual chu mipui in an awh chhuak tih
theih a ni a, rin in sang thum ai in an tan awm
e. Vai nen, Zo nen kan inpawlh nuai nuai mai a,
tun hmalam ennawm siam zawng zawng ai khan
mi-in an fak theuh a ni. An ennawm siam zawng
chu hemi hnuai a ziaak ang zawng hi a ni:—

1na. Mi pahnih ke phuar kawp a intlansiak 1na.
Heibi Mizo leh Vai naupang tana ruat a ni a.
1na Vandailova leh Suakthuama cheng 7/- an
h ni. 2na Savawma leh Chhunbawia cheng 4/-

an hmu. 3na Bahram Chhetri leh Ranjan Thapa cheng 2/- an hmu.

21a. Lung den : 1na Dengthuma cheng 4/- a hmu.

2na Aichhunga „ 2/- „ „

3na Kamlova „ 1/- „ „

31a. Balŋin chhunga vuaklih vuak luh, Heihi chu sipai ho tum bik a ni a :

1na Latrtbahadur Cheng 4/- a hmu

2na Sanmanthapa „ 2/- „ „

31a Bhimbahadur „ 1/- „ „

4na. Skul naupang leh naupang dang thuam phelli a, dah khawm chawh pawlh a mahni ta ta a inbel leh a tlan :—

1na Rivela Cheng 3/- a hmu

2na Laikhuma „ 2/- „ „

31a Chhunga „ 1/- „ „

5na. Mi pahnih ke phuar kawp a intlansiak
2na. Heihi sipai tana ruat a ni.

1na Zaivawra leh Jualsingh Cheng 7/- an hmu.

2na Bhombahadur leh Dhankir „ 4/- „ „

3na Chhunga leh Singelama „ 2/- „ „

6na. Mizo ho intlan siak—a hlätzia tawng
800 a hla a ni.

1na Dailova cheng 4/- a hmu.

2na Zuala „ 2/- „ „

3na Aichhunga „ 1/- „ „

7na Balŋin chuung atui hawlh buak:— Heihi sipai ho tana ruat a ni, a, a thiam berin cheng 5/- a hmu.

8na. Rahsi ho intlansiak:—

1na Chawnga cheng 4/- a hmu.

2na Taieka „ 2/- „ „

3na Sekawia „ 1/- „ „

9na. Intlansiakna bla ber. Chitelui atangin
lammual thlengin an tlan : sipai ho chauh an ni.

2na Bharat Gurung cheng 12/- a hmu.

2na Narbahadur „ 6/- „ „

3na Bombahadur Chhetri cheng 3/- a hmu.

10na. Chhangphut zing a seki phûm, hmui a
inzawnsiak:— heihi naupang ho ta bik a ni.

1na Chala cheng 3/- a hmu.

2na Taia „ 2/- „ „

3na Muana „ 1/- „ „

11na. Vawkpa sum thum chhuah-a a man a-
piangin-a neih. Mi pahnih ke phuar chung theuh-
vin mi tamtakin an òm a, Zuala leh Roia'n an
chang. Vawkpa hi cheng 8/- man a ni.

12na. Hroi pawh:— Heihi sipai ha tana ru-
at a ni. A chak lamin cheng 16/- an hmu.

13na. Vai naupang intlansiak:—

1na Sarke Limbu cheng 3/- a hmu.

2na Bhumbahadur „ 2/- „ „

3na Ninbahadur „ 1/- „ „

14na. Midum (Santal) ho intlansiak:—

1na Budon cheng 4/- a hmu.

2na Bodo „ 2/- „ „

3na Mongol „ 1/- „ „

15na. Naupang zing a pawisā vawrh : pawisa cheng 5/- man vawrh ral a ni.

Hemi ennawm siamna a lawmman hmutu ho hi Bawrhsap nupui-in lawmman ziaik ang zel hi a pe a, lawm êm êmin an tîn ta. Tin, heng ennawm siam chhung hian khuangpui an tum a, Sap ho 15 in thingpui an in a, Vai mi tha hovin an in bawk a, lal hovin thingpui leh zu (Kantîn zu um 5) an in bawk a. Mipui ho thingpui tîn sei 10 emaw, leh mithai mon khat leh ser 10 leh sikret bawmpui nga leh sâhdah zial bawmpui khat leh a chanve lai kan t̃hêh bawk. Tin, Sikin Sap leh Bawrhsap nupui-in lal ho thla an la a ; chuti-chuan lawm êm êm in an tîn ta. Bawrhsapin nasa tak a seng a ni. Pathian zar ah hetiang a hlimna nasa tak hi nakkum ah a awm leh kan beisei a ni.

Chanchin Bu.

LALHO RAWNNA.

Tun tum a Bawrhsapin Aijal lammual a lalber pian champhaphâk avanga ennawm a siam tum a, lal ho lokal khawmin thu an rawt a, chu chu heihi a ni:— “Kan Mizo ram a lal ho hian in khawm ni a mi dang aia inhriatchianna thuanh-naw dang, mi naranin an sin leh an fen ve theih loh hi ching chhuak ila, tun hnu ah kan tan a tha ang e,” an ti a, lal tupawh chanchinbu ah hian kan han rawn che u a ni a, in rem tih leh tih loh

dan han zia²ak ve ula, Chanchin Bu ah baw²k kan chhuah ang²a, chutichuan a tawpna mi tam zawk in in remti²hna ang dan chu zawm rel ila. Tin, thuamhnaw awmdan tur in duh zawng tur ang han zia²ak kim baw²k ula.

3/6/1924.

Alakthanga.

INDO ROPUI

Kum 1914— 1918 inkar chanchin.

November 1923 thla Chanchin Bu ah Indo ro-
pui chanchin ka zia²ak kha, tunah hian ka han chhun-
zawm leh a ni. Khami thla a ka sawi hnuhnun
ber kha, "Chutichuan inbeih lun chauh chu thup²ek
kan nghâk ta a, heih khawvar lam dar khat leh
minute 45 vel a ni," ka ti kha a ni a.

A zawmlehna chu heih a ni:—

Kan Kornel Sap chuan, "Inpeih rawh u," -ti-
in thu a rawn pe a, France sipai rual khat chu
an inpeih nghâl kan hmu phâk a, heng vel lai hian
mi tin han inring chu tui so ang mai-in mahui
taw²k chuan kan lum pup mai tih theih a ni. Silai
puak rang tak êng nei si, hmehma an huaih zia
hriat theihua ka han kâp a, a êng pup pup mai a,
chuvelh kan Korrel Sap chuan hma a hruai a,
kei-in ka zui a, minute thum a chin ah chuan
German lei laih khwar hnai ber kan va thleng
a, chutah zet chuan sawi ngamloh khawpin kan
inbei ta a, tu tih bik pawh hriat lohvin France si-
pai nen Sap sipai leh German sipai nen thisen in

kan luang za ta nuai nuai mai a, reilo tē a chin ah chuan lei laih khuar chanve chu mihring ruang in a khat deuh thaw ta mai. Mi thenkhatte chu mihring an lo thuh avang hian "silai fei hmanna a thawveng zawk a lawm" ti-in an lawm zawk mah mah a, an chhun theih theih chu an chhun hlum rum rum mai a.

Chutia kan inbeih nuai nuai chhung chuan kan lam inbiak theihna vawngtu hotu Jimmy Boyd a ho chu an inbiaktheihna thuamnaw tankim kengin an lothleng a, kan hnung lam a kan pawlte chu kan Kawrnel Sap chuan a han pun a, (chung chu chutia kan inbei bichih avarga laipui kap ngam lova kan chhang ngai a lo awm an ni a). Anni an han chēt veleh "Bei r'u," ti-in thu a han pe a, rei lo tē a chin ah chuan German lei-laih-khwar min hnaih ber cūu kau han chang a, kan bei zel a, hmelmate tanna hmun ralṭi tak mai ah chuan kan va thleng a, German laipui hlauhawmzia chu sawi theih pawh a ni lova, rei ngial phei chu hmalam sawn thei lovin kan han awm rih a, chumi chhung chuan an lo inpun hman a, keini pawh chu kan inpun hman bawk a, anni lam leh keini lam laipui chu an inbei rum rum mai a. Rei lo tē achin ah kan hotute'n "Bei rawh u," an ti leh a, chuta kan han inbei zet chu thu in a sawi fiah, zawh loh a ni. Hmun tū hi German sipai ruang in a khat a, chu chu kan lam sipai kah hlum a ni a,

a la thi lo-a-te chu an rawn in pumpék zêl baw
a, keini'n kan khalh khawm a, kan awmna hmun
lam ah kan kaltir zel a, kan awmna hmun chu
kan inbeina hmuu a tang chuan mel khat a hla a
ni.

Tin, kan tin hun a kan awmna hmun kan
thlen chuan kan pawl chu kan han inehhiar dawn
a, chhiar khawp a dam pawh kan lo awm mang
lova, kan pawl hotate zawng zawng chu an lo
thi ta deuh vek hlawn a, sipai rual (Battalion
zing ah za zel ah mi 70 emaw zel kan lo thi bo
a lo ni a. Chumi hnu rei lo tô ah chuan khua a
lo var ta a, kan Kawrnel Sap chuan kan pawl
zatve hotu atan min dah a, a zatve ani'n a chang
kei-in kan pawl zing a la tûk deuh deuh ka
thlang chhuak a, hemi ka thlan zing a mi dawt-
tute chu Sureant Gibbs leh Corporal Webb an ni
a, chutic huan kan kal leh ta zel a, chumi kan kal
leh ták na zel chu avang ka la rawn ziak leh ang
e. - Indona-a-telva.

KAN THEIHINGHILI TA E.

Kan Mizo ram ah hian mite an lo thiamin an
lo fing sawi ta em em a; chuvangin dan sual tin-
reng a lo chhuak tan ta mék bawk tih theih a
ni. Tin, thu dang ah te pawh sawiselna tur a
kan awmna a lo tam ta mai a; chuvangin a hmuai
a thu ziak hi lo chhiar ve teh ang che u.

1. Saptawng a i tawng theih si loh chuan

Nghawngawrh (Tie) hi Sap dan ang kher hian awrh suh. Tin, Bow-tie suiikhamphci hi a zah-thlak zawk, nghawngawrh naran ai pawhin.

2. Sapławng a i ławug theih si loh chuan Sap lukhum vār emaw, a uk emaw chu khum ve suh Sap ławng i thiam a, mite'n emaw, Sapte'n emaw an biak che a, i chhan theih dawn chuan engang pawhin inchei mah la, i tan a thiang a ni.

3. Inathawh nen a mniawi lo tak a inchei hi atthlak a ni tih hi hre bawk ang che.

4. I hming tawp ah i hnam hming dah kher suh, vai chi inten (caste) nei angin, nangmah in i zir chuan i huam leh i hming an hre thuai mai ang.

5. I tangka hmuh zat chu zu man ah chhiar tel suh; chutlochuan Mizo ram tirethcitu i lo ni thuai mai ang.

6. Kristian i lawt chuan mahni hnam i chawimawi lo a ni.

7. Heng zawng zawng hi nuihsan a zawm lo mi i nih chuan, ka hnung lam ah mi-in min nuihzatbur reng a ni tih hi hre bawk ang che.

I thian,

Dan tha duha.

THUPEK

Kum rei lot³ a chin ah thing a lo tām dawn a, chuvangin lai zawng zawngin an khuate tām

awm hun a buh awm loh lai a thil ci theih an
 chintir tur a ni: chûng chu âlû, bahra, kawlbahra
 pângbâl leh bâl an ni tur a ni. Pangbâl hi a t̃hang
 duh hle a, a bulbâl a lian duh si a, a t̃angkai b̃ik
 a ni. Tun a t̃angin in lo inrin-lâwk a hemi ka
 sawi-a-te zawng hi khaw tin a nasa takin in chin
 chuan t̃hingtâm hun ah eitur mangang lovin in
 awm thei ang.

N. E. Parry, Bawrsap,
 Superintendent,
 Lushai Hills.

Aijal
 19na May 1924.

HRIATTIRNA.

Lal tupawh thingpui huan siam duh chuan ka
 huenah mi dil rawh se; tin, kei-in thingpui-chi
 emaw, a tiak emaw thlasik hun ah ka lo ngaihtuah-
 sak ang. Tin, chumi zawh a a phun dante in-
 hrilhshahna ka siam ang. Tunlai in mi tam takin
 thingpui tui an in a; mahsela thingpui kung thing-
 tlang khua a h a vâng hle si a. Dawrkai a t̃anga
 thingpui lei ai chuan mahni huan a chin theuh chu
 a t̃ha zawk êm êm a ni.

N. E. Parry, Bawrsap
 Superintendent,
 Lushai Hills.

THU PEK

Tunlai hian rawt̃hing a p̃arin a rah avangin
 Mizo ram hmun tin a mi in t̃hing kum rei lo te
 chin ah a lo t̃âm leh dawn in in ring a. Tin,

thingtam lai in sazu a puang vakin buh a seh zo vek ang. Chutichuan tun apang hian lalin a khua te sazu tihhlum thu rawt rawh se; chutichuan thingtam hun ah sazu a tam lo deuh ang. Chuvangin tun ah hian lai zawng zawngin in khuate sazu tihhlumtir rawh u, khaw chlung ah leh lo lam a sazu kua emaw a awmna awm phawt chu zawn a thah zel tur a ni. Thang emaw kam in len in emaw tuam fo rawh se. Tin, hetiang a tihhlum satliah chhiar lovin lai tupawh-in sazu tur an duh chuan mi dil rawh se; tin, kei-in ka lo ngaihtuahsak ang a, a man erawhchu a awm ang. Tun atangin hetiang a sazu kan lo suat fo chuan a sawt em em tur a ni; amaherawhchu thingtam hun kan nghah chuan engmah a sawt lovang. Bial Rahsi in khawtin a sazu an tihhlum zat thlakipin ka hnen ah an Report tur a ni. Khawchhiar zawng zawngin an khua a sazu tihhlum zat an chhin-chhiah bawk tur a ni.

N. E. Parry,

Bawrsap,

Superintendent, Lushai Hills.

HRIATRENGNA LUNG PHUN THU

Lung phun thu May thla Chanchin Bu phlek lli a in ziaik thu hi a lawmawm em em, thil thenkhat ah chuan a hman dan kan thiam lo: Lal khua emaw, Melveng leh Awmpui emaw Sawrkar lamlian kiang hnai a awmte, lamlian atanga mel khat emaw, mel huih emaw, mel thum

emaw lai a awm emaw te pawh-in lamlian a lung an phun kher hi a thatlohna a awm. Lung phun ni, dan naran in, a thi-a-te thlan a phun tur a ni. Mahni kawtlai pawh ni si lova. An khua atang a phun phakna tur lamlian a awm phawt chuan lamlian ah an phun zawk thin, thlan a phun lovin. Mi vangtlang kawngpui a mi hmuh tur ngawt a phun chu chapona angin a lang a ni. An phunna chhar mihring thlan chu a awmna chin pawh a briat si loh.

Sawrkar kawng lamlian bul a lungphun chu sialin emaw, bawngin emaw tithlu ta sela, a phuntu chu a thinur dawn lawm ni? A thinur in ka ring. Tunlai in mi tam tak sebawng a sumdawn in kalkawng dung ah an kal zut zut si a; chung an sebawng khali te emaw se kai in emaw lungphun chu lo titlu sela, thu buai ah emaw siam an tum awm si a; chuwangin lungphun avanga thu buai reih bak reng a awm ai chuan, a thi ate thlan ah ngai phun sela a tha in a lang zawk a ni.

Hetiang lungphun tithliah thu ah hian mi pakhatin kum 1923 khali thubuai a siam a, a fa lung chu a thlan a phun lovin lamlian ah a phun a, mi pakhat sebawng buh phurin a titlu a, thu chhia siamin se chawitir tumin an inkhing a. Chuwangin mahni thlan kiarg zel a lungphun a tha
zawb.

Tunga, Rahsi

Aijal 31/5/24.

TUNLAI THANGTHAR

He thu hi mi tamtakin lo ziaak tawh mahse-la, pawimawh êm êm leh tûl êm êm a ka hriat a-vangin ka rawn ziaak ve leh a ni.

Tunlai thangthar hi kan pi, pute nên kan teh-khin chuan, kawng tam zâwk ah kan fel zâwk tih theih a ni a ; amaherawhchu chhe lam tha lam a tlâwmngaihna leh taimakna ah hian, hmanlai mite chu kan tluk lo êm êm ni-in ka ring. Upa thu khawm te pawh hian, "Tunlai thangtharte hian chhe lam tha lam a tlâwmngaihna leh taimakna an nei tawh love," an ti thin a ni ; chu chu tunlai thangtharte min demna ber ni-in ka hria a. Tin, chumi min demna ber chu hriat chian kan dub chuan, awmdan ah leh chêtzia ah hian kan ngaihtuah duh chuan a lang Chiang êm êm a ni a ; chutichuan pawimawhna (chhun tlan zan tlanna) te emaw lo awm sela, hming hmerh neih leh tih bik neih bik te a lo ngai ta mai hi a pawl êm êm a ni. "Hmanlai chuan chutiang rêng rêng chu a awm lovā, chutih-a-hnêkin a chuh hian an inchuh zawk a ni," an ti. Tlawungaihna leh taimakna ah hian lawina leh himna ropui tak a awm a, chu chang chu ni lovin hnam mawina a ni a ; chuvangin ûnate u, hnung lam ah tawhkir lovin hmalam i pan zel ang u.

Thil engkim a pi leh pu, leh nu leh pate khûm hi thil khirh tak leh thil harsa tak a ni a ; tin,

chutiang a awmte chu mi fel a sawi an ni baw
rêng thîn a ni a, keini pawh chuti ang a kan
awm chuan mi fel a chhiar kan la ni dawn zuk
ni a. Khuaiiaia, Lalhleia Khua.

LALBÈR PIAN CHAMPHAPHAK

Reick lal Lalluaia chuan June ni 3 ni hi
Bawrhsap ang bawkin a serh ve a, awmini a
khâm a, vawh leh ar in rui an theh a, nula leh
tlangval an zai a, tlailam ah hlimna tinreng an
thiam zâwng apiang an siam a, silai pasarîh a
rual in an kâp a; tin, meipui reïek tlang chhip ah
an chhem bawh a. A khawper Tuahzawl ah chuan,
an bei nasa hle bawh a, ar 50 an ei. Lusei dan a
khuangehawî ni leh kût ni ang bawh in an hlim
hle a, Pathian thu an rin a chin hemi tum hian
an khua in hlim ber in an ring a ni. Lal dangte
pawh in he ti ang hian lo hlul ve thei sela a
lawmawm êm êm tur a nê. Chanchin Bu.

THE FING TAWI TLEM

- (1) Thil tangkai ber chu a riruang a ni; eng-
pawh kan tih dawn apiangin, kan rilru a lo in-
riruang hmasak avangin.
- (2) Khawngaihna leh hmangaihna chuan ûnau, laina
a siam.
- (3) Min khawngaihtute khawngaih ve loh chu,
sualna lian tak a ni.
- (4) Thil hlauhawm ber chu, sualna a ni a, chumi
sualna ata chu thil thalo tierêng a lochhuah a-
vangin. Khuaiiaia, Khawchiar Lalhleia Khua.

MIZO LEH VAI

CHANCHIN BU

BU 8NA

AUGUST 1924

A man kum 1
ah Ch. 1/3/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Ghuahatu (Publisher):- The Assistant Superintendent.
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA THU AWM.

	Phék		Phék
1 Mizo Ram	170	11 Ti Tawh Suh	179
2 Khawvel Sipai	178	12 Hriattirna	181
3 Hriat Ve a Tál e	174	13 Thu Nawi	182
4 Hriattirna	176	14 Shillong Mizo Nau-	
5 Hriattirna	177	jang Chanchin	183
6 Hriattirna	177	15 Muallianpui Khua	186
7 Hriattirna	177	16 Standing Order	189
8 Lal Ho Rawnna	178	17 Notice	190
9 L 1 Ho Rawnna	178	18 Bah Dah That Thu	190
10 Hriattirna	179	19 Vanduaia Chanchin	192

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS. AIJAL.

MIZO RAM

Chhunzawmlehna

Nimahsela innci duh a inngaite ai chuan dawt sawi a lian zawk. Tuma hnena tisual lova zu no khat in ai-in salam chawi pawh a lian zawk ang, chutichuan nula ngai leh zu no khat in chung a ngaihtuahna a awm chuan, dawt sawi leh mi vel leh salam chawite tan chuan ngaihtuahna awm ve awm tak a ni.

Zosang aiin phai ram ah hian, buhte citur dangte a tam a, hna thawh pawh a hahdam a; nimahsela a dam theih loh.

Hci avang hi a ni :— Phai ah chuan nite a sa a, thote a tam a, thlite pawh a tlem deuh.

Heti angin awm sela a dam theih ang :— Chawlingte ei ching lo sela, bungbel fai takin nawt se sela, Thosilen nei bawh sela tui luang lo te in ching lo sela, Kawh chhah tak hak ching bawh sela, lukhum nen nisa taka hian kawr phelh vek aiin kawr chhah apiang hak zawk tur a ni lukhum nen chutiang chuan phai-a pawh mi an dam thei ang, phai ram a awm dan leh zosang a awm dan a dang tur a ni, phai awm chuan vai nun dan ang hi an en tur a ni.

Khual zin emaw, sapel emaw hian thian neih a tha, pahni a kal aiin pakhat a kal hi sa pawh-in a zuam a, seh pawh a seh duh bik a ni, tluk sual bah palh pawh a awm theia, chutichuan thian neih hi a-tul a ni.

Tun ah kan Bawrsap thar hian kan Lushei ram hi chei a tum hle a, Thingtam hun rin lawkna thu leh Thingpui thingtlang lama chin darhna hi a ngaihtuah êm êm a, heihi thil tha tak a ni pawisa tam tak a hum ang. Zu in mite hi chuan anmahni buh ei vai sak thlum an ei a ni a, pawisa lo pawh-in zu ei theih a ni.

Mizo ram ah hian Kristian kan lo tam ta, zu in lai ang bawk khan thingpui hi thenrual in-lawm nan chhe lam tha lam ah kan hmanga, a zah-awm ve loh avangin naupang te thlengin in a ni, pawisa a lei a ngai zel si, chuangin an lo chin puitlin hun chuan pawisa tam tak mi chhan-him sak dawn a ni. Hci lo pawh hi hriselna te, huan thlai thute hi a ngaihsan zawng tak a ni a. Cole sap khan kan ram hausak theihna leh mi re-thei ber te pawh an nunna an hmuh theihna tur an thawh theih zawng te a ngaihtuah a, mitdelte chen pawh in an nun nan an theih zawng a Sawrkar hna an thawk a, amah avang khan Mizo ram hi a lo tha sawt êm êm. -

Tun ah hian Cole sap ang tak kha Sap kan lo nei leh ta a, thil thar kan ram tan a tha tur hi mi la ngaihtuahsak leh a rinawm a ni. Thil zir kawng ah te pawh tha lehzuai in i bei ve ang u; thlai chin kawng ah te pawh taima lehzuai in i bei ve ang u, thei kung phun te nen; chutilochu-

an kan ram mihringte hi mi ram in mi hip zo tak tak dah ang e. Mi ram a te a kan kal peih siloh pchuan kan ram a tan ngawt hi chuan lehkhā zirte hi an la chhawr thei em em lovin a rinawm. Lehkhā thiam emaw thiam lo emaw, mahni kuta bna thawk mite tan chuan heihi fuh-na tha ber a ka ngai. Luidung phaitual kal pawh theihna kam a la hmun emaw, serthlem huan emaw, hmarcha emaw thalbrit hmun emaw siam hi a ni, heihi mi in a tih chuan Sawrkar kna-th vktute pawh a awt lo thuai arg, mi-in lui-kam a serthlum kung 500 te chu lo phun pui tling thei sela. kum tin in cheng 1000 lai a hnu thei ang a, 100 khaw kirm lo nei nen an intlek thei ang, chu lo pawh dailuah dawrawn hmun emaw siam sela, chu mi dailuah kung a chuan thalbrit ching sela a tha bawh ang thalbrit mon khat a cheng 80/- lai a ni. La mon khat cheng 20/- emaw a ni. Hma icha non l cheng 20/- lai bawh a ni, heng hi thil harsa a ni love, kan thlawh hma neih pangngai ang chauh bawh kha a ni, hei chauh hi a ni kan Mizo ram hian din chhahna remchang a neih ve ni.

Mizo ram hian ram darga mite a hip lut ve mang lova, kan vel ramte hian mi hip bo zawk zel avang hian kan pung ve thei lo hle. Chutichuan lalte pawh-in mahni khua tih zau tum theuhvin hetiang hian ti sela a tha ber awm e:—

Kan ram leh kan lui te hian a zir ve loh a-
vâng hian kan ram hi tundin ava harsa êm ! Hna-
thiwhnate a vâng avang hian kan lehkha thiam
tha tha te an la awm mai mai thei e. Enna lam
pan ai hian kan thim leh deuh deuh ang tih ava
hlauhawm êm ! Kan bub thlawh te leh kan thlai
seng te engmah tham a ni si lo, thei kûng phunte
leh la hmun siam te a kan tan vak loh hi chuan
kan ram a tangka awm chhuu hi vai dawr nân
kan hmang zo vek ang a, eng nge lei man a kan
kan pêk ang a, kan tirkoh te leh Pastor te eng-
nge hlawhtir tâk ang ?

Vai pi an lo lian, Sap pui an lo chuang chhuak,
Chung Pathian thu an hriib, mihring an sang ohhuak,
Atna a liang zel ang, thimna a bovang
Hriatna pangpar a lo val ang.

Tih hla hi kan sa si a, kan ram hi lo pachhe
ta tawlh tawlh ila, Enna lam pan aiin kan lo
thim leh tawlh tawlh ang tih a hlauhawm a ni,
Lalhuta, Sailo.

KHAWVEL SIPAI.

Mi taun takin kan Kumpinu Sawrkar hi Sipai
nei tam êm em in kan ring a, mahsela chutiang
a ni lova, a nei tiam êm êm mai a ni :—

Russia	Sawrkar in sipai	1,003,000	a nei
France	" " "	732,248	" "
Switzerland	" " "	500,000	" "
Poland leh Italy	" " "	250,000	" "
Spain	" " "	240,000	" "

Holland	Sawrkār in	sipai	163,262	a	nei
Britain (Kumpinu),,	"	"	156,935	"	"
Czechoslovakia	"	"	149,877	"	"
Jugo-Slavia	"	"	130,000	"	"
Rumania	"	"	125,000	"	"
Greece	"	"	110,000	"	"
Germany	"	"	100,000	"	"
Belgium	"	"	86,531	"	"
Turkey	"	"	80,000	"	"
Portugal	"	"	40,000	"	"
Hungary	"	"	35,000	"	"
Sweden	"	"	32,000	"	"
Finland	"	"	30,000	"	"
Denmark	"	"	27,000	"	"
Latvia	"	"	20,000	"	"
Bulgaria	"	"	20,000	"	"
Norway	"	"	16,000	"	"
Estonia	"	"	16,000	"	"
Lithuania	"	"	15,000	"	"

Kumpinu Sawrkār sipai hi India ram ata chhiar lovin a ni. Turkey Sawrkār sipai hi cawhchu Asia-Minor ram a sipai chhiar in a ni. (Statesman June 22 1924 at). Makthanga.

HRIAT VE A TUL E.

Kum 1911 leh kum 1912 aṭang khan, mizo fate'n dawrkai kan lo ṭan ve a, chāug lai chuan Mizo fate kut ah pawisa pawh a la awm hle rih a. Sawrkār in kan ram an luah a, hman tin ah

pawisa an sen dārh a; Kuli hnā te kan thawk a, Abawr ram ah te kan kuli a; France ram ah Labour Corps hua te kan thawk a, chutichuan kum 1920 thleng hian Mizo fate kut ah pawisa a la awm a ni a. Tin, Mizo fate'n pawisa hman dân kan thiam loh êm êm avang leh silhsên chung ah mahni phu tawk ang chauh a kan inthuan thin loh avang hian kan lo pachhe telh telh a lo ni. Tin, Kawlthi lei nân Barma ram ah chêng 4,000 lai kan theh lût a, chu lovah dawrkai bungraw lei nân hian chêng 10,000 lai an hman bawk a. Dawrkai in phaitual ah an thawn zêl a, tangka chu lokit leh lovin bungrua in a lo chhuak leh a. Kum tin in Mizo ram ah tangka a tlēm telh telh ta a lo ni, tangka aṛlo tlēm deuh deuh na chu hei vang hi a ni ber:— Kan ram aṭang hian ram dang a ni pawisa lak chhuah ve na kan neih tawp loh vâng a ni ber, tun hmalam dân ang fova kan awm a engmah ngaihtuah chuang lova kan awm zawngin kan ram hi a rethei deuh deuh dāwn a ni e, chuvangin ram dang tangka lak chhuah ve na kan ngaihtuah tur a ni. Hman ah pawh unau tam tak hnen ah Chanchin bu a ziaik lovin ka hrilh fo tawh a ni. Tun ah hian ram dang tangka lak ve na chu heihi a ni: Tupawh in brehawm pawisa lovin lo bei hrām hrām ila kan ram rethei tak hi a lo nuam ve ang.

(1) Lapar kan ching ang a mon ah chông 20 te a

hmuh theih, a man theihna ber dawrkai
kan ngaihtuahpui zel ang che u.

(2) Chhawhchhi hâng hi a ni vai hovin Til
au ti a. hei pawh hi mon ah chêng 9 ai-in
a tlêm ngai mang lo. Kum 1923 ah khân
mon ah chêng 15 Phaitual ah a ni.

(3) Sawhthing pawh a tha.

(4) Bil pawh a tha.

(5) Hruï pawh a tha bawh.

(6) Mau tawh bawh ila. (7) Thirg pawh.

Hruï khi kan han hrilhsiah ang e:—Hruipui te,
Hruitung te, Mitperh te, Kawrtai nen an ni. Hêng
ka sawi te hi luipui kam hm un neih a ngai deuh
ya; mahse tlang a awm te tân chuan Aijal Dawr-
kai ah Lapâr te hi in zuar tur a ni. A man tur
kan la hrilh thei rih lo che u.

Mahse a tlêm lovang, lei lo mah ila, kan thawn
sak ang che u. Mizo ram a tangka awm tak loh-
zia leh kan rêtheihzia hi Dawrkai atangin Chiang
takin kan lo hria a ni.

In unau pa

Pachbunga,

Aijal, Bara bazar.

HRIATTIRNA

Lal tupawh, melveng emaw, awmpui emaw
Borsap thu hm lova pêmte, an khua a lo awmtir
chu ka chawitir zel ang.

Sd. N. E. Parry,

Superintendent, Lu hai Hills.

HRIATTIRNA

Meitei ram hel lai (1918) a Lalsailova Kelsih
lal leh Thanghrima hova kal te tan khan tang-
kapui a lo thlerg ve a, tupawh chumi tum a Mei-
tei ram lam a kuli hna thawk a kal te khan
Borsap pisa ah an tangkapui lam turin lokal rawh
se. Amaherawhchu amah ngei (luli a kal) chu a
thih tawh chuan a chhungte amah hnaih ber a-
piangin rawn lam rawh se. Tin, pisa ah- tang-
kapui pe turin ka lo ngaihtuah zel aug.

Sd. T. Luaia,

Date Aijal,

Asstt. Superintendent II

The 18th July 1924.

Lushai Hills.

HRIATTIRNA

Thirhrui in-biakna thlun kiang a thing lian
kit in mi in thirhrui inbiakna hi an vuak chah tir
a, thirhrui inbiak theih lovin a awm thin. Tun a
chin ah tupawh in thirhrui thlun kiang a thing in
kih in, vaw chat tir lo turin fimkhur rawh u. Thir-
hrui in vuak chah tir chuan a pawt ang.

Sd. N. E. Parry

Dated Aijal,

Superintendent,

The 2nd July 1924,

Lushai Hills.

HRIATTIRNA

Sa kah loh tur thu pek a, ramsa te kah loh
tur hming kan ziaik zawng kha hemi hnuaia a ram
sa te hian thlak tur a ni.

Samak, Sazuk ki hmul pa, Sazuk ki nei lo pa, Sa-

zu pui nu tiam loh, sa nu dang zawng zawng,
Samak no, Sazuk ki nei lo no leh Sazuk ki hmul
no Kumkhua in kah loh tur.

Sd. N. E. Parry

Superintendent, Lushai Hills.

LAL HO RAWNNA.

Tun kum 1924 June thla Chanchin Bu ah kan
nan te hovin lal puan atan mani rem tih leh duh
zawng sawi theuh tura lal ho zawng zawng an
rawn na ah khan ka ngaih ve dan ka han sawi ani.
Mi dang te sin khap theih anih chuan, hmanlai
kan pi kan pu te lo chin pangngai hi upa leh nau-
pang te tan pawh a mawi in a tha bawka a, a
siam pawh a awl bawka. Chutichuan puan ngo
atan chuan Mangpuan kan tih hi a dum leh a
sen in tial sela chumi a dum leh a sen thlur a
tial lai ah a ngo zai thum lek in thlak ila a lai
sen in ti ila a tha ka ti ber ani, heih lal puan
pangngai ani a ka remti ber ani

Hrangkunga

Sailo Lal

Tlangpui khua.

LAL HO RAWNNA.

Lal ho ta bik tur mi dang sin leh sen ve theih
loh lal chhinchhiaha thu kan upa ten an rawt.
kha chu an remtih leh ni sela an ti a, an duh
thlan ang apiang chu kan lawmpui in rem kan ti
ve zela, engmah chutiang kha ti ang ni sela tih

bik ka nei lo. An duh ang apiang chu ka duh ve
zel.

Ralduh-a

Sailo Lal

Khawchhete

8. 7. 1924

IRIATTIRNA

Tun lai hian Chanchin Bu hi a tangkaizia kan hre ta deuh deuh a, tin, a sem pawh hi a lo dik ta deuh deuh bawka. Bial neitu te ho pawh in an bial thla tin emaw thla hnih ah emaw an fang fo bawk si tawh dawn avangin tu tan pawh Chanchin Bu lak hi a muanawm ta a. Chuvangin tupawh lei ve duh in awm chuan mi hrilh ula kan thawn thei zel ang che u. A man chu dan pangngai ang 18-0 a ni. Chanchin leh Sawrkar thu pawimawh chuanna ber anih avang hian lehkhah chhiar thei tan chuan lei ah tha hle in a lang ani. Mi ti bengvar a mi tifing deuh bawka. Chhim leh Hmar a mi te chinchang kan in hriat sak thei si.

Makthanga

Editor.

TI TAWH SUH

Kan Mizo hian Sava bu reng reng hi a bu chh'ch'na lak theih leh lawn theih a nih phawt chuan, sava no leh a tui laksak hi kan ching em em mai a; naupang leh tlangval te hian kan ching zual ber. Sava bu kan hmuh tawh phawt chu kan chhuah ngailo tih theih a ui, thenkhat te

chuan, thing sang a mi an lăk theih hauh loh pawh khi, lungin emaw, sairawkherh in emaw kan perh kan perh a, kan perh hlum tal thin a ni.

Tin, tun ah hian Sawrkar in savabu neih hun lai a, kah emaw, tihhlum rêng rêng an haph hi mi tam tak chuan an ngai chuang lo a ni thei e. Awle, Kristiante tan bik ka han sawi ang a, Kristian kan nih phawt chuan, keini tal chu insum thei hram ila, a tha hle ang. Thu pêk zawm kan ni bawk ang a, chulovah chuan sava no neih lai a, a pui tihhlum sak avangin a no te chu an khawngaihthlak êm êm dawn loven ni, a pui keinin kan thah sak tih an hre si lova, a bu ko tlang a hnahtel lo tla rirrek chu ka pui in chaw a rawn pu emaw, a ti a, rilțam takin a lo ang a, mahsela a barhtu rêng an awm silova; chutichuan rilțam ngawt in an thi thin a ni. Heng thu hi ngaihtuah chuan mibring ang bawk in rannung hian hreham an hre ve a ni

Tin, kan nu emaw, kan pa emaw, kan fa emaw chan ila kan ngaithiam leh zual ang. Rannung te pawh hi Pathian siam an ni a, an no te pawh hi Pathian neihtir vek an ni. Heng thu hi ngaihtuah la; Sawrkar-in tha pêk an siam avang chauhva ti lo ni lovin, keimahni chhia-leh-tha-hriatna ngei pawh in kan duh tawhin ka ring lo

Tin, savanotê emaw, a tui emaw, lăksak thu ah pawh hian. Chutiang bawkin mi tlemtê chauh lo chuan, savano la a, khawi puitling ta hi kan tam

manglo ve, a pui in a no hi a tipuitling lova, a tih thih tak kan bre mang love. heng thu ah te pawh hian savano emaw, a tui emaw lâksak hi a tha lo em em a ni. kar pa emaw, kan fa emaw chan leh ila, kan khawngaih thei zawk ang, a pui chuan harsa taka a bu a lo chhch leh a chawm lai kha, keinin kan lo lak sak a. Kan enkawl peih mang si lova, kan ti thi leh nai thin hi a nunchhiatthlak em em a ni.

Rannung reng reng chung a nunchhiat hi mah ni chung ah pawh pawina a awm thei ang tih a rinawm si a. Chutichuan rannung zawng zawng te hi Pathian siam an ni a, an no neih hun te leh an chaw zawn hun te hi, Pathan reksak vek an ni. Kan pawl an tawh lai chauh lo chuan rannung te hi nghaisa suh ila a tha em em ang.

Zawngauva, Aijal

HRIATTIRNA

Tupawh Aijal atanga Vanlaiphai lam pan a Kuli a in khua te an koh c huan Paikhai a an eitur leh Zobawk a an zan riak la sela chumi chhak lam a an zan riak-tur chu Kulikawn ka dawr ah dah sela Zobawk a chin chhak lam a mi tur chu Baktawng dawr a mi an la thei ang. Kulikawn a dawr ah chuan an buhfai chu kan buk ang a a zat lehkha a in an keng ang a, an buhfai zat chauh chu Baktawng dawr ah chuan ka pe zel ang. Tin, Aijal atanga a la chhuak Therzawl thleng

tura an phôt chuan Sibuta lûng ah leh Thiak bangla ah zan riak lâ sela, chumi atang a Then-zawl lam a zan riak tur chu Kulikawn ka dawr ah dah sela, a chung a ka sawi tawh ang hian a zat chauh chuan lehkhâ ka pe ang.

Hmuifang dawr ah a lak theih a ni. A hre chiang lo te in awm chuan, Aijal atanga phur chhuak lam tur ka ti a ni.

Ka thusawi hi kei atan chang a tha a ni lova, puak phur mi 10 emaw, chu aia tam emaw zan hnih khat zan riak cha phur rit achung a bel râh ah chuan a rit belhchhah êm êm a ni. Tin, khaw thenkhat te'n an hria a, ka sawi ang hian an dah thin a, an dah zat apiang chu Baktawng dawr ah leh Hmuifang dawr ah an la thin a ni. Hemi ka thu sawi hi a duh apiangin an kal dawn in an bulfai⁸ dah zat tur nen chuan ka huen ah an lo kal hnasa tur a ni. Chutichuan leh'kha ka pe zel ang a, ka lehkhâ keng lo chuan lak theih a ni lo ang.

Biaka, Dawrkai,

Kulikawn, Aijal.

THU NAWI

1. Kum 1921 a khawchhiar khu India ram ah hian phâc (Leper) 102,000 an awm a, Japan ram ah hemi zat bawh hi ni in an hria.

2. Kum 1923 khan United Kingdom ram ah lehkhâbu 12,274 an chhu thar a ni, chumi zing ah bu khât chu 1913 a chhuak kha a ni a, kum tiu

an la chhu thar reng a ni, a tha hle awm e.

3. China ram a lui lian Yang-tse-kiang an tih ah chuan hna an thawk nasa hle in an hria, ni leng in an thawk a, an ei tur leh pawisa pali chauh an hmu a, sabengtung ang chauhvin an chhawr a ni, bawi ai mah in an rethei, a nih awm chu.

4 Tin, chu lo ah pawh Central China ah chuan nawhalh bawm siamna sundawna hmun a awm a, chutah chuap hmeichhe naupangte leh nu nau pawnte pawh-in an thawk thin a, ni tin pawisa pahnih chauh an pe bawk an ti.

5. Hongkong (China) khua a hmeichhe naupang chu an taima hle in an hria, chawllni kar khat chhungin ni nga hu chu hna an thawk ziah theuh a ni. Ni khat atan ni khat brehawm chu a lawk a ni, thu-fing-tawi in a ti reng bawk a.

(‘Progress’ ata lik chhuah).

Hawla, Thakthing.

SHILLONG MIZO NAUPANG HO CHANCHIN

Thiante u, ka thu rawn ziah hi thenkhat chu thu ho tak a ang hle na a, nimahsela tlem in mi hnam dang leh Sap hovir min fak derna a lan a-vingin kan Mizo hnam tlemte a kar in mi ram a kan awm a, mi mi chawimawina kan lo hmuh min lawmpui kan rin avangin ka rawn hril che ua, ka rawn ziaak a ni e. Shillong Jaiaw veng ah Biak-in thar an sa a, chumi luah zan atan **Head Master** in naupang zawng zawng mahni hnam hla theuh

sa turin a sâwm vek a ; mahse hnam dang zâwng zâwng chuan mahni hnam hla nei rêng rêng chu an lo awm ta hauh lo mai a. "Hla kan nei lo, sak pawh kan sa ngai lo, hla kan sak vek leh mi hla kan tâwmpui mai a, Kristiante lian Pathian hla kan sa leh ri ngawt a, a n ti vek mai a.

Head Master chuan "A nih leh Mizo naupang talin an nei lâwm ni ?" a ti a, "kan ngah mai thlûk hrang hlir pawh chhiar sên loh a ni ang chu, kawng tinrêng ah hla hi kan nei zel a ni, a-ma herawhchu khuang nên lo chuan hla hi kan sa ngai mang lo," kan ti a. "Aw khuarg chu ka ngaih-tuah ang a, tâwmngai takin sa ang che u, hnam dang lah in hla nei an awm si lova," a ti a. Y. M. C. A. a mi khuang ring deuh mai hi awa hawh a, July ni 8 1924 zân ah chuan kei-in khuang chu ka bêng a, mi lah chu a mak a mak in an tam mai si a, mipui hma ah chuan zak hauh lo mai chuin kan bei ta chiam a, keimahni inchei dân ang ngat mai in kan inthuan a, kan inchei dân țe pawh chu mawi an ti hle a. Kan hla sak chu Vaizawi zai tlêm leh hêng Tlanglâm zai hi a ni :—

(1) A vul lai pâr zâwng ka lo lâwm e.

Thlang kawr puan ang kan sūk hlui tawh hnu
Siali,

Tlei dangin pâr ang a lo tlân e.

(2) Luah lai di tuahsa chu then lovin,

Aitenawni lam kawî ah kan tawh changin,

- . Kan tâwn ah nê̄m reng la Lalhniangi.
- (3) Kan suli hnu dîn thar val zawng chu,
Chalngê̄ng ang a zui lai di kan tawh changin,
Lung inchhir mai awm e, khua rei ah.
- (4) Hman ah mi ngaihhrui chu dâr ngûn kuâl,
Ka thlang zawk ngûr-ro thil khawi hnûr a aiin,
Ka chan e Chawngpuî lengngaih hrui,
- (5) "A tar ta," min ti maw a leng vuai a,
Khua tlai dawn lo ch huihthang val kan len
chbungin.

Mi nu an chang zove lungleuna.

A awmzia engmah an hre lona chungin a
thlûk dan leh a ri ngawt mai ah pawh chuan tha
hi an ti ê̄m ê̄m hlawm mai a. Sap ho phei chuan,
"Mizo hian hnam-hla an lo ngah-in an lo va thiam
ê̄m ! hnam fîng leh hnam fel tak an lo nih hi maw
le !" an ti a. Hnam dangte an rgaihtuah-in hla
kan lo ngah avang leh kan inchei dan tha an tih
avangin min fak ê̄m ê̄m mai a. Kan inkhawm
bang haw chu mipui ho chuan, "Lusei ! Lusei !"
an ti huai huai mai a. Kan dan leh kan hla a-
vangin fakna kan lo hnu a ; chuvangin kan dân
(Mizo dâr) hi tih boral leh zahpui tur a ni lo.
Mahni dân deu leh hmusit hi hnam a dân a ni
zawc. Kan dan hi zahpui awm lo tak a lo ni.
Chuvangin i chawi-sâng zawk ang u.

Tin, a tûk ni 9 July 24 ni hian intihsiakna
(sport) a awm leh a. Mizo naupang hovin lawm-

man (prize) sawm kawng tin ah an hmu a, pathum te chu lawmman sang ber dawttu an ni a, a dangte chu lawmman sang ber te an ni. Chung ni zo zai zing ah Lusei naupang tlemte in lawmman tha tak tak kan lo hmu a, bei pawh hi vanduaiana tlem a awm avang a la ni mah mah a ni. Mite ningkhawng tlem a-an hriat hleli deuh vang a ni. Chuti lo phei chu ni sela pathumte pawh hi a sang ber tur ngei an ni. Tih lehte a awm chuan tun aia that zawk kan in-ring tawh. Hemi thil tih tum ah zet chuan Shillong khawpui a chhung a pawn ah, "Lusei, Lusei," an ti hui hui mai a, Mizo hning a lang ngawt mai. Fathian khawngaihna leh a mi tan-puina avangin, tun chin ah kumkhua in kan ram leh kan hnam chawi-mawitu kan lo nih theih deuh deuh a kan lo than san leh zual deuh deuh nen kan pi kan pu, kan nu kan pate leh kan lalte zawag zawng zar ah kan bei.

Rokhawmthanga,

Training Farm,

Shillong.

MUALLIANPUI KHUA

Kan kha chanchin hi tlem a han ziak h'ek kan tum a ni a, in lo chhiar ve duh mahna ti in.

Kum 1918 ah te kha chuan he khua hi a la a h'e. Indona a kal lai kha a lo ni a, chuta kal ho leh kha han thawn lo chhiar-tur tak ngial pawh hi mi an awm mang lova. A chhiar thei ch'u pa-

thum emaw lek hi an bawr lai^h lai^h reng a. Chũng lai chuan Kristian pawh sawm emaw chauh an ni a. Chũng lai chuan mite chuan inchei mawi lam te hi an la hre lo hle. Vai lam thuam ilo te, kamis h̄k te hi eng a tan mah an ngai lo. Mawnglang puan ven t̄l t̄awl a hnathawh te hi an chin mi a la ni. Mi han inchei fai deuh leh vai lam thil han inbel te chu mi nuthai leh mi thatchhia ah an ngai a ni

He khua hi Lunglei a^hang chuan m̄l 46 lai a ni. Chh̄k lam ah a ni a, Lusei khaw tawp a ni. A chhak lam chu, Pawi ho an lo ni tawh, P'awi ho nen a inkar ah chuan khaw chhak tuipui (Koladyne) leh T̄iau lui an infin a. (T̄iti ah chuan he lui infin hmuhawm en avangin hmanlai-in nupa tuak sarih an lo in^hthen phah an ti a ni.)

Tin, kum 1919 ah khan kan lai, Lalsailova chuan Pathian Thu a lo awi v̄h a. Chumi kum v̄k chuan Sikul (Lower Primary School) a lo awm tan a,

Pastor Thankunga a lo awm ta bawk a. Chumi kum chuan Kristian ho 80-lai an lo tling ta nghal a. Tiu, a kum leh ah harhna nasa fe a lo thleng a, tah chuan Kristian pawh 300 lai an lo tling leh ta mai a. He thu ah hian Kristian te hi khawvet eng in ni, Isua'n a tih hi a lo lang fiah hle. Kristian an lo pun chin ah chuan intihfai leh inchei na chang an lo hre sawt ta hle mai a,

hriatna thar to pawh an le ngah sawt ta hle. Kan lal chu Kristian bengvar tak a ni a, a nupui chuan Pathian thau a lo awi ve leh a; an nupa in kohhran lam ah hian an lo tangkai in thahnem an an lo ngai a. Thil zir lam leh hriatna thar lam reng reng hi an ngaihsak em em thin, an khua a mite pawh hi thil zir lam ah te hian min fuh nasa hle mai thin. Panu kum sarih mi lek hi an nei a, chu pawh chu kum leh lam te hi chuan Lower Primary Examna ah a tel ve tawh mai ang. Skul lut atan te hian mi an tir an tir thin a, chu-tichuan Skul ah leh chawlh ni Skul ah te a hmei-a-pa in an zir thin a ni. A tir ngaihtuah in thiam an tam sawt hle. Tun ah chuan Skul chu Upper Primary Skul a lo ni leh ta. Zirtirtu pahnih an awm a. Zirtute pawh a chang chuan 80 lai an tling thin. Hmeichhia te pawh 20 te chu an tling ve thin. Skul naupang ho chuan Hockey (Hawki) khel te pawh an thiam dawn hle. A chang chuan Skul naupang leh khaw chung tlangval ho Hockey Match (Hawki meehh) (inkhel siakna) kan nei thin a, a nuam hle, a tha hle bawh. In-zirna tha-tak ni in a lang. Football (futbawl) khel te pawh an thiam theh tawh a ni.

Tin, kan khua ah hian khaw dang a mite pawh Sikul zir turin ram tin ata an lokal a ni, Pawi lamte pawh an lokal a. Tin, hang lokal ho hi mi thenkhat in ah an cheng a, a thlawn-in an lo

chawm zêl a ni. Tun ah chutiang a lokal chu mi pasarih lai an awm. Kohh ran ho reng reng hian hla zirte hi an peih hle mai, thil dang zirte pawh.

Pathian Thu hi ram leh mihring min ti êngtu leh tifingtu a lo ni ngei mai. He khua pawh hi tun kum nga emaw chhung chauh hian Pathian Thu avangin a lo fingin a lo êng sawt ta hle. Hman lawk eh pathum emaw chauhvîn an chhiar thiamna ah khân tun ah chran inkhawmna ah te pawh Sap tawngte in hla te an lo rem thei ta hial a Rei lo te ah hmeichhe Skul pawh neiñ kan beisei a ni.

Heihi kan khaw chanchin a ni a. Khaw dang ah te chuan hriat tlak leh zir ve tlak thil engemaw te a awm chuan lo hriat ve a lo zir ve zel kan chak tîn tîn so vang. Hiatna lovin a intihsawt theih ngai lova. Chuvangin hriatna thar zawn zêl hi a tha a ni.

Rova, Muallianpui.

Rochhunga, Gauhati.

STANDING ORDER No. 52 OF 6/8/1924.

Phalna hmu hmasa lova huan emaw ram emaw hralh leh lei hi thap tlak a ni a, chutianga lo in lei te chu phelh leh vek tur a ni. Tupawh huan emaw ram emaw rei a, phalna lova hralh chu a pass ka chhuh sak ang a, anah chu thu awi loh vangin ka hrem ang. Tupawh phalna lova huan emaw ram emaw lei chuan, a lei chu a ta a ni thei lovanga, Borsapin a duh ang angin a theh

thang zawk ang. A leitu chu thu awi loh vang a hrem a tuar kawk ang.

Sd N. E. Parry,
Superintendent, Lushai Hills.

NOTICE.

Notice is hereby issued that grazing towards where there are Forest Plantations is prohibited. If any one is found grazing in contravention of this order will be prosecuted under Section 188 Indian Penal Code.

HRIATTIRNA.

Forest Huan lam a ran tlattir tun achin ah khap tlai a ni. Hemi thu awi lova Forest Huan lam a ran tlattir chu, thu awi loh vangin hrem tur a ni ang.

N. E. Parry Bor-sap
Dated Aijal, Superintendent,
The 8th August 1924. Lushai Hills.

BUH DAH THAT THU.

Thing hi a tam leh dawn ngei hi chuan kan hria a, chuvangin tun hma kum 4 lai ata tawh buh hlui tam tak-tak nei in la awm a, chung chu engtin nge dah that theihna kan ngaihtuah ang? Hetiang hian a tha awm e:— In buh dahna hlui tia vek theuh in a in dang a kiang ah sa leh ula. Tin, chumi buh in leh buh in inkar ah chuan hrui zau takin siam ula, chapchar awllen lai-in chumi in hrui siam a chuan pho chhuak ula,

ni 3 emaw lai vawi'1 a a leng tawk chu chawk fo ula, buh-in pakh't ah chuan chhông lât zel ula, chutiang zelin ti ula, a uk lo ang a, rei tak a neih theih ang.

Tin, chu buh-in 2 chu sazu emaw in a a ei ral loh deuh nân mangkhîwng dai tha deuh mai-in in theu ang a, a ngul a rul theih loh nan mau lian deuh ker ula, lei chhung khat ula a tha a ni. Tin, margkhîwng dai atanga hlam 2 emaw lai thlengin eng lai pawh in sam fai fo ula, a eiraltu tur chuan zah a ngai deuh mahua. Tin, tun hma lam awllen lai a awm mai mai kha zui lo thei hram ila, chumi buh chu thiar leh-ta ila, mahni in kiang ah a in sa leh ila, chu chu a tha leh zual a. Tam a lo thlen a, eitur a lo awm loh meuh kha zawugin, ruk ruk pawh hi kan ching hle tur a nia. Khi mi thu khi tih hram hram a tul zia tlem in kan sawi ang a:—

Hman kun: 1912 vel lai mautâm tam a, vai buh kai pûk kha, a man kum 1923 thleng dawn lai a kan inthîn kha hre reng ula, chu chu tun thleng pawh in kan Lusei ram pum pui hian a la tlak fihlin lo pawh kan la awm a ni thei e. Chutichuan Thing a lo tam in tam a lo thleng leh pek ngei dawn si a, ram dang thawhlawn a, chhawm dawl chu kan hlawn leh pek awin si lova.

Buh hlui chu thiar tlut tlut mai rawh u, ram hnuaï a in enkawl peih lova, a tãp ral mai ai chuan,

tha ti-hah mai rawh u, Lo thar kan ngah tuah a ;
 a ran a iana lo tih pawh hiat loh mah, kan hei
 peih chuan, a awm sa chu In-hul ah thia lôt hiam
 rawh u. Vei buh jhuha a a blat em hi Chuan
 a, chhap ah a thlawn a rin a rin awm nang si lova.
 Tin, Bavrh sapin sazu t h hlem a rawt angin Pit
 hi tih hlem, mahm hlem theh a, rawt leh la
 sawi in emaw a tha lawlin a rin awm a ni, Bi-
 tun fa hian pawh chan phah nen kan hnang
 mahna.

Pathian engkim sian tu a che n tun tum Tlang-
 tam tur ah huan lan Lucimite chug ah hian a
 rem tih ang zia zia in rawn thawk rawh se, Amen.

Tana, Lungleh Rasi

PA VANDUAI A CHANCHIN

Thiante u, ka thu ziak tlemte hi lo chhiar ula
 he pa ang a pa vanduai hi in 'ie ngai emaw, kum
 1916 February thla lai lhan Khawhai atangen kan
 khua ah mi pakhat a lo jem a, a o pem chuan
 nu leh pa pawh a nei a, a fannu l a awm pui a.
 A, fate chu mipa 3 hncichha 4 an ni a, an vaim
 7. Tin, an chhung chuan 12 an ni a. He ti ang
 hian a chhang te chu an thi ta a:—

Kum 1917 February thla ah a rupui a thi a ;
 tin, March th'a ah a pa a thi leh a, May thla ah
 a fannu a thi leh a, July thla ah a nu a thi leh a,
 September th'a ah a fapa a thi leh a.

~~1917 April~~ April

I thian Ch. Sauranga,
 Chawchhuan.

MIZO LEH VAI

CHANCHIN BU

BU 9NA } SEPTEMBER 1924 { A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Chhuahtu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA; THU AWM.

Phék

Phék

1. Pa Varduaia charchin	184	12. Nau Piang Mak	208
2. Tangkapui Thu.	194	13. Liangthar Nitthi	209
3. Lalzika Chanchin	197	14. Mangkhawng Delh	209
4. Standing Order No 55	230	15. Sazu	210
5. Sazu Tihhtum Zat.	201	16. Mizo Ram	290
6. Hriattirna.	202	17. Thingtam Inrinzia	211
7. Tlang sung ber lawn	203	18. Thingtam Thu	213
8. Dam Rei	205	19. Thlangdar tam Thu	213
9. Hriattirna	205	20. Khawbawn Diak	214
10. Isua'n Min Awmpui	206	21. Thu Nawi	215
11. Lal 2 te Thu Chang	207		

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

PA VANDUAIA CHANCHIN
CHHUNZAWMLEINA

Tin, 1917 ah khan nupui thar a lei a, amah Ropianga hi hetih lai hian ngawr ang deuh vin a awm avangin fa an nei thei lova; chutichuan kum 1920 vel a tang khan a lo tha ta deuh hlek a; chutichuan a nupui thar chu kum 1923 lai ah khan a lo rai ta a; chutichuan kumin March thla khan a hrin a lo hun a, a hring thei ta lova, a lo thi leh ta a, tunah hian amah chauhvinn a awm reng mai, a fanu pakhat a la dam, chu chuan ni kum April thla khan pasal a lonci tawh si a, he pa hi a khawngailthlkk em em mai, amah chu Kristian a ni a, Isua h'enah hian a inpe tha hle mai, a hmel pawh Kristian tih a hriat h'e mai. Krista ah nun a neih avangin a hmel chu a ngui lo hle, "Loka! ta che, ka fa duhtak kei zawng rethei Lalpa, Mi ngaitu leh lusun fate, ka lo chul dam duh e." tih hla kha he pa chungah hian a lang hle in ka hria.

In thian,

Ch. Saihrarga
Chawnehhim.

TANGKAPUI THU LEH A LAWMNA

Ka thian,

Tangkapui hi hmanlai a kan pi leh kan pute phei hi chuanin a hnuh pawh hi an hmu ngai pawh-in ka ring lova. Tin, tun an hi chuan thangthar hi chuanin keimahni ngei pawh-in kan

lo nei-in kan lo hmu ta a, hmanlai khan Vai ho
 khanin an nei a, an awrh nawlh nawlh a,
 eng a tha nge ni, eng a tangkai nge tih pawh kha
 kan lo hriatpui lova, tun ah hi chuanin kan Mi-
 zo fa pawh-in Sawrkar dan tlewin kan lo hre ta
 deuhva, tangkapui te hi a thatzia leh a hlutzia
 pawh kan lo hre ta a. Kan Mizo tangkapui ve
 chu zu no khat leh sa vei khat a ni a. Tin, Sawr-
 kar chuannin a chung a thahncemte leh huaisente
 chu, Tangkapui in a chhinchhiah a ni a, chuvangin
 Kan Mizo tlangval huaisente Sap ram a kal te
 pawh Sawrkarin tangkapui a a rawn chhinchhiah
 tak te hi, kan Mizo Lalte leh upa ho pawh hianin
 in khaw tlangvalte hi in lawmpui theuhvin ka
 ring a ni, kan ram thatna tur leh kan Lusei huam
 mawina turin laipuiimu suh hnuai ah an zuk kal a
 ni a; chuvangin an thil hnuh leh anmahni hi
 laim leh fak an tul em em a ni a. An dam chhung
 kuli awl leh leiman awl an hmu hawh si a; chu-
 vangin an awmna khuate lal leh upa hianin lawm-
 pui a tul a ni. Keini lal Rohrerga leh a upate
 pawh in heti ang hian in min lawmpui a ni. Kum
 in March 18/1924 tak khan a khaw bial chhung a
 tangkapui hmd zawng zawng leh a duh apiang a
 khawni a, zu in mi tan zu an sa a, Kristian tan
 thingpui leh chithlum, chumi ni chuan zu in mi
 tan a tam em em, Kristian tan thingpui a tam
 em em. Thiantu, in tel ve nan ka duh em em.

Tin, Sîhphir tlangval Chhawntluanga'n lawmthu a sawi a, heti ang hian a sawi, "Tliante u, kan lal hi fak tlak leh chawimawi tlak reng a ni e. Abor ram ah tih leh kum hnih mi ihuate aïin kan kal tam a, pakhat mah kan boral lova, Sap ram ah tih leh mi khuate aïin kan kal tam leh a, pakhat mah kan boral leh lova. Kan lal Rohrenga hi lal vankhai leh lal malsawm a ni e, a khuate tlangval ral ram France ah 65 kan kal a, Abor ram an khan vawilnih 30 lai kan kal bawk a, pakhat mah kan lal hian min sun lo a ni a; chuvangin tunah kan tangkapui sechalin mi lawm sak leh si a; chuvangin kan lal hi fak loh rual a ni nem. Tun hnu pawh Sawikar pawimawh an leh, tanpui tur chuan nasa takin kan bei lehzul tur a ni a," a ti a.

Tin, kan lal in lawmthu a sawi leh a:—

"Ka khaw tlangval tha leh ka duh êm êm te u, he indona ropui tak Sap ram ah hian a bei zawng hi in kal a ni a, pakhat nah boral lova kim tak a ka lo hnih leh che u leh Sawikar chhinchhihah-na Tangkapui in hmuh avangin ka lawm êm êm a; chuvangin nangmahni tan sechal ka talh hi nangni ho pawh in in lawm der ve ka ring a ni, tun an pawh a dang tangkapui in hnih leh hun ah sial kan talh leh bawk ang. Thil engpawh ka hming a hrehawm emaw, nuam emaw in tuarna chu eng lai mah in ka theihngbilh thei lovang. Mi

kawlh sa kawlh pawh va bei rawh u, in hming ka hrereng ang, eng lai mah in in hming ka theih-nghilh love, zu a tam sa a tam-thingpui a tam, tumah vui leh vai lovin ei in bar rawh u," a ti a, Tin, tlailam a lo ni a, ruai an theh a, Tangkapui nei hlir chu hlui hnan an siam a, a hrangin kan lal hovin an ei a, chaw ei kham chuan in Chalruanga Zemabawk a mi khuang chung ah an chuantir a, tangkapui nei hlir in an tangkapui pai theuhvin an chawi ta a, tangka tam tak a vawrh-tir a, kan inchuh mur mur mai a ni a. Thiante u nangni awmna lalin he ti angin a lawmpui ve che u em ni? Kan lal chuan Sap ram a kalte tan hian in sial hi 4 a seng a ni. Lal he ti ang hi an vangin ka ring deuh a ni. Pathian malsawmna a chung ah awm zel rawhse. In thian R. Pakela,

Zokhawsang

Army Bearer Corp,

LALZIKA CHANCHIN

Lalzika hi Pawibawia Sailo lal ropui tak fa-pa ani a, Kum 1881 ah a lo piang a, Kum 1895 ah nupui a nei a, Ziahlungah in 20 lai in a indang a, chuta tangin Khawkawi ah in 178 khua in a awm leh a, amah hi lal hmelfha tak, fmg tak mai a ni a. Khua-leh-tui chung a rorel dan thiam l. h hmangaihna nei em em mai a ni a. Hemi khaw-kawi atang hian Zawngin ah a kai a, chumi khua an chuan Kum 1906 ah khaw pumazai sial in a

ai a, a fanu chu a hming Lalbawrsapi a ni a. "Lal bawrsapa'n sial a ren ngai lo," tiin puma hla in an phuah a, Pumazai hi Lusei ram tin a mi'n an duh em em avangin a hming a lo thang ta h'e a, Lal thenkhat leh hnamchawm thenkhatte pawh in pumazai hi an lo ai ve ta hlawn bawk a, puma-zai ai apiangin Lalbawrsapi pa Lalzika hi a hma hruaitu a nih avangin, an theihngilh ka ring lo. Tin, lailen sial in a ai bawk a. "Sial a ren ngai lo," ti a an phuah ang tak hi zawng a ni a. Tun-lai mi ah hian zawng a talh hnem pawl ber a nih pawh ka ring a, a hnuai a hi a se talh leh a talh chhanna kan han ziaak a ni :—

(1) Tha lama a chhun hlir	20
(2) Pawk talh vantlang hraina mai mai	20
(3) Chhe lam thlaichhiahna	19
(4) Ramsa kah aihna	2
(5) Puma zai aihna	1
(6) Sakei aihna	1
(7) Aizawl a a thiante ho a talh	1
(8) Kelbawng tlang aihna	1
(9) Lailen aihna	1
(10) Bawng pawk talh	4
(11) Fano dawina	1
(12) Tawngtai lawman ah	1

Total 72

Heti zawng hi Sial a talh tawh a ni a, a se talh lu zawng zawng leh ramsa lu zawng zawng chu khawl theih zel ni sela, a in chhung ah a leng tawh thuai lovang a, amah hi a vanduai avangin

lung vawi thum a dawh tawh a, lungdawh ah chuan tam êm êm hlirin vawi thum a tar tawh a, chuti chung pawh chuan tun ah hian a bang khat tawh zet zawngin a la târ tlêp ta thut fo a ni, Tin, nupni pali a nei a, fâ pawh Pathian leh Sawrkar zar ah an dam reng ang a, sawm leh pasarih a nei a, a fate ho pawh an hmel tha in ngil an nei êm êm hlawm a ni, an pâwnuam in engkim ah an that khawp avangin an khua-leh-tui nih a niam êm êm mai a ni. Mi rethei leh tla-chhamte an khawngaih a, mi tha leh neinungte chawimawi dlu an thiam a, mi eng tan pawh an khua-leh-tui a awm hi a nuam êm êm mai a ni. Pathian leh Sawrkar tanpui-in engkim an la tih that deuh deuh kan ring a ni.

Tun ah hian amah chu kum 43 mi chauh a la ni a, Pathian zar ah a dam reng ang a, a lian tha tha a la talh leh zel ang a. Tin, a fano dawh hi kum 1924 July ni 20 ni hian sechal lian tak mai in a dawh a, a upa Dobûka'n vawkpui a talh bawh a, Sechal a fano dawh hi Sailo dang an awm ve emaw? Tin, ram sa chu amah hi thau tak, chak lo tak, a nih avangin khawi ah mah a chhuak vik thei lova, chuti chung pawh in, nghalmal ngho tha tak nen Sazuk nen, Sakhi nen, Sathar ki tha tak nen a kap a, chak deuh leh mi ang a sa pâi thei ni se lang tam tak a kap ang, min a pual a an kaksik chu, a tam khawp a, a kip-a-kawi a hrintsen a ni ta lova. 100, a tlem ber uh pawh a ni ang, Amah hi sechhun, khuang-

chawi, zau lam a dawh a ni a, a naupan ngaihtuah chuan mi tih, ang hi engkim a ti a ni. Tin, amah mi'n sial an talh chu, Dala'n sial 2, Thangkama'n sechal 1. a talh bawh a, Awksarala'n Bawngpuj a talh bawh a, He Lal hi engkim ah a vannei-in a faktlak a ni.

Pathian thu awi chung ah te a tha em em mai a. A se talhte hian an ei ve theih turin a ngaihtuahsak zel a, bayng a pumpek tawh a, sial pahnih a pe tawh bawh a, Hengte hian Pathian thu awi hovin him takin ruai an lo theh ve thin a ni: Pathian a tilawm em em in kan ring a ni.

He kan lehkha ziaak hi tuma huat thu ah kan ti love, Kan Lal kan fakna leh kan chawimawin an a thil tih dik tak leh Chiang takin kan ziaak mai a ni e, in hriat ve an.

Dan takin awm ula,

Ziaktute,

Sasua, leh China.

2/8/24.

Buhban.

STANDING ORDER NO. 55 D/18 8-24.

In future no petitions will be received in court unless they are signed both by the writer and the petitioner. Petitions will be signed by the petitioner and at the bottom will be added written by.

Sd. N. E. Parry,

Superintendent, Lushai Hills.

Tun hou ah chuan rorelna hmun a thu sawina lehkha a ziaktu hming leh a thuncitu hming a

chuan loh chuan ka la duh jawh lovang, Thu
sawina lehkhah chu a sawitu-in hming a ziaak tur
a ni a, a hnuai ah a ziaaktu hming a tel bawh tur
a ni.

Sd/ N. E. Parry Borhsap

Superintendent Lushai Hills.

KU 1924 JUNE THLA CHHUNG A MIZO RAM
A SAZ ' THHLUM ZAT :—

Serial No.	Circle No.	Sazu	Remarks.
1.	I	455	
2	II	9	
3.	III	400	
4.	IV		
5.	V	925	
6.	VI	102	
7.	VII	139	
8.	VIII	1401	
9.	IX	1302	
10.	X	613	
11.	XI	104	

Avaiin, Belhkhawm. 6,450 leh Thehlel 3.

Kum 1924 July thla chhung Mizo ram a Sazu til
hlum zat :—

Serial No.	Circle No.	Sazu	Remarks.
1.	I	779	
2.	II	486	
3.	III	291	
4.	IV	1096	

5.	V	1833
6.	VI	1200
7.	VII	1150
8.	VIII	2261
9.	IX	2211
10.	X	944
11.	XI	230

A vañin, belhkhawm 7,981. leh Thehlei 239.

Chanchinbu.

HRIATTIRNA

Lal hote u,

He ka thu hi lo chhiar ula, lo ngailtuahr rawh u. mi pakhat a hming Hnawnga, hman a Lung-leh kiang Pukpui khua a awm a ni a, he mi hi a sual êm êm a, ram tin ah tangka te, puan te a hmuh apiang a ru a, a kalna apiang ah hming dang a invuah a, rûkru ngawt in he mi sual hi a vâk a vâk a ni. Bial rahsi ho hnen ah man thu ka pe a; chutichuan nangni lal ho pawh-in lo beng-var ula in khua a in hmuh chuan man ula, Aijal ah emaw Lungleh ah rangtakin han hruai rawh u. Hnawnga awm dan chu heti ang ani:— Amah chu Kum 25 emaw ani ang a, tlangval lian leh sang pawh a ni lova, mi vantlang a ni, a hmai a pèr deuhva, a hnar kua a vang deuh a, khabe chiam deuh leh hang deuh a ni. Lu a meh hma in Pawi bawitlung mi a ni. France ram ah pawh a kal a, a hawn hnu-in a rûkrûk avangin lungin ah

ah pawh a tâng tawh a ni.

N. E. Parry

Bawrh sap

Súpt Lushai Hills

KHAWVEL TLANG SANG BER A LAWN THU

Khawvela tlang sang ber chu Himalay tlang chhip sang ber Sap in "Mount Everest" an tih hi a ni a, hniak (fut) 29027 a ni a, chu chu mel ngi leh a chan ve lai a sang a ni Chutah chuan tun-lai vel khin Sap huaisen paruk Mallory, Irvine, Norton, Odell, Somervell, Bruce te hi an lawn a, an zing a pawh Mallory leh Irvine a cha an thleng sang ber a, an ruang pawh hmuh phak lovin an thi bo ta. An th'h bo ni chuan Odella hian ral a tângin a hmu a hniak 28227 thlengin a hmu zui a, tlang chhip an thlen lohna chu hniak 800 emaw chauh a ni tawh a, chhum in a hlah a, a hmu theih ta lo a ni, amah a rin dan in tlai dar 4 vel ah chuan tlang chhip chuang chhuak hman in a ring; mahsela an chanchin hriat lova an bo hlen tak avangin tlang chhip an thlen leh thlen loh chi hriat a ni lo, hniak 800 a la thleng lo a an hmuh chu an hmuh thui ber a ni.

An lawn dân chu hetiang a ni:— Chu tlang cha vur h'ir a khat a ni a, theihpatáwp in taksa lang lovin an inthnam lum a, hniak sang huih dân lek lek ah bók an sa chho zel a, a vai-in bók 6 chu an sa a, a bul a tângin bók 6na an sak sân

ber chu hniak 27,000 chu clu nel rga leh lo sug khat lai a ni ang. Norton a leh Semervell a han sak a ni. Tin, buk 5na chu hniak 25 00, chu chu hlam 10 velin mel 5 tling lo a sang a ni. Mallory leh Bruce a sak a ni. Chutiang a inkâr nei thliah chuan buk 4, 3, 2, 1 an sa a ni.

Tin, kal a har zia darkar hnih leh a chanve chhungin hniak 3,000 te an kal thei chauh a ni. A sîn tawh avangin he lei a botuak hi a awm tawh lova, ar thaw a chham a, an thaw sek sek a, an thaw te a dang thin a ni, a vâwt chu sawi loh thli te pawh a tch hawk a ni. Hniak 27,500 achin chung lam ah jhei chuan rasa takin a lo danglam tawh, thaw te a rang lehual, a hnuai lam ah chuan a zia a awm deuh an ti.

An lâwn dawn chuan an ei tur leh thil dang mamawh te chu sawi loh, Loruak Oxygen (Awk-sizen) an tih hi an keng chhova, chuti lo chuan a thawk theih loh rêng rêng a ni. Hriak 27,500 chung lam ah chuan Kuli anmahui ang bawh a inthum an thil phur turin an hruai bawh a, chutichuan zawi zawi in an bei a ni. Buk hnih, buk thum inkar te chu a châng chuan ni tam tak an bei thin, a hnuai deuh a chawl tur a chhuk leh rih te a lo ngai thin a.

Hêng bei theitu te hi mi hrît khawkhêng hlir an ni, an chachin an chhui hrargin, tun a lâwn sâng t'er te palmih Mallory leh Irvine te hi an-

mahni loral ta mahsela an hmimg chu kumkhua-in
a thi tawh lovang.

DAMREI

Sap ram Lincolnshire a Boston khua ah hmei-
cbhe pakbat Mrs Ann sharp an tih chu kum 106
a dam tawh a, Kumpinu Victoria a aiin kum khat
in a upa a, a pasal thihna chu kum 47 a ni tawh
a, fapa pahvih leh fanu pahvih dam a la nei a, a
a tute mi 21 an ni a, a tu chhawng 45 a tu
chhawng chhawng leh paruk an ni a, a thlahte
zing ah hian 76 dam an la awm. (Stateman ata)

Maktharga.

HRIATTIRNA

Kum 1918 a Meitei ram helna a Kuli hnathawk
tur a kal ho kha tun ah hian Sawrkar in France
ram a kal te angin tangkapui a pe ta Chutichuan
hem tangkapui huute hohian lei man leh damchhu-
ng Kuli awl hnith ve an Leisci a ri thei a, beisci tur
an ni love. France ram a kal te clauh lo chu tumah
in lein an leh dam chhung Kuli awl an hnau thei lo-
vang. France ram kal te pawh an-mah-i chauh lo
chu an chhungte an awl lo a ni. He thu hi Khaw
chhiar leh Lal ho in lo hria ula a tha ang.

N. E. Parry

Bawrsap

- Superintendent Lushai Hills

ISUA'N MIN AWMPUI

Hmeichhe naupang kum li lek hi a dam lova, a thi lek lek mai a ; ni khat chu a zual deuh hle mai a, a khang a a pa tha chu thu a zawt tá a ni.

'Kapa Daktawrin mi rawn en khan ka thih a ring em ?' a ti a. Tin, a pa chuan, "Aw, chêm-té, Daktawr zawngin i dam leh a ring lo hle maia, mahsela i dâm leh ang chu," a han ti a. Tin daktawrin a ring lo tih a hriať vech chuan thih a hlau ta êm êm mai a, a hlauh dân chu hetí ang a ni :—Thlan ah mi tam tak an phumte a hmu tawh fo si a, tel pawh a tel ve thin a, an vûi zaiwh a an hau vur te chu. a hre reng bawk si a, chuvangin a ni, a hlauh êm êm ni, chutih lai chuan a pa hnenah, "Ka pa, thlan a thim êm mai, keimah zawng-in ka kal ngam lovang, aw a thim êm mai, nang emaw, ka nu emaw tal in kal ve dawn si loh zawngin ka kal ngam love," a ti a. Tin, a nu leh a pa chuan, "Kan hmangaih êm êm che a ni, amaherawhelu tun ah zawng i hnen ah kan kal ve thei lovang a, nakin a Lalpa'n min koh hun ah erawhchuan kan lokal ve ang, hlau suh ang che. Isua'n a awmpui reng che a lăwm," ti-in ah chhîng ai

Tin, a nakin deuh ah chuan chu naupang thinlung chu a lo thar ta phrit mai a, "Aw ka nu, ka pa, tun ah chuan thlan ka hlau ta lo, La'pa'n

i hnen ah ka awm ang a ti e," a ti ta a, thla-
muang takin thlan ah chuan a kal ta a ni an ti.

Ile naupang ang hi upa pawh naupang pawh
kan vâng hle in a rinawm a ni. He thlan hi kan
lo hnaih lai hian in tupawh kan thlaphang thin
a, thlan ah chuan Pathian awm ta lo tluk hial
ah kan ngai a, tin, kumkhaw boral tur ah kan in
ngai bawh thin a, chuvangin thih hi kan hlau thin
a ni. Mahse Lalper'n a hneh zo ta ; chuvangin kan
hlau lovang, kan thih loh chuan Pathian ram kan
hmu dawn si lova. Chuvangin Kristiante chuan
hlauh hlek tur a ni love.

Israel Jalber Lal Davida'n :—

"Thihna luikawr ah te chuan kal mah ila,
Engmah reng reng ka hlau lovang,
Nang ka hnenah i awm si a," a ti a ni.

Psalm 23 : 4.

Hawla, Thakthing Veng.

TLABUNG BIAL A LAL PAHNIHTE THU CHANG
Thiante u,

Tlabung vai ka dawr lai in, Bângkawm an tih
ah khuan lal pahnih an lo thu châng a, tin, kei
chu an kiang ah chuan ka chawl ve a ngawi reng
in ka thu a, tin, an thu châng chu heihi a ni:—
"Tlabung bial ah khuan pem hmang deuh a awm
a ni awm e, tin, a pemna lam apianga an awl
zel a ni awm e, a hming chu Thangkawnawia a
ni an ti ; tin, chu mi chu, a ni an sawini tun chin

chu, Tlabung bial vel lal tawh chuan i áwl tawh lo theuh ang u, áwl a ai-in i huawt lau zel zawk ang u, hemi li a ni khaw thlang hming ti chhe tu ni, an ti a, a pêm chin an han sawi a, mautâm a tang khân vawi sarih a pêm tawh an ti. A ni e unaute u, mi chhia hian pêm kan hman lutuk zawngin lal te pawh hian eng ah mah min ngai dâwn lo a ni tih hî i hrereng theuh ang u; khi pa khi zawng el i tum lo theuh ang u.

In thian Vaizina.

NAU PIANG MAK THU.

Kan khaw râl Meitei bial Vangai tlang a mi, lal pakhat Chawnglianmanga khua ah chuan hmeichhe pakhat in nan a hring a, a nau hrin chu a pum leh a fuke dang chu a tha vek a, nau pang-ngai tiat bawk a ni a; amaherawhchu a lu pahnih an ti a. A koki a tangin nghâwng pahnih a nei a, tichuan a lu chu tê deuh ve ve in pahnih fel takin a awm mai a ni. A lo pian chuan a leh chhuah a, a lu ah chuan a tâng a; tin, a tlâk thlâk velleh a tál tawp tawp a, a thâw blet hlet a, a thita nghâl a ni. Naupang te hi kut ke phir emaw, pahnih a piang emaw lo chu, lu ngawt pahnih chu kan la h-c zen zen lova, mak kan ti hle mai. he thu hi ka hmuh zawng a ni lova, an khua te ngei ka zawt Chiang a, ka ziaak a ni. Anmahni leh an kiang vel a khua te chuan khawvel dan in awm ni emaw an kham a, "La deh a thiang lo," an ti a.

T: K'ôpa, Sak: wr'a: K'ua

PIANG THAR LEH MITTHI

Ka únau duh lak te u,

Mihring hi kan púng nge kan kiam. Pathian malsawmna kan dawng nge dawng lo tih kan hriat theihua turin Sawrkar in khaw tin ah khawchhiar te an awmtir theuhva. Tin khawchhiarin thla tin in piangthar leh mitthi Sawrkar hnen ah report an thawm zel a. Tin, a lehlam aunin an kawm zel a, chuvangin kei pawh in kan khaw mihring kan púng nge kan kiam, in lo hriat ve theih nân ka hau ziaak chhuak a ni.

Kum 1916 March thla aţangin kum 1924 July thla thlengin piangthar mipa 63 leh hmeichhia 43, mithi mipa 30 leh hmeichhia 27, heti zat hi a ni a. Piangthar a vai in 106 mitthi avai in 57 a ni. Mitthi aian piang 49 heti zat hian an tam zawk a nih chu. He Tengtawng tling a mite hian mihring 49 heti zat a Pathian malsawmna a la dawng thei te hi a lawmawm em em in ka hria, chuvangin he tlang atan Pathian huenah lawm thu hril turin Krista th'sen a únau duh lak te u, ka sawm a che u. Dam takin aw u,

Ruaia Khawchhiar 22/7/21.

MANGKHAUNG DELH MAK.

Thiante u, he thil hi lo kre ve teh u, mak in tih ve zawng emaw, tarik 13/8/24 ni khin ka mangkhawng kan zuk en a ka thiante nen, sazi leh sava chhawlhring hi a lo delh dun reng mai a,

chhawlhthing chuan chhim lam a hawi a, sazu chu-an hmar lam a hawi a. He thil hi mak kan ti hle a ni e ; sazu hian a thi hnu a put a ni ang e, ti dawn ila, kan zuk hmuh tirh lai chuan an la lum ve ve a, an thi hlim chauh a ni ; chuvangin mak kan ti em a kan rawn ziak a ni. Pakhat chauh te chu ni ila tumah-in mi awi sak thei in ka ring lo, nimahsela mi pahnih kan ni a, chuvangin an awi a ni. He thil hi a mak hle a ni, pakhat hi thing ler mi chhun a chaw zawng mi a ni si a ; sazu lah hi in hre si a, a chanchin te. Dam takin chihni. In thian Lianhnua, Lal Tianté Khua.

SAZU.

Khawngaih takin ka chanchin ziak hi lo chhiar teh u. Thingtām tur hi an ziak a, sazu in buh a seh thu hi a ziak ka la hmu lova ; chuvangin ka han ziak ve a ni. Kan khaw buh leh thlai chu sazu in a seh nasa ngial mai a, thlaifur zawng an seh zo tawh a ; buh erawh zawng an seh lai tak mai a ni. Tūn china an bīn loh chuan mau-tām kum ang bawh khān kan tām leh dawn a ni tih a hlauhawm hle ; chuvang chuan kan lungngai em em a ni. Hmar lam zawng hian kan hriat theh ka ring, khaw thenkhatte'n an sawi avangin.

Phaka, Zohmun.

MIZO RAM.

Khawngaih takin ka chanchin ziak hi lo chhiar ve teh u, tupawh in kan lāwm ka ring a ni. Hring-

char ah emaw. Thajui ah emaw lan zin chuan thing lei te hi a lo tûl a, lei leh rual loh tih tur hi a ni a ; mahse kan hmun Aijal a kan zin chuan thing lei te chu a tûl a, thlen in te lah chu kan Mizo Babu te in ah emaw, Rahsi in ah emaw nuam takin kan han thleng a, kan ru kan pa ang bawkin kan charchin hi min lo zawt a. Kan Mizo babu leh Rahsi te hian Mizo ram an ti nuam em em mai a ni, hmun dang ah chuan zin ila, pawisa lo chuan zin theih rual loh tih tur hi a ni ; nimahsela kan vai biakua Aijal ah kan zin chuan pawisa neih kh er pawh a ngai lo ; chuvengin mi chhe tan ram nuam leh hmun nuam tak a lo ni. Tin, hmun dang ah chuan Batu emaw, Rahsi emaw kan rawn chuan pawisa a ngai bawh a, mi thenkhat in hmun dang an ngaihtuah thin. Kan Mizo ram ruam ah lan awm chhung zawng hun lawinawm leh hun vanner kan la rei tih hi a tûl zawk a ni. Kan hmun nuam ah kan awm chhung zawng hmun dang i ngaihtuah tawh suh ang u.

Phaka, Zohmun.

MIZO RAM CHHUNG THINGTAM IN RINNA ZIA

Kur 1924 atangin Mizo ram mi zawng zawng-in, Thingtam a in rinna turin kan buh leh bal leh thlai dang dah rei theih kan nei lova. Tin, kan dah rei theih ber tur chu, Puhtun pui vui hang mi, a ho ber mai a hi a ri, Kum 1924 atang hian lo ching tan tawh ila. Tunqalte hrai hmun lai-in

lo vat ila. Tin, kan buhtunpui a lo thar chuan thehlan ah thla 4 te kan repro loh chuan a dah rei theih lova, anih loh leh ch' l thlakin ni ali' pho tang ila ; Pareng ah tha takin bilh then ila, kum sawm lai a tha an ti a Buhtun dang crawhchu rei a dah theih loh, a thip mai a ni an ti a , tin, Pawibuhtun e-rawahcha rei tak a dah theih a ni. an ti a a hming chu khwangsai a ni a, ka bial chhung Circle No 1 Phulpui khuate chuan Kum 4 te kum 8 te an dah tan tawh a, phur nga te phur 10 te an dah nual mai tawh a , hetiangin Sawrkar tangka kan pūk tawh loh nan mi zawng zawng in in rinna tur i ngaihtuah ang u, in rinna kan ngaihtuah loh chuan kan mang ang leh em em ang. Tin, tun a kan Bawrsap hian kan mangan chu keimahni Mizote ai mah in a hlauva, kan buhte, kan thlaite a him theihna turin , sazu ti hlam turin thu a puang chhuak a chuvangin, kan Mizoram mi zawng zawngin sazu tih hlumna zia ngaihtuah hram tur a ni a. Kan Sawrkar tangka pūk hmasakte pawh tun thlengin kan buaipui em em a ni. Mizoram a u naute u, Thingtām in rinna i ngaihtuah lram hram ang u. Kum 1 tam in venna pawh kan nei si lo kan pachhiat hi in rin a tulna ber chu a ni.

In unau, Daia C. I.

7/8/1924.

THINGTAM THU.

Thiante-u, Tun ah hian, mi tam zawkin thingtam hi hnai takin kan sawi, kan rin ber chu, nak-kum emaw, a kum leh emaw a ni, Lungleh bial lai l chuan, hetiangin a rin dan chu a ni:—
 “Hman a a hmasa ang a nih chuan, tun lo thlawh lai favang^a ah hian simeik hu lian tak hman a mau-tam dawn a awm ang kha a lo awm ang a. Tin, buh seng hun velh thli chhia a tleh arg, chumi jnu chuan kum thum buh kan la ei ang a, chumi kan buh ei chhung chuan mi thenkhat chuan sa-zu vangin buh chu kan ei lo fovang; chu chu a sehsim tam tantir a ni ang. Chumi kum thum hn u h chuan a sch runpui chu a la ni ang. Thing-tam tiak hmasa chu tiang tia tia a lo ni tawh bawk ang, hman ah pawh a sch runpui chuan a a tiak hmasa chu tiang tia tia a ni,” a ti a. a la sawi hla hle mai. Kumin favang a simeikhu a lo awm chuan he lai thu hi a dik dawn a ni ang; nimah sela rin bik em em tur zawng a ni bik hlei lo, lekha chhi chhiaha sel te-an nei bik loh avang in. Keimi mi mawl ngawt ngaih ah chuan a sawi rinawm hle.

In thian Tunga.

THLANGDAR TAM THU

Uuan deh tak, he ka thu ziak hi lo chhiar ve teh:—

Tunlai hian kan khawper Tuichhin dai kiang ah chuan “Thangnang” ni lovin Thlangdar a puang a,

khaw hmun hlui ah hian a ni a. A kiang ah chuan han kal ilang, kal thui ngam pawh a ni lova, Khawipui rau ang mai hian an thlawk zing mum reng mai a, tin, an zun ngawt ah pawh hian "Chhimbâl" a zâm chuai thei a ni; heti ang Thlangdâr tam hi kan la hmuh ve ngai loh vâng emaw ni, a mak kan ti hle mai. Mizo ram hmun tin a mi hian Thingtam hi thleng hnai hle tawh âwm in kan ring theuh awm bawk a, tin, he ti kau-va rannung a puan hian chuan, a hlauh pawh a hlauhawm zual hle in ka hria. Chuvangin engkim ah hian in rin lawk deuh hi a tha êm êm in i tum hram ang u, a hma hian ril tam a kan thih lohna tawh lek hial pawh in i insum ang' u. Hman lai a kan pi pute ai zawngin, a fin' pawh kan fin' deuh tawh hi, mautam buh pûk pawh tun thleng in Mizo hian kan la retheih phah êm hi. Nang chhiar tute Zu ti mi i nih chuan sim rang rawh, i la inchhir ngei ngei ang. Zu i tih lai in i buh zu atan i ti-heck êm êm a ni, chuvangin in ren hi tum phawt la, i insûm thei ang.

Dam la, In thian,

Sailranga lai, S/O Varnuaikhuma lai,
Ruantlang.

KHAWBAWN, BIAK DAN TIU CHU

Chhiartute u ngun takin lo chhiar ang che u.²
Mi tam takin, Hmar ho Khawbawn biak dan hi a

la hre lo kan la awm ka ring a chuvangin ka han
 ziaak a ni, Kan khua chu, Aizawl bial tawp 'Sil-
 char chhak lawk a ni a. Khawba wn an tih tlang
 hi heng hmar vel ram ah chuan; tlang sang ber
 a ni a; A vel a mi zawng zawng te chuan, Kris-
 tianta chauh lo chuan an be thin a ni, a ram dan
 anih avangin, a betute chu heng a hnuaiia ka ziaak
 zawngte hi an ni. 1. Hmar 2. Khawchung 3. Dar-
 lawng 4. Hrangkhaw 5. Mawnipur, Meitei 6. Vai
 7. Naga, Mirawng. An biak dan erawhchu a hrang
 theuh a, Heng mi zawng zawng biak dan hi
 han ziaak vek ila, a tam lu tuk ang a; Chuvang-
 in vai ho leh Hmar ho biak dan chauh, ka han
 ziaak a ni. Vai ho chuan, biak hun an nei a, an
 biak a hun tawh phawt chuan pawisa te leh thil
 ei theih kengin an kal thin. Chung an thil kente
 chu, a tlang ah chuan, milem a awm a, chu mi
 bul ah chuan chibai bukin an hlui thin a ni. Tin,
 Hmar hovin hetiangin kan ti thin a:— A te a awm
 a lian a awm a, Tin, biak hmasak ber chu, Thei-
 sinakaraia, an vuah a 2na chu Chawntiriraia, an
 vuah a; chungte biakna chu arpa leh vawkpa
 kher pek thu kan nei a, Tin, a bawl hlo chu mi
 pa thum 3 put lai lo chuan a daih ngai lo a ni.
 Chumi inthawina hmun chu hmu ngai lo te tan
 chuan thil rapthlak tak a ngaih tur pawh hi a ni
 reng a; Aw heng mite hian kan thiltih ah hian
 chhandamna leh nunna chu dah-it kan zawng kan

ti takna a, Kristianna lam kan en leh chuan
chhandamna chu kan hnu lo a ni tih an hre ngha l
agei ang.

Sarga,
Mauchar.

THU NAWI

(1)

Pa pakhat Major Clarence (Klarens) chu
khawvela mi tê ber a ni awm e, inches 18 a sâng
a ni. (chu chu tawng khut a ni.) a rih lam chu
ser 8½ a ni. Tawlailir mawn 12 lai a rit p'ur a
hnûk thei.

(2)

.Hummingbird (Hamingbard) hi sava tê p'awl
ak a ni awm e. Thingpui fian tê ah (Teaspoon)
hian a puiin a note a awp khawm vek thei a ni.
Chi harg 400 lai an awm a, a te ber, mawi ber
chu, America ram ah a awm. A hmui hmawr ata
a mei hmawr thlengin inches (paw a tlûk) huih
a ni.

(3)

England (Sâp ran) ah chuan sâzi pui no pa-
khat beng sei tak nei a awm; a beng chu lei ah
a hnûk a, Lilfmin an hrall a, cheng 500 a nan
a ni, sazu ah chuan a man tam p'awl a ni neih
ang.

Awmzel.

MIZO LEH VAI

HANCHIN BU

BU 10XN } OCTOBER 1924 { A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.
Chhuahtu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHHUNGA THU AWM.

	Phêk
1. Ralkhat Atanga Rilri A Tha Thawn Dân	218
2. Thil Sian Ching Ngilnhu	220
3. Notice	223
4. Kum 1912 A Mntam Vai Buh Puk Thu	225
5. Reangui Rau Titi	228
6. Thu Nawi	230
7. Lal Ho Rawna	231
8. Thu Nawi	232
9. Tui Ei Leh In Vol Tui Thinga Lunghur Tur	234
10. Thu Nawi	235
11. Thiagui Jhak Thawn Zat	237
12. Sazu Jihlim Thu	238
13. Lal Fato Lohkha Zie Pawimwhzia.	239

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIJAL.

RALKHAT AṬANGA RILRU A THU THAWN DAN.

THICHMAHRUAI

Mesopotamia ramə ka awm lai in, hemi rilru inhriatsak theihna hi “Liambuka’n a zir e” ti-in mi thenkhatte’n Biak-in ah te an lo sawi thin a, chuvangin mi tam takin hriat fiah an duh in ka ring a, ka zir ang leh ka hriat ve dan ka han ziak a ni, chuvangin mi tupawh in ka ziak ang tak hian zir duh sela he thil hi a thiam thei ang. He thu hi kan Mizo zing ah hriat in a la awm lova, mahse Vai ram leh Sap ram ah te an zirna hi a lo rei tawh hle a ni, mak ah pawh an ngai bawh hek lo.

1. A hmasa berin hetiangin zir tur a ni : In chhung ah emaw, hmun dang ah emaw a zir duh-tu chu a mit tuam sak sela lekhkhabu emaw a hriat loh leh a hmuh loh in dah sela, chu chu zawn tir tur a ni. Tumah bengchheng lovin a kiang a awm te chuan an rilru in chu mi kha mi lam ah kal rawh, ti-in lo ngaihtuah sela, tin, a ni chuan ama rinna mai mai ni lovin khawilam ah nge hip ni a, a inhriatna lam chu zawi zawi in a zai a zui tur a ni a, tin, a hmun a thlen velch a kiang a mite chuan an rilru vek in kha lam, kha ban rawh lo ti leh sela, a zai zui bawkin a awm leh tur a ni a, chuta a hmuh theih loh leh ti nawn leh thin sela, a lo rei deuh hnu ah chuan a hmu thei telh telh ang, a kiang a mite chuan chutih chhung zawng chuan engmah dang an ngaihtuah

tur a ni lo, an rilru in hmuh tir tal au lo tum tur a ni.

2. A pahnihna ah chuan a thil zawn tur chu thil tē deuh hlek in thlak tur a ni. Chu tah a lo hriat theih zēl hnu ah chuan khawi lai kil ah emaw hriaute dah sela, a hma ang bawk khan a ti leh tur a ni. Chutah a hriat leh a hmuh theih zel hnu ah chuan ni dang tam tak te chu bān in mi pakhat emaw, pahnih emaw nen ti leh sela, a hriat theih leh hnu ah chuan sana number emaw mi dang te chuan ngaihtuah leh sela a hriat theih leh zel hma chuan. Chumi hnu ah chuan number emaw ziaik in hriattir leh tur a ni.

3 Heng thil zawnz zawnz hi a hriat zēl theih hnu ah chuan thian pakhat chauh nen hmun hrang a awm ve ve si in thu thawn an zir leh tur a ni. Rilru hriat tumtu chu dawhkan ah lehkhā puan dah in pensil nēm deuh nen ziaik mai turin thu sela, a thawntu tur chuan thu tlemtē ziaik in changēl hnah emaw, lehkhā puan emaw chingal thlawr bur (funnel) angin khawr sela, chu mi chuan a thu thawn tur khā en sela, a rilru chuan a thian pa kiang a awm leh hrilh angin briattir a tum tlat tur a ni a, thil dang ngaihtuah lovin. Tin, a lo hmutu tur chuan a zai ngai in a rin thu mai, mai ni lovin a kut chēt dân chu a zui zel tur a ai, a tir chuan engmah lo mai mai a ziaik ang a, mahse vawi engemaw zāt hun in tiam in an tih hnu ah chuan a lo ziaik dik thei ang. Vawi huil vawi thum a

ziak dik hnu ah chuan an thu thawn chu an pun zel tur a ni. Rei deuh chin ah chuan thil lem pawh thawn theih a ni ang.

4. Chumi hnu ah chuan khual atang pawh-in lehkhah lovin thu tam takin in thawn theih zir leh tur a ni, chutiangte a hriat theih hna ah chuan a kiang a mite rilru pawh a hre thei zel tawh ang, hriat a tum phawt chuan.

Heng zawng zawng a tih theih hun ah chuan in tih stu leh zualua leh kawng tha zawlte tuma hrilh ngai lovin a hre chhuak thei zel ang, a zir chhung hian nitin in tlai ah ti thin sela a tha ang.

Hemi hi Sap tawngin "Telepathi" emaw "Thought Transference" an ti, Mental science (rilru lam chanchin) zing ah chuan thil mawl leh ho pawl deuh a ni zawk. Hei aia ngaihnawm zawk tur a ka ruat, Hypnotism, Theuraputesi, How to Develop will power, Clairvoyance, How to influence a person at a distance, leh thil dangte han ziaik leh zel ka beisei. Hetiang lam thil ngai-thla duhtute tan chuan Charchin Bu lak hi a sawt hle ang; thla tam fe a awh bawh dawn si a.

S. Lianbuka,

Commissioners Office, Sikkhar,

THIL SIAM CHUNGA NGILNEIHNA.

"Thil siam zawng zawng te chuan beisei em em in Pathian fate lo lanna chu an nghakhlal hle si a." Rom 8: 19.

August thla Chanchin Bu phêk 179 na ah khân kan thian Zawngauva'n rannung chung a nungchang chhiat loh tur ti-in 'min fuih a, ka beng luh zawng tak a nih avangin tlêm in ka han chhunzawm a ni.

Mesopotamia rama ka awm lai-in vaṭhu no hi ka la a, mahse ni rei lo te chin ah chuan a chaw duhzawng a pui in a pêk ang kha ka pêk theih loh avangin a lo thi ta, a thih hnu chuan ka inchhir leh ta êm êm a, mahse engmah a sâwt ta si lo. A pui chuan a bu chu a va en leh thîn a, lungngai awm tak hian a lang a, ka ngaihtuah leh zêl chuan ka inchhir lehzual a, engtia han tih theih a ni tawh si lo.

Tin, chu lo chu Mesopotamia ram aṭanga ka hîwn hnu in Sailâm khua ah thlanthla no kan la leh a, a hma ang bawh chuan a no te chu ni rei lo te ah an thi zo leh ta a, ka inchhir leh pek a, engmah a sâwt chuang si lo, chuta chin ah erawhchuan sim daih tur ni-in ka ring ta a ni. Hetiang hi nungchang chhiatna narân mai pawh a ni lova, Pathian Leikhahu thu a chuanga kan zia bawhchhetute kan lo ni.

Keini Mizo fate hi rannung chung a nunchhe ber pṭwl kan ni-in ka ring a, chuvangin thil siam te chuan kan Mizo fate hnen aṭang tak hian Pathian fate zalênna chu an nghakhlel lehzual in ka ring a ni. Mi tupaṭh keimah ang a, rannung chung a nunchhiat lo zir ve tawh te chuan khawngaih tak

in ngaihtuah ve sela, a ching rei tawh kher lovang, a hming a Kristian invuah ve tân phei chuan Pathian Leikhabu kalhna pakhat chu ni-in a rinawm e.

Mi in rannung chung a nunchhia t hi a lo ban chuan chhûngte zing ah leh thenrual zing ah pawh ngil a nei zawkin zâi a zâp zawk ang tih a rinawm e. Chutichuan mi in ngilneihna a neih chuan mahni hnam pui te tanpui leh chawimawi dan pawh a lo thiam leh zual ang a, kawng tam tak ah mi tangkai a lo nih a rinawm a ni. Hnam dang chuan mahni hnam intanpui leh chawimawi dan hi an thiam hle thin a, chung mite pawh chu han pawl chiang deuh ila, rannung chung a mi ngilnei tak an ni thin; chuvangin rannung chung ah hian Pathian fate zalenna lo tleng sela khawvel a hnam tin hi taksa lam thu ngaihtuah ngawt pawh-i: a lo mawi zawk em em ang.

Kan Mizote chung ah chauh mai pawh hian Pathian fate zalenna chu lo tleng tawh selang, rannung tam tak mihring tân a huatthlala si lo te chu an va lâwm dâwn em ! Kristiante'n heih ngaihtuah zual bik sela a sâwt hle in a tha hle ang, chuvangin rannung chung a Pathian fate zalenna tur ngaihtuah tute chu Pathianin malsawm rawh se, Amen.

S. Lianbuka.

NOTICE.

Tour Programme of N. E. Parry, Esq., I. C. S.,
Superintendent, Lushai Hills, for the months of
October, November and December 1924

2nd October 1924.	...	...	Paikhai.
3rd	"	"	Zobawk.
4th	"	"	Chhingchhip.
5th	"	"	Bukpui.
6th	"	"	Keitumkawn.
7th	"	"	Chekawn.
8th	"	"	Vanlaiphai.
9th	}	"	Vanlaiphai.
10th			
11th	"	"	Leng.
12th	"	"	Leng.
13th	"	"	Zawlsei.
14th	"	"	Muallungthu.
15th	"	"	Farkawn.
16th	"	"	Farkawn
17th	"	"	Sawihniara.
18th	"	"	Lalbika.
19th	"	"	Biaté.
20th	"	"	Liankañglova.
21st	"	"	Liankañglova.
22nd	"	"	Zataia.
23rd	"	"	Zataia.
24th	"	"	Sualhuna.
25th	"	"	Liansailova.
26th	"	"	Chhingchhip.
27th	"	"	Zobawk.
28th	"	"	Paikhai.

29th October	1924	...	...	Aijal.
30th	"	"	}	Aijal.
31st	"	"		
1st November	1924.	"		
2nd	"	"		
3rd	"	"		
4th	"	"		
5th	"	"	...	Nausel.
6th	"	"	...	Tawkzawl.
7th	"	"	...	Phaileng,
8th	"	"	...	Darlawn.
9th	"	"	...	Darlawn.
10th	"	"	...	Ratu.
11th	"	"	...	Thingsat.
12th	}	"	...	Tipaimukh.
13th				
14th				
15th	"	"	...	Thingsat.
16th	"	"	...	Ratu.
17th	}	"	...	Tuivolumukh.
18th				
19th	"	"	...	Vanbawng.
20th	"	"	...	Khupkhawtlingi.
21st	"	"	...	Khupkhawtlingi.
22nd	"	"	...	Khawdungsei.
23rd	"	"	...	Ngopa.
24th	"	"	...	Hrangliana.
25th	"	"	...	Kaihranga.
26th	"	"	...	Tuisenhnar.
27th	"	"	...	Tuisenhnar.

28th November 1924	...	...	Neidawn.
29th " "	...	...	Champhai.
30th " "	}	...	Champhai border meeting.
1st December 1924			
2nd " "			
3rd " "			
4th " "			
5th " "			
6th " "	...	...	Neidawn.
7th " "	...	...	Tuisenhrar
8th " "	...	...	Kawlkulh.
9th " "	...	...	Kinawthlir.
10th " "	...	...	Lumtui.
11th " "	...	...	Selingkawn.
12th " "	...	...	Bungtlang.
13th " "	...	...	Aijal.

January and February tour in Lungleh Subdivision and mostly administered area to meet Burma Officers at LAKI.

Sd| N. E. Parry,

Superintendent, Lushai Hills.

KUM 1912 A MAUTAM VAI BUH PUK THU.

Mautam lai a kan lai Thuamluaia hming a vai buh kan ei chu a za-in maunds 973 a ni a. A buhfai neitu dawrkai hming chu Hiranunia leh Jubaraj an ni a, tin, kan lakna hmun chu Tuiruang leh Tuivai chhuah (Tipaimukh) ah leh Tuirial dung¹ Tuimang chhuah ah hian a ni ber a, heni lui pahnih ah hian a kbât tawkin buhfai chu Jawngin an han tawh chho thin a, kan khaw ta

tur a lothleug zat kan hriat velch a phur turin kan kal thin a ni a. A chhung tam leh a chhung tlem te a citu a cu in an chan zat tur kan lal nen lehkha in kan zia^h diam a, kan lehkha zia^h chu keng in a hmun ah mahni chan theuh chu an la a. An phurh bang chu an dah tha zel thin a, an dah that sa^hi dam lova phur thei ta lo leh a ei tla-chham zual te kan phurh tir leh te a awm a, a tir a kan sem ang ring mai lovin a phurtute nen in be zel in a citu ngei hmingin an ei zat chhin-chhia^hna lehkhahu ah kan zia^h nghet thin a ni. Tin thin a lo dam a, Vai buh kan lak a ban ve leh tumah thi boral leh khawdanga pem bo awm hma in tumahin dawt sawi theih loh nan lehkha kan zia^h sak a, an eizat chu an vawng theuh a ni. A rulh nan tangka khawn khawm a, an thawh zat te an lehkha vawn ah leh ka lehkhahu ah ka zia^h zel a, an kuli a hlawh kat leh buhhum leh buh u chhin man an kat te Rosit a mi enin an tha sen ang theuh zel in kan sem sak a, an lehkha kawla leh ka lehkhahu a inang zel in kan zia^h thin a ni. Tumahin tha na lo takin an rul chak theihna zia apiang in an ngaihtuah theuhva, tlang chhuak leh khawnbawl mi tha neizo apiangin an rul chak mai a ni. Kuli leh buh chhin lo hun sela kan mi tha te pawh in thawh an hrech hauh lo mai. Tuna a la ba chu In 12 chauh kan khawchhung ah an la awm a, tlemte kan ba tawh a ni, a rul tha tawh chu In 24 an ni a, mi rethei ngaihdam chu In 7

an ni, Khaw danga pêm ta erawhchu in 17 an ni a ; pem ho hian tam tak mai an la ba a ni. Lal leh khawchhiar thenkhatte'n an tihfel loh avangin an khua te mi tamtak an phunnawi a, kan buh ei rulh nan Sawkarin kan hlawh a kat zel si a, engmah kan lal ten min sem fel sak duh si lo ti-in khaw danga pêm mai an chak thin a ni. Tin, lal dang hming a buh pûk ba te kan khua ah hian an lo pêm lût ve hlawni bawk a. an eina lal te'n an thin ang chu "Ka ei zat a ni lo kan lalte leh kan khawchhiar te'n kan pêm avangin min belh a ni an va depdê in an va sual tehlu êm," an ti a, "Ka thu sawi na tur lehkhah mi zia sak rawh," an ti thin a ni. Mahsela a dawt sawi zawk leh a depdê zawk a hriat loh ve, an rulh hreh vangin an ei ai-a tlem ei-in an insawi mai pawh a ni thei bawk ang, eng pawh ni sela fel taka chhinchhiah hi tu tan pawh a tha rêng rêng a ni. Kan lal hming a buh pûk chu tumah phunnawi kan awm ve lo ve. A phunnawi lo awm ta sela a tir a an ei zat theuh kan yawn tir tawh a nih avangin mi tam takin dawt a sawi a ni tih an hria ang. Tin, mi tin in thingtam hi a lo thleng leh thuai in kan ring theuh va, tam a lo thlen leh hun chuan Vai buhfai ei leh mai lo chu tawng chhan tur engmah kan nei si lo. Pathianin thingtam thleng a min la zuah chuan ka zia ang hian kan lal nen ngaih-tuah leh kan beisei a ni. Lal leh khawchhiarte'n ka sawi angin th tum ve theuh tawh ula, a tha

in ka hria a ni. Kan hminga buh pūk pēm ta te leh kan khaw chhūnga la awm te'n depcē tak leh an ei aia tam belh mai ni awm a miñ sawi fō chu-an dāwt sawi pawh ni mahsela kan tân a mawi lo òm òm a ni.

Bera, Khawchhiar,
Thuamluaia khua.

RENGPUI TIPPERAH STATE) RAM TITI.

Rengpui ram (Tipperah State) chhung ah Skul 164 a awm a , High School 4 nen , Naupang skul kai 5,576 an ni. Vai (Bengal) tawnga tawng lo, mi dang naupang 1,641, an ni. Rengpui hian kum tin leiman tangka 2,553,190 a hmu thin.

Rengpui. Phai ram zawl ah hian Vai (Bengali) an tam ber. Ram dang ai chuan hemi ram hi an tân a nuam bikin ka ring. Hindu dân hmanna leh zawmna bik ram a ni a, an pi leh pu dân flui tam tak ah hman that theih tawh loh pawh kha hemi ram ah hian an chhui chhuak'si. Vai (Bengali) bo tân chuan an duh duh a an lèn theih-na her a ni in a lang. Hèng lo rēng ah pawh ram dang ah chuan Mingo hnuai ah hna an thawk a, hemi ram chhūngan chuan hotu lian ber te pawh anmahni vai Bengal an ni vek si. Hèng lo rēng ah pawh Bengal ho hi thil thiam tak lehkha zir sâng òm òm riak an ni sī in, an fiug hle bawk si. Hetiang te an nih avang hian Bengali ho tân chu-an ram nuam tak a ni ang. Kan Lusei fate tân kan ram a nuam c ; keimahci hnam te ngei mi

lian an lo awm in mahni pianpui tawng ngei a thu chhia thu tha kan sawi theih avangin leh kan miliante'n kan huam tih ropuina an zawn zawk fo avangin, Vai Bengali ho tân Rengpui ram a nuam ang bawkin, Lusei fa tân Mizo ram a nuam ang.

Rengpui khawpui Agaitala ah chuan Lusei te hi Hindu chi an ti a, inten em em a awm lo, tui-kunluk phei chu in zûk tawm theih a ni; tuisik ah phei hi chuan inten em em Aijal Vai angin a awm lo a ni ang. Rengpui chi te hi hmun 4 a then ang an ni a. 1na Reng fāte leh tūte ho, "**Karta**" an ti, Bengali tawng a ni a "Pathian" tih ang deuh a ni ang, "Lord" tih ang deuh bawkin. 2na "**Thakur**" an ti a, a Reng chi te, puak-phur thiang lo a ni ber. 3na "**Tripura**" (Tippera) an tih te hi a ram a mite an ni ber. 4na "**Riang**" (Reang) Tuikuk kan tih te hi an ni. Tippera chi zinga chi chhe pawl deuh an ni awm e. "Thakur" an tih te hi Tippera chi atangin an nei thei a ni ang, Sap ram a "Sir" hming neih a kai theih ang hian in. Tin, hêng chi 4 zing ah te hian hnam hrang tak tak an lo awm, mahse an tawng a hrang fahran love, hmāna November 1922 Chanchin Bu a ka sawi ang kha a ni.

Hemi ram ah hian Hindu pathian an hlauh ber chu a awm. 14 Deuta = "pathian 14" tihna a ni. Sawrkar an awm hma hian kum tin mihring

100 te in an be thin ti-in Rajmala Bu ah an ziaak. Tin, tun thleng hian kum tin kel 100 chuan an la be fo thin in kum tin amah be tuin ni 1 leh zan 1 Agartala leh a rnaih a mi reng reng tuallai len theih a ni lo. A tantih an laipui an kap a, an kah leh hma chu kan awm thap thin.

Jemadar, L. Tawia,
Tippera Military Force.

THU NAWI

Japan hmeichhe ho chuan mipa ho hnen ah an thu thawn an tar chhuak a, heti arg hian a ni :—
(a) Khawngaih takin ka zing thawh rualin tho ang che.

(aw) Khawngaih takin mi leng emaw fate emaw hmuh ah mi hau suh ang che.

(b) I len rei dawn chuan khawngaih takin i lenna tur mi brilh ang che.

(ch) Khawngaih takin ka duhzawng a ka intihhlim ve hlek phal ang che.

(d) Kan fate chin a tha lo tur chu fate hmuh ah tih loh tum bham bham ang che.

(e) Khawngaih takin ni tin lehkha chhiar leh zir hun tlem tal mi pe ang che.

Mizo hmeichhiate pawh hian mipa hnen ah thil dil duh a chung a mi belhchhah ah khian an ngah a ni thei. Mipa kan thatchhia zing ah kan mu rei, Hmeichhia chuan khawngaih takin chaw te mi chhum pui la, buhte mi den pui rawh a ti²

Huh ang. I awm awl châng hi chuan thteing pawh mi phurh pui ve thei la, a ti duh ang, a ni a thiam a ni. Ni tlang san thleng a hnar burh burh ai chuan chaw lo vil leh buh va den pui chu a zahhlak lo zawk. Hna pawh kan peih hna zawk ang, Vaibél pet kawh a thatchhe zing a thut ai chuan thingtuah va put emaw tui va chawi emaw a tângkai zawk.

Gauhati.

Buchhawna,

LAL HO RAWNNA.

Kan Mizo lal ho inkhawm ni a lal tih hriat theihua puan kan nci tur chu, kei' a ngaih a ka duh zawng chu Sawrkar in phai lam a mi a mawi leh a tha an tih apiangin siam in min mangai sak se langin a man an' tih ang apiang pe ila, rem ka ti' ber, nangni'n engtin nge in ngaih ye? Mizô tah chawp chu a inang thei lovang.

L. Hrangliana Sailo, Chhingchhip.

THU DANG.

Tûnlai a kan Aijal mihring mi lian leh mi tê pawh in a tlâwmugaihna a lo lêng chhuak fova, mi zawn leh thlân laih fahran an te pawh tlangval te fel tak leh tlâwmugai tak a an awm hi thing-tlang mi-in kan tluk tawh lo, tlangval hi kohbran upate thingtlang awm leh tirhkohte ho nen Lal nen hian fuih in taima turin zilh kan tul ta zawk, thingtlang mi hi.

Hrangliana, Sailo.

THU NAWI

1. Kum 1024 ah hian Lalzama khua Darlawn ah leh a khaw kiang a Melveng ho zing ah khubhip an vei a, May thla chhungin naupang 6 an thi a, an khuñ nasa êm êm a, an hnar te a thi a, an khâk te chu thi hlir a ni a, naupangin an khâk te an chhâk chhuak thei lova, an hrawkte a ping a, an awm a na bawk a, an thi zêl mai a ni. A dam-dawi turin chawke sa citir a tha ber mai. Chawke sa ei tawh phawt chu thi an awm lo a ni. An khuñ a tirc̄h a ni chuang lova, thih a thloh ber a ni-in kan hria.

Chakâi sa pawh a ngeih hle mai, a tui-hâng te hawptir ila, anmahni pawh chakai tui-hâng in bualtir bayk tur a ni.

2. Chakâi man dân sam ber chu sazu hi man ila, a sa chu tê tak tê in chan darh ila, hruì in kan hling a, lui dung ah a khât tawkin kan chiah zel a, Chakai in sa rim a hria a, a lo vak chhuak a, sa chu a bawm ta a. A tlan bo pui theih loh nan kan vêt si a, a awm reng mai a, kan hawn chhoh leh pak-in kan man zel mai a ni, zan a meichher-chhit a man ai-in a har lo zawk a ni.

3. Sazu man dân sam ber chu buh zem hi dâp-in a tlang ah kan khuñ a, hnangin kan chilhet zel a, zem chu chhin phui vek lovin dâp phêk thum a dah tlar zelin sazu a tlan chhuak thei lo a ni. Hmun khat lai hi sazu luhna tur khai kân theih

in kan siam a, hnub per theih in kan kam a, a zangsi dāl a hrui sei deuh in kan hling a, kla deuh atangin kan pawt per a, sazu zēm chhung a awm chu an tlan chhuak thei lo a ni, meichlier kan chhi ēng a, zēm chhung a, kan lūt ah kan vaw hlum zēl mai a ni. Kum in August thla chhūngin sazu 971 kan ti hlum ta.

Tunlai in Tuiruang leh Tuirial lui kam lo a nei phāk khua te chuan la hmun siam hi an uar ēm ēm a ; buh hmun ai mah in an ngaihtuah zawk mah mai a ui. He mi lui dung ah hian la lei tum in Vai ho an lokal thin a, October thla a chin hi chu la lei tur chan loh hlau vin thlawh hma ah hian an awm chilh reng peih mai a ni. Sēr 5 ah Re 1/- zēl in an hralh a, kum khat ah Rs 400/- te an lei thin a, an hlāwk pui ēm ēm mai. Tin, chumi chang ni lovin kum tin Vai ho thing la tur in an lokal fo bawk a ; buhfai ser 10 ah Re 1/- zēl in an hralh bawk thin a ; kum khat ah buhfai in Rs 50/- te in khat in an lei fo mai.

La hmun siam thin khua te chu hemi hnuai a ka zīak te hi an ni :—

1. Lalsakeia	Serzawl khua.
2. Lalhleia	Buallawn „
3. Khawkunga	Bukpui „
4. Ngursavunga	Palsang „
5. Zalala	Mauchar „
6. Kaihleia	Tinghmun „

7. Lalbuanga	Sakawrdai khua
8. Hrangtinaia	Vaitin "
9. Lalhuawka	Vervek "
	Bera Khawebhiar,
	Thuamluaia khua.

TUI EI LEH IN VEL TUI TLING A FIMKHUR
LEHZUAL A TUL E

Unau duh tak te u,

Chanchin Bu ah, Doktor Babu te'n tui ei ah leh in vel tui tling a fimkhur loh avanga, hrisel loh na a lo awm theih zia nin hrilh tawh fo angin, khaw tin hi mahni taksa hriselna lam tawh phawt ah chuan kan fimkhur lehzual a tul em em a ni ; tui ei tha lo leh in vel tui tlingin mi a tihrisel lo tak tak a ni tih hi mi tumah in kan la hre chiang lo a ni ang. Tin, kei pawh in ka ring thei em em mang ngai lo, a nazawng chuan ; tin, tun ah a ni tak zet tih ka lo hriat fiahna chu, kan khaw then-awm Sanglura khuatc khawlai chu dil kam san'la diak theih tawp ang mai hian a diak a, tin, ran ek-te ren a inpawlh nuai mai a. Tin, chham-ekte pawh hi a awm deuh nial a ; tin, an khaw thli tak chu an tui ei a ni leh nghal a. Tin, an dam-mawhna zia chu hrisen pan hi a ni ber mai a. Mi pathum te hian eng lai pawh in vei loh lai reng an nei lova, a vei tawh te chuan an nawn chawh mai a ; tin, anni ho hi chuan kan fimkhur loh avang a ni tih reng an hre lova, kan khua hi hri-

sen pân in a duh mang e, an ti a, an inthawi zing
 êt mai a, tui ei that loh avang leh in vel tuitling
 te avangin mi kan bawrhsawm thei tak tak a
 ni tih lo hre thei theuh-in, inthawinate bi lo ngai-
 nêp thei ila ui ar sên ai chuan fimkhurna lam a
 ci leh in a, fimkhur a tangkai zawk tih te hre thei
 theuh ila ka duh êm êm mai e, mi tin hian hrisel-
 na hi kan duh theuhva, chu avangin, mi hriselte'n
 an hriselna an neih reng theih nan leh mi hrisel lo
 te'n hriselna kan chhar ve theih nan hawrhsawm-
 na lam thil tawn phawt ah chuan fimkhur i tum
 theuh tawn ang u, mi hausa tak mi hrisel lo te
 ai zawngin daikilkar a mi rethei mi hrisel takte
 pawh hi an awhawm zawk a ni, chu avangin
 sum leh pai bo aiin, fimkhur lohna avang a hri-
 selna tihbo hi thil rapthlak ber a ni, taksa nun
 lâi vêk si ah zawng. In thian,

Lianhnuna, Tiante khua.

THU NAWI

(1)

Sap pakhat Jan Van Albert an tih chu Dutch
 mi a ni a, a la tlangval viâu a, hman lawk ah
 khan London ah a zin a, a thla pawh an laksak
 a, a san êm avang a ni. A san lam chu feet 9
 leh inches $3\frac{1}{2}$ a ni a, he mi hi a ber a nih a rinawm
 hle e, san lam ah chuan. A len lam crawh zawng
 an sawi ve lo. (Chanchin Bu December 1922 nen
 tehkhin ang the.)

(2)

Nikum k'han India ram ah hian ram sa in mi-hring a seh chu 3,263 an ni a, mi 1603 chu sakei seh an ni a, a dang chu keitête leh kâwlsa seh te an ni.

(3)

United States an tih ram ah chuan nitin in milem lu hi, lehkha thawn nan leh (parcel) thil fun atan an lei zat chu 50,000,000 a ni a. Dâk in zawng zawng a belh khawm in a ni a. (Chu chu £ 200,000 hu a ni e an tih chu).

(4)

Khawvel a zirtirtu ropui pali (Great Teachers) an tih te chu henghi an ni:—

- (1). Tirhkoh Paula, (Isua thih hnu a mi)
- (2). Augustina, (Paula thih hnu kum za lai ah)
- (3). Luthera, (Augustina nèn an kar ah kum za lai)
- (4). John Wesley (Kum thu an sawi ve lo)

(5)

Rei lo-tê a ni ta, Africa ram ah sai 70,000 an tihlum a, a ngho duh vang a ni bawk chungin a hlauhawm avang a ni bawk a. Heti êm a an tihlum tam avangin mite'n mak an ti êm êm a ni.

(6)

December 1922 kum khân India ram a factory (sumdâwng pàwl ropui) an tih zat hi an lo siam chhuak a, hetiang hi ni-in an hria:—

(1)	Bombay ah Factory	1062	an	awm	a.
(2).	Bengal „ „	975	„	„	
(3).	Madras „ „	745	„	„	
(4).	Behar leh Orisa	215	„	„	
(5).	Assam „ „	95	„	„	

Belhkhawm 3092

(From Progress) Hâwla,
Thakthing vêng Aizawl.

THINGPUI TIAK THAWN ZAT.

Hemi hnuai a mi zawng hi kum in chhunga
thingpui tiak Mizo khua a thawn chhuah a ni.
Bungala awmpui chhiar in.

Circle Thingpui tiak

Number Thawn Zât.

II 650

III 1,500

IV 1,900

V 2,957

VI 1,100

VII 2,000

VIII -1,600

IX 200

835 Aijal Fallam kawng atân.

1,300 Vanlaiphai kawng atân.

200 Dwarbund kawng atân.

400 Lunglêh kawng ah.

14,642 A za a thawn chhuah.

Chanckiu Bu.

SAZU TIIHLUM THU.

Hemi hnuaia zia ang hian Aijal bial ah August thla 1924 in sazu tihlum a ni.

Bial I.	Sazu	2256	an tihlum.
II.	Sazu	891	„
III.	Sazu	5238	„
IV.	Sazu	4697	„
V.	Sazu	1702	„
VI.	-	-	Report hmuh kim loh.
VII.	-	-	Report hmuh kim loh
VIII.	Sazu	2857	an tihlum.
IX.	Sazu	3980	„
X.	-	-	Report hmuh kim loh.
XI.	Sazu	1152	an tihlum.

Aza-in 23 073

Tun atanga hetiang a sazu kan suat lawk hian thatna nei lovin kan ring em? Mi thenkhatin "Pathian thiltih a ni a, a hun ah chuan a tam tho anga, a sawt love," tiin ah ring a ni thei e; mahsela thla tin heti zat emaw, a aia tam emaw sazu lo tihlum zel ilangin, a aiawhtu awm lo thei a ni lovang. Tam em em tihlum sen loh a nih hma in kan suat kiam zel chuan mathei lovin a sawt ngei ang. Chutichuan tu khua pawh-in sazu suat hi uar deuh deuh ilangin Mizo fa chuan a sa pawh kan ci si. Chuvangin taima lehzuall-in tu khua pawh-in bei rawh u, kan tana tha tur ngei si, tun ah kan inrinlawk a tui a ni.

LAL FATE LEHKHA ZIR PAWIMAWHZIA.

Ka thian duh tak, nang chhiartu, ngai teh, ka thu ziaik hi lo chhiar ve tch ang che.

(1) Mi thenkhatte chuan kan Mizo fate hma-ngaih avang leh kan lo that tlan theihna hi a awm law maw tih beisei in. hma lam kan sawn theih nan an ziaik thin a, a lawmawm em em a ni. Tin, ka thul ziaik tum ber chu Mizo lal fate ho hi lehkhah zirna lam kawng ah hian kan beng kan la chhi ve vak lo hi a pawl em em mai a. Lal tlangval thenkhatte chuan Aijal School ah Middle English emaw, Upper Primary examna emaw chu an tling ve ta bawh hlawn a; tin, lal tlangval mi 3 emaw chuan Shillong High School ah Entrance tun ah chuan (Matriculation) an tih tak hi an tling ta a, an zinga pakhat phei chuan Calcutta St. Paul's College an tih ah chuan B. A. (Bachelor of Arts) an tih hi a bei mek a, tlem zawngin hmanlai kan ngaihtu. a chuan a lawmawm ta deuh hlek e. Nimahsela heihi a la tawh lo em em a ni. Kan Sawrkar te hian min khawngaih vei nen, lehkhah zir turin a chawm pawh min chawm duh hial si a. Lehkhah zir hi kan ngaihtuah a tul em em tawh a ni.

(2). Lal fate hian inngaitlawm tak leh thahnemngai em em in Skul a lehkhah kan zir loh chuan kan tan a la pawl em em dawn a ni. Naupang lehkhah zir rual kan nih atangin nungchang tha tak

in zir kan tum hram tur a ni Tunlai thil ah chuan
 Lal ropui tak fa pawh ni mahsela lehkha kawih khat
 pawh a hriat loh chuan a famkim lo der a ni, a lo
 tlangvala, nikhua a lo hriat deuhvin mahni khaw-
 zâwla nuam tawl mai leh mi fanute klawih ebhiat
 mai mai emaw, zu leh sa tlân-in keimah emaw lal
 ber, tin uangpawih mai mai lovin mi chet dîn
 leh mi hawiher hriat tumin lehkha zir a tûl êm
 êm a ni. Thenkhatte nguh dan ah chuan lehkha
 chh thiam ta mah ila Sawikar huante ka thawk
 peih a ni awm si lova a sengso thlak mai mai a
 ni ti a thu ngânte hi lo awm mai a ni a. A nih
 loh leh upa thenkhatte'n, "Lal thiam ah chuan
 a tawh tawh a lawm," te hi an lo ti rawk thin
 a, heihi thil ât thlak tak a ni; tin, thenkhatte'n
 "Lehkha chu thiam mah suh ila ka lal a thulh lo-
 varge," ti an awm thei e; Lal zawng a thulh kher
 tak lovang a, mahsela, lal an pui chauh lehkha
 thiam tak nen chuan a ropui hlei-in min an ngai
 sang êm êm ang. Ka tawng mi nuihza h'ei suh
 sela, uang ta pawh chang ta ila, kawng khat
 ngaihtuah chuan, kan hnam timawitu tur leh, kan
 ram ti thawveng tur hian Lal ho hi a bulpui
 kan ni a, chuangin lehkha lam hi kan zir that
 loh chuan engtik ah mah rual an ni kan nei dawn
 lovâ, kan nu leh pate hian zir sanna chângte an
 lo hre ta lo mah tih nak a laiin, keini thangthar
 fate hi chuan bei nasat tum hram thei ila.

(Awmzel)

Lalzama, Sailo..

MIZO LEH VAI

CHANCHIN BU

BU 11NA

NOVEMBER 1924

{ A man kum 1
ah Ch. 1/8/-
a ni.

Enkawltu (Editor):- Makthanga, Aijal.

Chhuahlu (Publisher):- The Assistant Superintendent
N. Lushai Hills, Aijal.

A CHIJUNGA THU AWM.

Phok

1. Thaibawi	242
2. Sipai	243
3. Daktawr Hmawhmula	246
4. Zawhna leh Chhanna	247
5. Lal Ho Lam	249
6. Mizo Run Tan a Thil Pawimawh Ber	250
7. Sakei Hui Kwi Thu	251
8. Lal Fate Lehkha Zir Pawimawhzia.	252
9. Thlawhm Thu	255
10. Sakei Sakli agin a hron Thu	258
11. Sahron No Vawk In a awm Thu	259
12. Thu Nawi Zu	269
13. Zoramia a Fate Lehkha Zir a a Fuihua	260
14. Zorawna	264

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS AIAI.

THAIBAWI

Kan Mizo hnam zing a dan phuarna mawi lo leh dik lo ber pakhat chu **Thai bawi** hi a ni. He dan tenawm tak hi thangthar ho hian lo ban thei ila kan vai atan a tha ngei tur a ni. Khawi-ah-pawh mipa aiin hmeichhia hi tu huam zing ah pawh an chak lo zawk in thil tithei lo zawk an ni zel. Chuti ang a nih si in hmeichhia aiin mipa a thawkrim tur a ni. Tu in emaw mei zing chhem in, chaw mei vil in, tui chawi in leh buh zing deng sela, la dehua lam ah te a chhungte pui sela, fak aiin thaibawi kan ti a, bantir tum in awm-khawmna apiang ah dem dem an hlawh zawk a ni. Pa hmei pa chhangehhe em em si te, chhungte tul reng reng a awm a phe phe kh a pui duh lova, vaibel zu a kut kuangkual a awm san reng chaw ei pawh siam duh lova, chawhlui pawh seng duh bawh lova, mutna tur awng pawh phah duh lova, awm te hi ropuina ni in a lang lova, that-chhiat leh tenawmna mai ni in a lang zawk a ni. He dan phuarna thai bawi hming hi tupawh in huualsuat thei ila, Kohhran upate'n Biak in ah ban turin tlangaupui leh lal khua a tlangaute'n a tuk a zan a kawttbler a aupui tlak ni in a lang a ni. Hmeichhe tum zawng zawng hi mipa in kan theih ve loh chu nau kan hring thei lova, chu chaoh lo chu an aiin kan duh a kan tum phawt chuan kan ti thei zawk in kan chak zawk vek a

ni. Tunlai mite hi chu kawng tinreng ah felna leh mawina hi sawi sawi in tih tum hram hram duh kan lo awm ta pawh a ang hle. Chutichuan he thaibawi dan hi ban thuai theihna ngaihtuah ila, a dik a ni. Tu tan mah a tha bik tur a ni lova, a-hnei a-pa a chhungkua a insanlamna dan thar ching chhuak kan ni mai ang. Thih hnu a tha tur thlarau thu a kan bei ngun angin dam lai thu a kan tan a tha tur thil ngaihtuah pawh hi fel leh tha in a lang bawh a ni. Hemi thu ang hian khaw pakhat lo awm ta mai sela, a kiang a khaw pakhat tunlai dan **thaibawi** phuarna ching hi awm bawh sela, thil engkim ah an phui sui in an thawk zo hlei em em matheilo tur a ni.

Makthanga.

17/9/1924.

SIPAI

Kum thum lai a ni ta, Mizo tlangvalte mi 50. lai sipai ah an tang a, chutichuan kan Mizote zing a sipai chanchin leh sipai hnathawh zir dan leh awm dan hi mi tam zawk in kan la hre lova, chuvangin tun ah hian tlem a sipai lan awmdan tupawh in kan hriat ve nan ka han ziaak a ni. He mi thu hi tupawh in an lo hriat in, Tun hnu ah Sawrkarin tlangval sipai atan lo la dun leh ta sela, tumah zawh fel vak ngai lova, hriat chianna a lo ni mahn tih vangin, **Chanchin Bu** ah hian ka han chhuah a ni. Tun ah mi 50 emaw an

lo tang ta hi Sawrkarin Mizo fate min chhinna chauh a ni a, fel hle leh tangkai hle a an hriat chuan, an la lak belh leh pawh a ni thei a, mah-sela tunlai rih hi chuan lak belh a huêk in sipai awm zat a pawh hi tihtlem lam an ngaihtuah rih zawk a ni. Eng pawh ni sela, hnathawhna kawng hi chu a awm dan hriat fel ve rêng rêng hi a tha a ni a, chuvangin thu tlem tê a hma hruai atan ka-han ziaak a ni. Kan rin loh ang takin sipai tur mi lo duh ta mai sela, tin, thenkhat in lo dil duh ta bawh ang sela, a hmasa in Bawrh sap hnen ah emaw, Manding Sap hnen ah emaw dil tur a ni. Tin, diltu apiang chu an len lam leh an san lam chu, an awm pawisa tluk (inch) 32 in a lian tur a ni a, san lam ft 5 (hniak) nga a tling tur a ni. Tin, Daktawr Sap hnen ah an hrisel zia fiah turin kal a ni ang a; chuta tling an nih in sipai atan ruat an lo ni ang a, Recruit (Rawngrut) sipai hia zir lo ni tawh a ni ang a, lu meh sak a, thawm-huaw pek nghal rih a ni ang a. Eitur (Ration emaw Rawsawt) an pe ang a, mutna leh chawchhum-na tur hmun kawhlmuh rih a ni ang. Lam dan zir hmasak ber tur chu kut ruk a lam (Squad drill without arms) a ni. Din dân, tlar dân, a dawt a ke chheh dân, ke kar dân leh pen dân te, ding lam leh vei lam a her dân leh hawi dânte leh huong lam hawi dânte zir a ni ang a, hong hi an thiam fel hnu ah kal rual dânte a ni leh ang. He

kut ruak a lām dan thiam hnu ah hian silai an pe ang a, silai nen a lām dan zir leh tur a ni. Hemi dawt leh ah chuan chanmari (inthemthiam) kah a ni tawh ang. Tin, chanmari kah a tling apiang chu sipai tak tak atan nemngheh an ni ang. Hna zir chhung hi a rei lo ber a thla ruk, a rei ber ah kum khat dan nran in a ni a.

Rawsawt zat chu chawlhni kar khat atan buhfai ser 7, dalhluah ser 1 leh chatak 12, gi (sahriak) chatak 7, chi chatak 3½ a ni. Chhangphut lak chuan chhangphut zat chu buhfai ah khat a ni.

Ilawh zat Cheng 12/8/- a ni a, mahse cheng 2/8/- chu Rawsawt man a kat a ni a, 10/- thla kip in hmuh a ni. Ilawh leh citur a man a chhut chuan cheng 30/- hu tih theih a ni.

Thuamhnaw chu a thlawn in hmuh a ni a, kawmawl 2, thelret puan 1, kawr lum fual 1, tawnzau lum 1, ngalzem zem 2, pheikhawk bun 2, mawza bun 2, kekawr bul uk 2, kamis uk 2, kawr chung uk 2, lukhum 2, hruizen dum 1, iptê 1, kekawr tlawn uk 2, tuithawl 1, keti zawng hi a ni a, a chhiat velel hotu entir in a thar lāk leh theih zel a ni. Dan nran in kum thum thawh hma chuan ban phal a ni lova; mahsela Manding sap thu thu a ni. Tin, thawk hlen duh tan chuan kum thum tlin apiang in ban ah maldar (good conduct) thawk tha tih chhinchhiahna an bel ang a, cheng 1/- in blawh a pung zel a, mahse hchi chu mi

naran ta a ni a, taima leh vannei pa tan chuan rang tak a kaisan theih a ni.

Makthanga.

DAKTAWR HMUIHIMULA

Dan naran in mi tupawh an la dam lai chuan an faktlákzia leh an thatzia charchin, Chanchin Bu a ziaak hi tihdan naran lo angin ngaih a ni a ; tin, an lo thih hnu in crawhchu faktlák leh lawm tlák mite an chanchin sawi nan chuan tam lua a awm lo leh thin a. Tin, keini Mizo zing ah hi chuan chutiang kher chuan kan ngai chuang lo-va ; chuvangin mi thenkhat neining pa phei chuan an dam lai in lungte emaw an phun lawk a, titi a phei chuan thlan lai lawk te pawh sawi tur chuan an awm. Tun lawk ah kan Chanchin Bu ah Lal thenkhatte fakna tam tak an ziaak a, chuti angin he daktawr Babu Jogendra Narayan Das Aizawl damdawi babu a chanchin hi briattlák a ruat ve huai huai a nih avangin ka nan ziaak ve a ni. He babu taimákzia leh a ngilneih dan leh a felzia leh a zaidamzia hi sawi tlak ni-in a lang. Keini-in kan hmuh ve phák ah chuan heti lo liam hian mi a awm that theih chuan loh in a briat a ni. Champhai damdawi in a vawn lai-in mi-in an fak em a, tun thleng hian he babu hi chu Champhai vel a mi-in an la fak bang thei lo a ni. Aizawl a a lo awm achin pawh hi kum rei fè a ni leh ta a, ni tin zan tin chaw ei hun leh mut hun pawh babu dang angin a nei ve ngai lova, mangangin an koh

phawt chuan a mu emaw, chaw a ei emaw ni rawh se, pawisa lovin damlo awmna in lam a pøn thuai zel a ni. Mi natna tam tak a tidam a, mi thlaphang tam tak a thlamuan a, a thiamna chu sawi loh, a taimákua ngawt pawh hi sawi chhuah tlák a ni. Pathian zar ah dam rengin a nupui leh a fate nen an awm ang a, heti ang a babu tha kher kher Mizo ram a kan lo nei hlauh hi kan vannei êm êm a ni.

Chanchin Bu.

ZAWHNA LEH CHHANNA

He thu hi Sáp infiamna 'Riddle' an tih a mi hi a ni a ; tin, Riddle awmzia chu 'thu khirh' tihna a ni. Thu khirh ka tih-in hriat theihloh tihna a ni lova, ril deuh awm a lang si, hriat awl tak a ni bawk a. Keini Mizo pawh-in heti aung chu kan nei ve bawk a:— Lalruapga sehnawt leh bel tó a inanna eng nge ni tih te hi, chûng chu a hre lo tan chuan hriat hār tak a ang a, a hriate tan erawhchuan sahdeh hnuyam chung pawh a chhan theih mai hi a ni bawk si a, chûng ang chu heihi a ni. Tlangvalte leh mi dangte tan pawh a that ka ring a, rilru a tizau êm êm a, finna pawnsang si, ril tak a ni:—

(1). Khawvel a leilawn tó ber.chu eng nge ni ?

Huár.

(2). Eng' thla in nge mihring rêng rêng hi an tawng ílem ber,ang ?.... February thla in.

- (3). Eng vangin nge nausen piang hlim hian Doukey mei an an ?.. .. Imuh ngai an nih loh avangin.
- (4). Eng lai in nge savate hian pangpar (blossom) an an ber ?.... Thing zar a an fûk lai-in.
- (5). An pêk luna che a i hnen ata an lâk tawh daih si chu eng nge ni ? .. I thlalâk.
- (6). Mihring rêng rêng hi englai in nge hmeltha pawh an hmel chhiat ber ?.. An chaw ei laiin.
- (7). Khawvel a hmun (Table) hlui ber chu eng nge ni ?Puntirna hmun.
- (8). Mipui hnena hmuh theih lova thil i pêk chu eng nge ni ? . Thu.
- (9). Arpui nge upa a tui ?A pui, (a tirin Pathianin chithlah atan a siam avangin)
- (10). Khawpui pakhat saidawiûm a khung theih hming chu eng nge ni ?.... Cork.
- (11). Eng lai pawh a hun hnunglam ni fo mai chu eng nge ni ?..... Sana hnung lam.
- (12). Eng thu-in nge 101, 5, 1 leh 50 i siam theih ang ?.....Civil (ci=101, v=5, i=1, l=50).
- (13). Ha nei si a ei thei si lo chu eng nge ni ang ?..... Samkhuih.
- (14). Ruh leh tisa nei si lova, kut p'lah leh zungtang pa-ga nei ve bawk si chu engnge ni ?... Kut kawr (Glove).
- (15). 'Narân' ah hian eng nge tha ber ang ?
"Hriatna na:az.

- (16) Engvangin nge lal berin lehkhabu a au ?.....
Phek tam tak a neih avangin.
- (17) Adama'n Eden huan ah eng nge a tih hmasak
ber ?..... A rap hmasa ber.
- (18) Tlangvalin a neih ngai loh leh, a neih theih
baw si loh, nula hnen a a pek theih chu eng
nge ni ?.....Pasal.
- (19) Thir kual tê tak tê in a mi pahnih phuar
tlat thei chu eng nge ni ?...Inneihna zungbun.
- (20) Engvangin-enge sipaite hi April thla ni khat ni
tak ah an bah ber dawn ? ... March ni 31 tak
ah an awm a vangin. (March=Kc a kal)
- (21) Mi tha-in eng vangin nge lehkhabu an an ?
.....Title an neih avangin.
- (22) Eng hwin nge ni tin tilawm ber ang ?.....
Tun hnu hunin.
- (23) Dawrkai mite'n eng 'Part of Speech' nge an
duh ber ang ?..... Article.

Heng hi sap tawng thiamte tan a chiang 'ik
ang ; tin, a bu ah chuan hetiarg thu li (2000)
sang hnih lai a awm a, mahse hei pawh hi a tawh
hleik ka hria a, a rem chuan a dang pawh ka la
hni ziaik leh nang e.

Hiwla, Thakthing Veng.

LAL HO PUAN

Hemi puan tha a lal hovin mi in han rawn hi
kei chu engmah hnial-ka nei lova, tha ber tur a
in ruat ang apiang chu ka remti zel mai a ni.

Lalthima,

Sailo, Tlangpui khua.

Hemi lal ho in mi dangte aia chhinchliabua bik tur puan danglam mite'n an sia leh an fen ve theih loh tur thu in rawt hi chu kei chuan rem ka ti in tha ka ti hle mai a, mi tam zawk in tha tur a in ruat ang aping ah chuan hualna ka nei love. Tin, Sailo tih loh lal thar ho hian crawl-chu tlem in a danglam deuh nei hrang ve sela, tha ka ti a ni. Lal pangngai leh lal thar tih hiatna bik awm se ka ti a ni.

Rohenga,

Sailo lal, Sihphir khua.

MIZO RAM TAN A THIL PAWIMAWH BER

Mi tam tak in Mizo thatna tur emaw ram mawina tur emaw thu an ziak fova, Chanchin Bu ah pawh vawi tam tak kan chhual tawh a, heng thu hi sawtna nei em em lo mahsela. tlem chuan sawtna a awm ang. Tun ah hian kei pawh-in tlem ka han sawi ve leh ang a, tin, a chhiartute ho pawh ka rawn ve bawh che na, ka thu sawi hi tha leh zawm tlak ti in awm ve chuan han ziak ve ulangin a tha hle ang. Kan ram tan a thil mawh ber chu silfen siamna tur a tha leh zual briat chhual theihna leh thlawhhma lak dan hi siam that theihna ngaihtuah a tul hle in a lang a ni. Thlawhhma tha leh zual a neih dan leh la deh dan tha leh zual, he thu pahnih ah hian tun-lai a kan tih dan pangngai aia tha zawk thian

chhuak thei ila, chutichuan mi zawng tan thil hlu ber leh th̄r ber a ni ang. Mi rethei ber aṭang-in lal ber thlengin eitur lo leh chaw lova awm thei tumah kan awm lo a ni. Chutichuan hnamchawm rethei te pawh in puan silh leh buh kham khawp kan lo neih fo chuan a th̄r ḡm ḡm in nuam takin kan awm thei ang. Tupawh in in rin ve ang dan han ziaḡ ulangin vaw̄ taintak kan ziaḡ fo hnu ah chuan inchhin 'pawh an l̄a awm ang a, thiam chhuak pawh awm a loni mial m̄hna. L̄a ai chuan buh hi a mamawh zawk a, tin, thlawhma siam awl dan pawh a h̄rsa leh z̄ual ka ring.

Makthanga.

SAKEI HUAI KAWL THU.

Ie thu ki ngun takin lo chhiar ve tch u:—

August 26/24 aṭang hian kan khua ah sakei huai a lo awm tan a, 27/8/24 ah Kailiana vaw̄k zan ah men lai in a seh a, ei lovin kan chhuhsak a; tarik 28/8/24 ah hian zan eng hun lai tih pawh hriat lohvin Lianthanga ui a seh baw̄k a, tarik 29 ah hian Runa ui a la bo daih baw̄k a, tarik 30 ah hian Phunga vaw̄k sum 6 a seh leh a, ei lovin kan chhuh leh a. Tarik 31 ah hian Fuchhuna kel summun a awm a la leh a, hla deuh mai ah kan umi thla a, a lu leh a dar a ei hman a, chu mi ruang chu kan zawn hawng a, chumi zan vek ah chuan zanlai khawvar dawn ah Dohleia vaw̄k sum 6 a seh leh a, ei hman lovin kan laksak leh

a. A lo kal tih atangin zan pelh blek lovin mi hêl mi hêl mai a ; inhuuai chêp tak tak ah te, khum hnuai zawn ah te hian a lo hniak leh kék kûk mai thîn a ; beti chuan mihring chung ah pawh zah a ngai tak menh dawn lo tih hlâuhawm khawpin a awm ta a. A dai hêlna huanpal hrut-na ah sei kar hmun ruk (6) ah kan siam a, vai zin kal kawng bul ah-a ulik kan siam bawh a, a kel ei bang chu kan tawktarh a, tarik 1/9/24 zan mea lai hian a tla ta, tlangval ho chu zan ah tumah tlan suh u, chhîn ah i bri ang, hriam kan neih loh hi, ka ti a, ka khap a, khap sawt lovin mei chher nen, sei nen, chem nen, silai awm chhan pahniñ nen an tlan liam sung sung mai a. A tlak-na bul ah chuan upa ho nen kan dang lui leh tak tak ta a, tlangval ho chu kan dang kir thei ta hram a. A-tuk tarik 2/9/24 ah hian zing ah tlangval ho hriam nen an kal leh a, a lo tla fuh ngei a. Fung pathum (3) in a chhun a, pakhat chu a pai a ; a tlanpui a, a zak dawh tak ah a chhun a, ban chen lai a pui a, a thîn te a chhun sawm rem rum mai a, a tlâk atangin kîpui fîng chen a kal a, a lo thi ta a ni. A sakei chu keipui hlaiba an tih ang hi a ni a, sun 5 a ni. Engmah a par lo.

Kapdaia, Lal.

Sabual khua.

LAL FATE LEIKHA ZIR A PAWIMAWHIZIA
(Chhunzawmlehna)

Mi naran ai pheih chuan ei le' bur kawng : h
leh sum leh pai kawng ah payh, lehtha zir hi

kan tlin deuh hlek si a, tuna tang tal hian Skul
lam hi zu humun ai chuan i tawih ve deuh tawh
hram ang u khai !!

3 Lehkha thiam hi hna thawhna kher ah a tha bik
chuang lova, ergmah thawk dawn kher lo mah
ila kan tan a pawimawhin a that tak zia hi sawi
fiah sen rual paw h a ni love ! thu thawhna thiam
maite hi tunlai thil ah chuan thiam lo ang mai
a ni tawh a ni. **Aizawl zirtawp** (Middle English)
tal hi tlin hram tum tur a ni ; chutichuan lehkha
thiam a hlutzia leh a tangkaizia^o kan hre ve hram
emaw a ni ang. Kawng thenkhat kan ngaihtuah
chuan mi dang ai hian Lake hian lehkha zir a
tal zawk tih theih a ni, vai len hma ang map mai
a mawl tak a awm hi a zahthlak em em a sin !!
Lehkha hlira thu sawi kan nih tak avang hian a
hniam ber ah thu buai emaw, Application emaw
Saptawnga zia k theih chauh tala thiam hi kan
tum hram tur a ni. Kan pate'n emaw, kan ute'n
emaw min dampui chhung a, tlargval kan nih
chhung hian, kan hun hi hman that em em'a, mi
zir ang leh mi thiam ang chu beih ve a, ingai-
tlawm tak a awm tur a ni, Lehkha thiam hi kan
ro tha ber ah kan ngai tur a ni. Saptawng kawi
khat tal hriat loh hi tunlai thil ah chuan atna
kawng khat a ni ta, Engti pawhin awm ta mawt
mawt mai ila, awm zawng a awm ve thei hram zel
tak na a, mahsela, chung mi chu tun lai awm dan
ah chuan ngaihnepna nasa tak an awm thin a

ni rual an lohna ropui tak' a ni. Kan awm mai mai chhung hian mi thenkhatte chu en ngam loh khawpin an lo ropui ta. Lal tlangval duli takte u, in rilru han siam tha-in han intipachang ula, theih tawp chhuah-in bei tum teh u khai !!

(4) Lal naupang thenkhatte chu Sawrkarin an khawngaih a, rawsawt an pe a, Aizawl Skul ah te lehkhah zir turin an awm a, a lawmawm em em a ni. Tlawnggai tak a bei turin i fuh theuh ang u, tu tan pawh a la tha dawn a ni. Thil hnantlakloh leh lukhawng nei lo thil eng emaw mai' mai ngaihtuah tawh lovin thil zirna lam kawng ah hian kan rilru i hman zawk ang u khai. Theih tawp a bei-in rilru tipachangin thiam tum ngei-in tang hlawn ila ka va ti teh-lul em ve.

(5) Nangni lal upa tawh te u, in-tu in fate hi lehkhah zir turin in fuh tur a ni. Thil dang ah fingin bengvar em em mah ula, in fate lehkhah zir tur a fuh in tum loh chuan in fin leh fel a fankim thei lovang. Naupang te chuan anmahni thu chuan a thatzia pawh an la hre kher lovang a, lehkhah zir hi thil awlai pawh a ni lova, thil tha a nih avang hian theihpa tawp a bei a ngai a ni a ; chuvang-in in zilh leh in fuh a ngai a ni.

Lehkhah zir kawng a fa duat a lehkhah zir' tur a hian lutuk a in ngaih mai chuan ngaih dan a dik lo em em ang.

Lehkha zir nana hman tur chuan ro thate pawh ui tur a ni lo. Tunlai chuan lehkha thiam hi ro thater a ni tawh a ni

Sawrkarin min khawngaih a, khaw kbat hotu a mi la dah duh avang hian ingaihlu lovin lehkha Skul ah kan zir ngei ngei tur a ni. Zu leh sa tlan leh awm hman a awm hun chu a awm ang; mahse an tlangval lai-in lehkha thiamtir tum ngei ngei tur a ni.

Ka pi, ka pu ka unautu u, he ka thu ziaak hi in hriat hnu vek leh a ngaihtuah hlei hlei te ni mah ula, nangmahni ngaihtuah ang bawkin ka ngaihtuah zawng a nih avangin ka han ziaak ve mai a ni a, kei phei chuan a ngaihtuah dan leh a han ziaak vel dan pawh ka thiam lo em em a, tun ah he Chanchin Bu a ka han ziaak ve pawh hi ka thiam lo em em a, kei aia thiam zawk tak tak te in tam si a, thangthar, in tu leh in fate fuhria hi khawngaih takin han ziaak ve hram ula ka ti ngawt mai e. Lehkha thiam hi zawng mi a sa fin chhualma mai zawng a ni chuang lo na a, mahni anpui ah chuan beng a var deuh nge nge in a lang a ni.

Darlawn,

Lalzama,
Sailo.

THLAWIIIHMA THU

Kan Mizo ram chhung ah hian Mizo fate tan thil pawimawh ber chu lo siam a ni a, chuticha-

an hmeithai rethei ber aţangin kan Sailo lal ho thleng hian thlawhhma nei lova awm hi a tha lo ber a ni. Ram dang ah chuan thlawhhma nei lo mahsela hua an thawh a tangka an hlawh chuan thlawhhma nei angin awl takin pur an chaw thei a ni. Chanchin Bu ah ni tam takin an sawi tawh angin kan zo ram ah hian phritual angin engmah a lik luh-in a thawh chhuah theih loh tih theih a ni. Chutichuan engkim han ngaihtuah hian kan tana pawimawh ber chu thlawhhma neih hi a ni.

Tupawh-in buh kham khawp kan neih chuan thil dang chu kan duh em em lova, a tel lo pawh in kan awm thei a ni. Tan ah hian mi tam tak hian ei hmuhna dan danglam kan zawng a, heih a tha lo chu ka ti lova, mahse mi tlemtê chauh vin kan ei hmuhna dan pangngai aia danglam chu an hmu thei a ni.

Kan ram ah hian sundawwna nasa leh kam-dinna. tam tak a awm lova, chavangin lo siam ngawt lochu thil dang chu a tawk chin a awm zel a ni. (1) Mi zawng zawngin lehkhah lo zir sela mahni awmdan pangngai h'oh sela engmah a sawt lo. (2) Mi tiniu huan siam sela, thei rah hralhna a awm lo. (3) Mi tin lo sundawng sela leitu mi an awm lo; chutichuan engkim hi a tawk chauh tih a tha a ni. Pathianin lei min siamsak a, lei hi kan ro hlu ber a ni. Tupawh-in lo kan siam a buh ei khawp kan neih chuan kan tan thil dang mamawh nasa a awm love; chu-

vaugin mi tin hian kan thlawhma siam dan hi a that lehzual theihna hriat a tul a ni. Lo siam dan hi humanlai a kan pi-pu dan ang fo kha kan la zawm a ni awm a, heihi kan duh chuan tlemin tha zawkin a siam theih in a rinawm a ni. Kan ram hi ram zawl a ni lova, lo'neihna hmun hi hmun tam zawk chu ram awih a ni a, chuvangin kum khat aia tam chu lo hmun khat ah kan siam thei lo. Siam thei lo mah ila, a siam dan kan ti-danglam tur a ni. Tha a ka rinang ka han sawi ang a, tupawh in in rin chuan kum thar 1925 ah hian inchhin ula a dik leh dik loh chu in hria ang. Buh seng zawh veleh chhèk hma in lo vah zawk tur a ni, chutichuan December leh January thla chhuugin lo vat zo thei sela thlasik chhung a vah a ni ang a, ma'hei lovin a kaugin a awl ang. Lo vah zawh veleh buh chu thiar zawk sela a pawl lo ang a, chumi chhung reilo te ah chuan buh pawh a riral ên ên lovang.

Tin, March thla vanglai in hal tur a ni. Hal chin a hnim-to lian hmasa apiang lawr zel in buh tuh chin ah chuan hlo tiak hmasa apiang kha pawtchhe zel sela, mi pakhat pawhin lo zau tak a enkawl thei ang. Hetti ang a ti lovin a hnim hun kan nghak a, kan thawk tha lutukin kan thlo fai lutuk a hun a duh rei a, kan zawh chuan kan tan-na lam kha a lo hnim lutuk leh mai thin. Chutiung a ti lovin buh aia sang chauh pawtchhe fo se-

la, tuihawk pawh in buh bul a tleng fai thei lo zawk a, a ngeih zawkin a rinawm a ni. He dân thar rinawm hi tu pawhin in lo ah bem hmun e-maw tal ah chuan, kum 1925 ah hian chhin ula in kria ang. Amaherawbchu taima thil a ni ang, awllen leh tul em em chu a awm lo ve ve ang a, mahsela rim lo takin a bei theih zawk a rinawm a ni. **Tu pawhin a rin ve dan han sawi vo sola a lawmawm hle ang.**

Makthanga.

SAKEI SAKHI ANGIN A IIRAM THU

Ni khat chu sal hi pël turin ka kal a, tlang sang deuh chung ah lung ah ka ching a, thlasik lai tlailam vawt leh thli thaw tak a ni a. Tlang chu phairu'angin a hualvel a, cin a hing'mawi hle a, chinghnia-in he phul lian tak hi a kan hlin a nih avangin sakhte chu a vel ngaw ah chuan an lo inkhawm a. Sakhi pathum lai ka hmu a ; mahsela kah turin an hla lutuk a ni. Hm'anda lai ka nghak a, ka tlai dawn avangin ka kal dawn tawh a, ka zawr ah chuan h'am sawmruk lai a hla ah phairuang zing ah sakhi chal tlang lam ah chuan chhovm ka bria a, ka han en velch sakhi chu a hûk a, sakhi hram vawi tam tak ka hre tawh a, bei pawh hi sakhi hram ri-in ka ring a, a hram ka hriat velch mak ka ti em em a ; mahsela engtia hram nge a nih ka hre thei si lova. Entlang ka han en a, sakei ze dum lianpui ka

hmu ta chu mak ka ti òm òm mai a. 'Entlang a ka en lai chuan a lu a huiam a, a intipuam a, sakhi hram ang a ka hriat hmasak ang khan mi' hram khum leh a.

* Tun ah chuan a hrām hi sakei hrām a ni tih ka hria a, tin, sakei a ni tak tak ngei tih pawh ka hnuh tak avangin ka hre ta. Ka silai ka la a, ka káp a, sakei pa lian pui a ni a, mual dung ah chuan a lum ta z^{al} a, a hnuai lam ngaw a thlen in a thi ta a. Entlang chu nei lo ila riahbūk lam ah sakhi a ni tih ring in ka kir san tur a ni. Chu ramsa chu Chiang tak leh fiah takin a hrām a, sakei hrām anna rēng rēng a nei lo Sakei kiang ah chuan sakhi lo awm pawh ni sela ka hai thei lovang, a hma a sakei ka lo hmu h tawh avangin a hnuai lam pawh ka en leh ta zel a. a tawp ah chuan thim hnuai ah ka kir ta a. Ka rilru chu sakei in a khat, kan būk kiang ah chuan sakhi tak a lo hrām a, a hma ah chu tiang hrām ka lo hriat tawh avangin ka hmulthi a ding ur ur mai a.

N. E. Párry.

Aijal.

SAHRAM NO VAWK IN A AWM THU

Dan naran lo takin thu ziaak tlāk a awm a. Scotland khaw thlang lam ah North Vist thuiar kar a awm mi pakhat, tūk khat chu a vawk in a en a, a kil ah chuan sahmul tel khat a hmu a, chu chu a han en tha a, sahram tē tak tē sazu-

pui lă tiat a lo ni a, a tūk leh ah chuan a lo awm ta lova, nimahsela vawk-in pawn ab a hmu a. A then san hnu ah ip chhung ah a thlem lūt a, vawk in a an dah leh a, Sangha hring a kiang a then khat an dah a, a ci a, sebawng houte pawh an pe a, mahsela a hne duh lo, sabram pui chuan a kiang dil atang chuan a note chu nghakhlel tak-in a lo thir reng a.

N. E. Parry,
Aijal.

THUNAWI 2NA.

Rei lo te a ni ta, Teirial lui kam ah mupui ka kâp a, tui lai ah a tla a, a kam lam ah chuan a len pheĩ a. Hmuamda lai a nu kah leh tum in ka awm a. Tin, ka kah thlak hmasak ruang chu a lo lang a, pil leh thin hian ka hmu a, mak ka ti hle mai a. A ruang hnuai ah chuan eng emaw var hi che in ka hmu a, lui chu ka va dai kai a, ngharul hian pui hian a man a lo ni a, ngharul chu a pang te a lum avangin ka rilru a râp hle mai a. Rei lo te achin ah chuan mupui ruang chu a ci zo ta a.

N. E. Parry,
Aijal.

ZORAMIN A FATE LEHKHA ZIR A FUIHNA.

Ka fa duh tak te u,

In chanchin lawmawm tak mai
c̣hu ka beng ah a lo lut a, ka lawm em em mai.
A hma ta ber in ka lawm thu ka'n sawi rib ang c̣,

Kum kha leh chen kha, "Eng-tikah-nge ka fate ho zing ah hian B. A. tling an awm ve ta e, tih thawm ka beng ah a lo luh ang," ti-in nghakhlal takin ka lo ngai thin a. Chutia nghakhlal tak a ka lo thlir lai tak chuan, in zing ah pahnih chanchin lawmawm tak mai chu ka lo hria a, ka lawm em em a ni. Aw le ! he mi mai ah chuan in nu hi duh tawk leh lungawi tawk mai in min riu mai ka ring lova. In za-in, in hruaitu in pasal tha te pahnih ang bawk hian theih tawp a in rawn bei leh zel ka duh a ni. Tin, nangni vai ram ah ka fate hmun hrang hrang a min tundin tum a la tapte u, in theih pa tawp-in rawn bei ang che u. Tin, nangni chhim leh hmar Skul naupangte u, eng lai mah-in, in thil zir lai ah te in inthlahdih luattuk ka ring lova. Englai pawh-in in theih pa tawp a bei hram hram turin ka ngen a che u. Engtik ah nge keini nufa za hian mi ram kan la an ang le ! Kum rei chu mi ram ai a huuai ah chuan i awm duh bik lovang u. Chavangin ka fa duh takte u, huai tak leh taima tak a ka hming than len leh mawi ve nan rawn bei turin fuih che u ka duh a ni. Mi ramte nen a tchhian phei chuan keini nu fa ho chu kan chauh zia sawi theih rual a ni lova. Ka ngaihtrah chang phe: chuaz ka lung a chhia in paw ka ti thei em em thin a sin. In nu (in ram) hi min han ngaihtuah ula, ka mi chhiatzia hi in hai lovang a, engmah han tanpuina tur che u

in sum leh pâi ka nei love. Nimahsela tunlai chung té chu Sawrkar (Great Britain) zâr ah ka hming thatna tur leh thau ve theihna khawp chuan beihna in nei a. Sawrkarin min puih chung rei lote a in theih tawpin chhuah loh chuan in tan a la harsa ang tih ka hlau êm êm mai. Tin, fate u, pakhat ah chuan hehi hrilh che u ka dub a ni. Mi tam takin, "Naute u, Sawrkar hna-thawhna a awm tawh hci nêem, in tihhah duh tur a ni love," an ti thin a. Nimahsela chu chu inzilhna dik lo tak a ni tih hia ang che u. Lehkha thiamna (Education) hi Swarkar hna-thawh nan chauh a tha a ni love. Sorlar hna hi chu thiam leh finna chung ah in hlêp chauh a ni a sin. Khawi-i hmun ah pawh lehkha thiam lohna ram chu an engthawl-in an thlamuang ngai lo a sin. Chu lo reng ah pawh Pathian-in thil tha chu a zawngtute tan a hmuh theih leh lak theih turin he khawvel ah hian a phum a, Ama hming hre reng chung a theih-tawp leh duh tak chung a in bei chuan in thil tum tak ah pawh chuan in hlawhting thei zel ang.

Sap ho thu fing tawi pakhat chuan, "Khawi ah pawh duhna apiang ah kawng a awm," a ti a sin. Chuvangin in thil beih tawh reng reng ah chuan theihtawpin bei zel ang che u. Kum rei fe a ni ta, khawvela tlang sang ber Mount Everest hi tumah a tlangchup ah an la lawn ngai lova. Tun kum rei lo te a tlang khin sap hovin lawn,

chhuah an tum a, kum tin nipui lai-in an bei thin a. Mount Everest chu a san em avangin nipui lai te pawh-in a vawt em em mai a. A vawh a-vang chuan an han lawn san deuh chuan boruak tak ngial pawh an taksa duh tawh an lo hip thei ta thin lova. Chutichuan boruak in pekna an keng a an in pe zel thin a ni. Chutichuan zawi zawi in a sang zawng pan in kum tin mai an lo tawh hret hret a. Mi thenkhatte pheh chuan an kut ke te an hlui phah a, thenkhatte'n anmahni nunna ngei pawh an lo chin phah ta. Nimahsela tim chuang lovin zawi zawi in an bei a. Kumin hian mi pahni chu a tlang chhip lawn chhuak ni in an ring; mahse lo kir lovin an thi ve ve ta. Heng mite ang bawh hian nangni pawh tlang sang tak chhip a lawn tum angin inngai ula, nitin pen khat emaw, a chanve in emaw hma lam sawn tum theuh ula, in bla ah, 'Hma lam kan um ang thim a kiang ang' ti a in sak ang khan, bei fan fan ang che u. Tin, lehkhazir hi thil namên a ni lova. Tin, thil tha reng reng hi nuamsip a lak theih mai a awm lo tawp a ni tih hi hre fo ang che u. Chuvangin a changin lungngaihna tam tak te, tuar tur a ni a. In zir laite a do harsat lutuk in emaw sum leh pai vangin lo hlawhchham dawn thin mah ula, tawngtai chungin hnulam ngaihtuah lovin hmalam en chungin bei fan fan ula, a tawp ah chuan in thawh rah chu, in la hmu ngei ang a, nuanna te nawmna te ropuina te, hmingthannate

in in nu min la khumtir ang. Tin, lungugailmate
emaw hrehawmna te emaw in a lo tlak buak lu-
tuk hun ah che u in thinlung siam tha in he hla
hi hrereng ang che u:—

Hrehawmna i chungah lo thleng fo sela,
'Ka thatna tur a nih chu,' ti-in ngai la;
Rangkachak thianghlim nan me! an hriang angin,
Pathian in thil harin mi a siam tha thin,"

Aw le, lo tawh rih sela, hemi ka zilhna che
u hi fa te u, pawm tum thuh ang che u.

In nu,
Zorami.

INRAWNNA.

Kum 1924 June thla chane'n ba a lal ho rawn
na 'kan' upate'n lal ho te ta bik tur mi dang sin
leh fen ve theih loh lal ho chhinchhiahna nei thei
ila ti a an rawt khá, kan Mizo ram lal zawng
zawng te hian remi lo reng reng kan awm in ka
ring lova, nisela tih hi a ni to reng thin a, chu-
vagin be thu rawtu kan upate hi iarawn leh se-
la nemnghet nghal sela, chhim bial leh hmar bial
a an naute zawng zawng hi chanelan bu ah rawn
brilh leh sela ka ti a ni. Siam theih tur a nih
chuan siam chawp tan tawh theuh la, kina humn
awm tur a nih leh in hrilhiah thei ila kan lawm
em em hlawn ang, a tha ber chu kawr chauh ni
thei sela mi tin rilrem zawng a nih ber a rinawm e.

Lianhnuna, Lal,